

Με... άρωμα συνεργασίας

Έχουμε τη χαρά να **συνεχίζουμε το ταξίδι** μας για **4η συνεχόμενη χρονιά**. Μια χρονιά με πλούσιες δραστηριότητες και συνεργασίες.

Φέτος, **το σχολικό έτος 2023 – 2024**, συμμετείχαν **120 σχολεία**, από τα οποία τα **30** ήταν **Νηπιαγωγεία, 2 Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας (ΤΕΓ)** και ένα **Γυμνάσιο**.

Χωρισμένα σε **40 ομάδες** των τριών ή τεσσάρων σχολείων, συνήθως, έδωσαν δείγματα γραφής της δουλειάς τους, μέσα από τις αναρτήσεις στα **padlet** τους, τα οποία φιλοξενούνται στο κεντρικό **padlet** του **Δικτύου**. Εκεί σας περιμένουν οι εμπνευσμένες δράσεις των μαθητών και των εκπαιδευτικών, για να τις δείτε, να τις ακούσετε και να τις διαβάσετε.

Έμφαση δόθηκε, από αρκετές ομάδες, στη συνεργατική δημιουργική γραφή. Αξιοποιήθηκαν ψηφιακά εργαλεία, όπως τα **Canva** και **Genially**, μέσα από τα οποία πολλά σχολεία ετοίμασαν εφημερίδες και παρουσιάσεις των τόπων τους, με πρωτότυπο τρόπο.

Για την καλύτερη λειτουργία του Δικτύου δημιουργήθηκε μια **Συντονιστική Ομάδα**, που αποτελείται από τους εκπαιδευτικούς **Μαρία Ντρέλια, Νένα Σιδηροπούλου, Νίκο Δημητρίου** και τον υποφαινόμενο. Επίσης, σε κάθε ομάδα σχολείων του Δικτύου υπήρχε και **ο αντίστοιχος συντονιστής, ο οποίος αποτελούσε τον συνδετικό κρίκο μεταξύ σχολείων και Δικτύου. Έτσι γίναμε ακόμα πιο αποτελεσματικοί.**

Πέρα από την προσέγγιση και γνωριμία κάθε τόπου, παράλληλα με τις θεματικές που μας απασχόλησαν τις προηγούμενες χρονιές (αρχαίο θέατρο – κάστρα – έθιμα – προϊόντα – μνημεία κλπ.), θα θέλαμε να έρθουμε πιο κοντά στην συγκέντρωση τοπικών παραμυθιών ή μύθων και την ανάδειξή τους μέσα από την προφορική αφήγηση.

Ιδιαίτερη αναφορά μπορεί να γίνει, ακόμα, για τον τρόπο που επηρεάζεται κάθε τόπος από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Σημαντικό είναι, επίσης, όπου αυτό είναι εφικτό και με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται, να γίνονται ανταλλαγές επισκέψεων των σχολείων στις ομάδες που το επιθυμούν.

Στο **4ο τεύχος** του Δικτύου, το οποίο κυκλοφορεί **σε τέσσερις γλώσσες, φιλοξενούνται επτά(7) ομάδες σχολείων και 13 σχολεία μεμονωμένα.**

Οι δραστηριότητες του συνόλου των σχολείων του Δικτύου, παρουσιάζονται στον σύνδεσμο που ακολουθεί https://padlet.com/travellingaroundgreece2023/_-2023-2024-rl18ij2jt01xowdt

Συνεχίζουμε με καλή διάθεση και περιμένουμε τους νέους συνοδοιπόρους στο ταξίδι μας.

Για την Συντονιστική Ομάδα του Δικτύου
«Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα και την Κύπρο»
Ηλίας Κάρτας
Δημοτικό Σχολείο Άρνιασσας / Πέλλας

Α	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ	σελ. 2
Ζ	Ταξιδεύοντας από το Κάστρο της Ρόδου στον Λευκό Πύργο - 4η ομάδα - (Νηπιαγωγεία: 22ο Ρόδου - 4ο Θέρμης).....	σελ. 3
Ε	Το ταξίδι του αέρινου καρταετού από το Βορρά στο Νότο - 8η ομάδα - (Νηπιαγωγεία: 3ο Κομοτηνής - 18ο Ξάνθης - 22ο Ρόδου).....	σελ. 5
Σ	Το κελιδόνι ταξιδεύει.. και η Ελλάδα το μαγεύει! - 9η ομάδα - (Νηπιαγωγεία: 3ο Κομοτηνής, Ποταμού/Κέρκυρας και Άρνισσας/Πέλλας)	σελ. 8
Ο	Στα χνάρια της Ιστορίας : Ταξίδι στον χρόνο με τον Δάμωνα - 10η ομάδα - (Δ.Σ. Κομποτίου Άρτας - Δ.Σ. Ιεθμίων/Κορινθίας - 3ο Δ.Σ. Βύρωνα - Δ.Σ. Ζαρού/Ηρακλείου)	σελ. 10
Χ	Σταχονοταξιδευτές - 14η ομάδα - (Δ.Σ. Μανιακίου/Φλώρινας - 1ο Δ.Σ. Νέας Αρχιάλου/Μαγνησίας - Δ.Σ. Λιθακιάς/Ζακύνθου)	σελ. 12
Ε	Το Δάος του τόπου μας, μια πολύτιμη κληρονομιά της φύσης - 17η ομάδα - (Νηπιαγωγεία: Προμάκων/Πέλλας - 6ο Ρόδου - Σκοτίνας/Πιερίας)	σελ. 14
Τ	Οι πέντε ατρόμητοι εξερευνητές στα χνάρια του Μεγάλου Αλεξάνδρου - 33η ομάδα - (2ο Δ.Σ. Εκιναίων/Φθιώτιδας - 7ο Δ.Σ. Κομοτηνής - Π.Δ.Σ. Κυπερούνας/Λεμεσού -Δ.Σ. Άρνισσας/Πέλλας (ΣΤ΄ τάξη) - 10ο Δ.Σ. Κορίνθου)	σελ. 16
Ρ	Ο ευλογημένος τόπος του Αγίου Χριστοφόρου Εορδαίας - 1ο Δ.Σ. Αγίας Παρασκευής/Κοζάνης	σελ. 27
Ε	Γιαννιώτικα προϊόντα... ετολίδια της πόλης! (3ο Δ. Σ. Ανατολής/Ιωαννίνων)	σελ.29
Π	Διονυσιακά έθιμα της Δράμας (Δ.Σ. Αρκαδικού/Δράμας)	σελ. 31
Ε	Μικροί μύθοι για μια μεγάλη λίμνη (Δ.Σ. Άρνισσας/Πέλλας - Δ΄ τάξη)	σελ. 33
Γ	Θραφανό, το κωριό των αγγειοπλαστών(Δ.Σ. Θραφανού/Ηρακλείου)	σελ. 35
	Πασχαλινά έθιμα της Ηπείρου (1ο Πειραματικό Δ.Σ. Ιωαννίνων)	σελ. 37
	Βυζαντινές διαδρομές στη Ρόδο (Δ.Σ. Καλαβαρδών/Ρόδου)	σελ.41

«Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Στο χτες, στο σήμερα, στο αύριο».

Συνεργατική – Μαθητική έκδοση Δικτύου Σχολείων

Διεύθυνση - Επικοινωνία

Δημοτικό Σχολείο Άρνισσας 58002 Άρνισσα

2381031234

mail@dim-arniss.pel.sch.gr

travellingaroundgreece2023@gmail.com

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Οι συντακτικές ομάδες των σχολείων που συμμετέχουν

Επιμέλεια έκδοσης: Νίκος Δημητρίου - Ηλίας Κάρτας

[https://padlet.com/travellingaround-](https://padlet.com/travellingaround-greece2023/)

[greece2023/](https://padlet.com/travellingaround-greece2023/) -2023-2024-rl18ij2jt01xowdt

Το λογότυπο της εφημερίδας σχεδίασε η μαθήτριά της

ΣΤ2΄ τάξης του 7ου Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής

Μαρία – Χρυσή Παπαγιάννη

Μια βόλτα στο ιστορικό κέντρο της πόλης
μας, της Θεσσαλονίκης (17ο Δ.Σ. Καλαμαριάς)
.....

σελ. 43

Το δάος κινδυνεύει(Δ.Σ.Λαχυνών/
Θεσσαλονίκης).....

σελ. 45

Καλό μας Πέραμα (1ο Δ.Σ. Περάματος/Ρεθύμνου)
.....

σελ. 47

Γνωρίζοντας τον τόπο μας, μέσα από φυσικά και
ιστορικά μονοπάτια (9ο Δ.Σ. Σερρών)

σελ. 48

Ταξιδεύοντας στο Χιλιομόδι (Δ.Σ. Χιλιομοδίου/
Κορινθίας)

σελ. 50

Η πόλη της Άρτας και η τέχνη της (Δ.Σ.
Κομποτίου/Άρτας)

σελ. 52

♥️ ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ... ΣΤΟΝ ΛΕΥΚΟ ΠΥΡΓΟ!

Η μεσαιωνική πόλη της Ρόδου και το κάστρο των ιπποτών είναι το πρώτο που θα αντικρίσεις να σε καλωσορίζει βλέποντας το νησί, καθώς τα μεγάλα και επιβλητικά τείχη του φαίνονται από τη θάλασσα. Το κάστρο των ιπποτών βρίσκεται στο νησί εδώ και αιώνες. Η Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου είναι μνημείο Παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO μέσα στην οποία βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά το κάστρο των Ιπποτών ή αλλιώς το φημισμένο παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου. Το κάστρο κατασκευάστηκε από τους Ιωαννίτες ιππότες της Ιερουσαλήμ. Κατείχαν το νησί από το 1309 έως το 1522. Το κάστρο των ιπποτών χτίστηκε στη θέση της βυζαντινής ακρόπολης του 7ου αιώνα μ.Χ. και λειτουργούσε ως διοικητικό κέντρο και κατοικία του μεγάλου Μαγίστρου.

Το 1522 το νησί καταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς και το περίφημο κάστρο των ιπποτών αρκετά κατεστραμμένο από την πολιορκία παραμελείται σε μεγάλο βαθμό.

Χρησιμοποιήθηκε ως φυλακή και ως στρατώνας. Το 1856 ξεσπάει μεγάλη πυρκαγιά από ανάφλεξη πυρίτιδας. Αργότερα το 1912, το νησί καταλαμβάνεται από τους Ιταλούς κατακτητές και το κάστρο των Ιπποτών ξαναπαίρνει την παλιά του αίγλη. Ο Ιταλός διοικητής Δωδεκανήσου Ντε Βέκι το διάστημα 1937-1940 ανακατασκευάζει το παλάτι και το κάνει διοικητικό κέντρο. Η ανοι-

κοδόμηση του κάστρου των ιπποτών πραγματοποιήθηκε κατά τη δικτατορία του Μουσολίνι και γι αυτό στην είσοδο του κάστρου υπάρχει επιγραφή με το όνομα του.

Οι μαθητές του 22ου Νηπιαγωγείου Ρόδου, αφού γνώρισαν δύο Ιωαννίτες ιππότες που επισκέφθηκαν το σχολείο μας, ενθουσιάστηκαν, πήραν όσες πληροφορίες ήθελαν και αποφάσισαν να επισκεφθούν το κάστρο ντυμένοι ιππότες και δεσποσύνες.

Κατασκεύασαν τις δικές τους στολές, τις φόρεσαν και αφού πέρασαν την πύλη Νταμπουάζ, περπάτησαν στα σοκάκια της παλιάς πόλης, ώσπου έφθασαν στο Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου. Εκεί μαγείηκαν από τα περίτεχνα πατώματα, τις διακοσμημένες με ξύλο και πολυελαίους αίθουσες και τα αγάλματα και ένιωσαν την αύρα εκείνης της εποχής.

Φεύγοντας από το Παλάτι πέρασαν από την οδό των ιπποτών, ένιωσαν τον ήχο από τον καλπασμό των αλόγων και φαντάστηκαν ότι ανέβαιναν πάνω τους και ταξίδευαν στη Θεσσαλονίκη, να συναντήσουν τους φίλους τους στον Λευκό Πύργο!

(Εκπαιδευτικοί:

Διαμάντη Ευφροσύνη, Μπαρτσώτα Παναγιώτα)

Ο Λευκός Πύργος θεωρείται χαρακτηριστικό μνημείο της Θεσσαλονίκης και δεσπόζει στο λιμάνι της. Είναι ένα οχυρωματικό έργο οθωμανικής κατασκευής του 15ου αιώνα. Κατά την τουρκοκρατία έγιναν προσθήκες και τροποποιήσεις στα τείχη της πόλης, στα οποία εντάσσεται και ο Λευκός Πύργος, στη θέση προϋπάρχοντος βυζαντινού πύργου, ο οποίος συνέδεε το ανατολικό τμήμα της οχύρωσης της

Θεσσαλονίκης, που σώζεται και σήμερα, με το θαλάσσιο, το οποίο κατεδαφίστηκε το 1867. Στην αρχή ονομαζόταν «Πύργος του Λέοντος». Από τον 17ο αιώνα ονομάζεται «Φρούριο της Καλαμαριάς» και «Πύργος των Γενιτσάρων». Στη συνέχεια, ονομάστηκε «Πύργος του Αίματος», λόγω των σφαγών που γίνονταν εκεί. Χρησιμοποιήθηκε ως φυλακή μελλοθανάτων, βαρυποινιτών και τόπο βασανιστηρίων. Κατά μία εκδοχή, το σύγχρονο όνομά του φαίνεται να το πήρε, όταν ένας Εβραίος κατάδικος, τον ασβέστωσε με αντάλλαγμα την

ελευθερία του. Το 1912, μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, το μνημείο περιήλθε στην κυριότητα του ελληνικού δημοσίου και στην κορυφή του υψώθηκε η ελληνική σημαία.

Σήμερα λειτουργεί ως μουσείο και είναι ένα από τα γνωστά κτίσματα-σύμβολα πόλεων στην Ελλάδα. Έχει 6 ορόφους, 34μ. ύψος και 70μ. περίμετρο με θέα όλη την παραλία της Θεσσαλονίκης.

Οι μαθητές του 4ου Νηπιαγωγείου Θέρμης, αφού παρακολούθησαν διαδικτυακή περιήγηση στον Λευκό Πύργο, τον επισκέφτηκαν, τον ζωγράρισαν και διαπίστωσαν βιωματικά όλα όσα είχαν δει στην οθόνη. Μαγεύτηκαν από το μέγεθός του, το κυκλικό σχήμα του, τα στενά παράθυρά του, την πέτρινη τοικοποιία του, τα πολυάριθμα σκαλοπάτια και τα μικρά κελιά του. Αυτό που τους εντυπωσίασε ιδιαίτερα, ήταν οι διαφορετικές εικόνες

από τη θέα των παραθύρων.

Με τη φαντασία τους, έκαναν τη σύνδεση με τους φίλους τους στο Νηπιαγωγείο της Ρόδου, βλέποντας τον ορίζοντα στη θάλασσα προς τον νότο. Όλο αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και οι δράσεις των μαθητών, αποτέλεσαν αφορμή για την επίσκεψη και αποτύπωση των μνημείων όλης της Θέρμης.

(Εκπαιδευτικοί: Φαρμάκη Μαρία - Χριστίνα, Ψαρρά Αγγελική)

Το ταξίδι του αέρινου χαρταετού από τον Βορρά στον Νότο!

Μια φορά κι έναν καιρό ψηλά στον ουρανό πετούσε ένας πολύχρωμος χαρταετός με μια πλουμιστή ουρά. Για φίλους είχε τα σύννεφα, τον ήλιο, τα πουλιά. Μια μέρα φύσηξε αέρας δυνατός και έφτασε στο Φρούριο της Κομοτηνής, γνωστό και ως Βυζαντινό Τείχος. Σταμάτησε λίγο να ξεκουραστεί. Ξαφνικά άκουσε μια φωνή.

- Ποιος είναι; αναρωτήθηκε ο χαρταετός.
- Εγώ, το Φρούριο στο οποίο κάθισες να ξεκουραστείς.
- Τι φρούριο;
- Δεν ξέρεις για μένα και την ιστορία μου;
- Όχι, αλλά θα ήθελα να μου την αφηγηθείς.
- Φυσικά! Είμαι το μεγαλύτερο και αρχαιότερο μνημείο της πόλης. Μπορεί τώρα να με βλέπεις λίγο κατεστραμμένο, αλλά όταν χτίστηκε τον 4ο αιώνα μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο Α' ήμουν τεράστιο. Είχα 4 πλευρές και 4 εισόδους για να μπεις μέσα. Ακόμη, είχα 16 πύργους και τα τείχη μου είχαν ύψος 9,6 μέτρα. Μέσα μου ήταν κλεισμένη και καλά προστατευμένη από τους εχθρούς η Βυζαντινή πόλη Κομουντζηνά, δηλαδή η σημερινή Κομοτηνή. Έχω στρατηγική θέση, γιατί έλεγχα το πέρασμα από την οροσειρά της Ροδόπης προς το Θρακικό πέλαγος. Ήμουν τόσο δυνατό που έμεινα όρθιο για περίπου χίλια χρόνια και προστάτευα την πόλη. Γι' αυτό είμαι ένα πολύ σπουδαίο μνημείο και προσπαθούν να με φτιάξουν ξανά όπως ήμουν.
- Χάρηκα που σε γνώρισα. Σε χαιρετώ, αλλά θα έρθω πάλι.

- Θα σε περιμένω.

Φύσηξε τότε ξαφνικά ένας δυνατός αέρας και ο χαρταετός ανασπώθηκε και πάλι, χόρεψε με τα σύννεφα ένα ονειρεμένο χορό και μαγικά έφτασε ως το σμαραγδένιο νησί, το νησί της Ρόδου. Η ομορφιά αυτού του νησιού το θάμπωσε και χωρίς να το καταλάβει η ουρά του βρέθηκε να είναι μπλεγμένη στα τείχη του κάστρου. Η παλιά πόλη φάνταζε βγαλμένη από όνειρο και ο χαρταετός μας δεν προσπάθησε καθόλου να ξεμπλέξει την ουρά του για να πετάξει μακριά. Η μαγεία μιας άλλης εποχής τον συνεπέρα και με μάτια καρφωμένα προς τα κάτω, κάζευε από ψηλά την ομορφιά του κάστρου, το Καστέλο, ένα παλάτι αληθινό στεκόταν εκεί μπροστά του. Ο χαρταετός μας ακουμπισμένος όπως ήταν σε μία από τις πολεμίστρες του, παρατηρούσε τις πύλες του. Τεράστιες πόρτες μισάνοιχτες

φαίνονταν να κρατούν τη μαγεία καλά φυλαγμένα τόσοι αιώνες μέσα του. Ονειρευόταν ιππότες με σπαθιά και περίτεχνες στολές να περπατούν στην αυλή του. Άλλους να καβαλούν τα άλογα και βγαίνοντας από τις επιβλητικές πύλες του, να διαβαίνουν τον δρόμο των ιπποτών, όπως άκουσε πριν λίγο, να εξηγεί ότι λέγεται ο δρόμος έξω από το Καστέλο, που οδηγεί προς το λιμάνι, ένας ξεναγός σε μια ομάδα με ξένους επισκέπτες. Φανταζόταν ακόμη, δεσποσύνες της εποχής να βρίσκονται στις καμάρες του κάστρου και να φορούν τα υπέροχα φορέματα με τα κεντητά υφάσματα και τα περίεργα καπέλα της παλιάς εποχής. Με μάτια ανοιχτά, είχε μεταφερθεί σε έναν άλλον αιώνα και νόμιζε ότι οι Ιωαννίτες ιππότες θα ξεπροβάλλουν στα παράθυρα και θα μαζευτούν στις μεγάλες αίθουσες του παλατιού, με τα τεράστια τζάκια και τα περίτεχνα έπιπλα για να συζητήσουν και να υπακούσουν στις διαταγές του Μεγάλου Μαγίστρου. Όμως, τότε ξαφνικά ένα παιδί τράβηξε την μακριά ουρά του, που σχεδόν έφτανε ως τα κοκλάκια, τις μικρές πέτρες με τις οποίες είναι στρωμένα

τα σοκάκια της παλιάς πόλης και τον ταρακούνησε κάνοντάς τον να ξυπνήσει και να συνεχίσει το ταξίδι της περιπλάνησής του στο όμορφο νησί. Όμως, τώρα πια όχι μόνος, αλλά παρέα με τον μικρό του φίλο. Το μικρό παιδί, αφού συνόδεψε τον καρταετό στο νησί της Ρόδου, του είπε πως έπρεπε να επιστρέψει στο σπίτι του. Τότε, ένας δυνατός νοτιάς έκανε τον καρταετό να στροβιλιστεί και να απομακρυνθεί από την όμορφη Ρόδο και τον μικρό του φίλο.

-Καλή αντάμωση φίλε μου!

-Χάρηκα πολύ που σε γνώρισα. Θα σε θυμάμαι πάντα!

Στο ταξίδι του για το βορρά πέρασε πάνω από πανέμορφα νησιά και γαλανές θάλασσες. Ούτε μια στιγμή δεν δειλίασε για την άγνωστη πορεία του ταξιδιού του. Η περιπέτεια τον καλούσε να γνωρίσει ένα νέο τόπο.

Εκεί που στροβιλιζόταν από τον αέρα ξαφνικά μπλέχτηκε στους δείκτες ενός ρολογιού. "Άχ τι ωραία!" σκέ-

φτηκε ο καρταετός, "ευκαιρία να ξεκουραστώ και να ανακαλύψω έναν καινούριο τόπο...Μα που να βρίσκομαι άραγε!" αναρωτήθηκε...

Ξαφνικά μια φωνή ακούστηκε

-"Βρίσκεσαι στη Ξάνθη και έχεις μπλεχτεί στους δείκτες μου" αποκρίθηκε το Ρολόι της Ξάνθης!

-Μα τι όμορφο, μεγάλο και επιβλητικό που είσαι!!

- Σε ευχαριστώ! Βρίσκομαι στην κεντρική πλατεία της Ξάνθης απάντησε το Ρολόι, αποτελώ σίγουρα το σήμα κατατεθέν της πόλης και διακρίνομαι για την αρχιτεκτονική αλλά και την ιστορία μου!

Ποια είναι η ιστορία σου; Θα ήθελα πολύ να την μάθω.

Χτίστηκε το 1859 προς τιμήν του αριστοκράτη Χατζή Εμίν Αγά και αποτελούσα τμήμα του "Τεμένους της Αγοράς" το οποίο υπήρχε στην πόλη μέχρι και το 1941, ενώ δίπλα μου υπήρχε και δημόσιο χαμάμ. Κατά τη Βουλγαρική κατοχή καταστράφηκε από φωτιά που έπληξε το κέντρο της Ξάνθης. Το 1972 αποφασίστηκε αρχικά να γκρεμιστώ ωστόσο μετά από κινητοποιήσεις και παρεμβάσεις ευτυχώς αυτό αποτράπηκε. Το 1938 ανακαινίστηκε με αποτέλεσμα να αποκτήσω "αρντεκό" χαρακτηριστικά. Διατηρούμαι μέχρι και σήμερα παρά τις ιστορικές αλλαγές στην περιοχή, τους πολέμους και τις κακουχίες που αντιμετώπισε η πόλη, ενώ πλέον έχω χαρακτηριστεί και ως μνημείο.

-Είσαι πολύ μεγάλο!!

-Έχω ύψος 20,5 μέτρα ενώ η

βάση με τον κορμό του μνημείου έχουν λιθοδομή.

-Και πόσο όμορφο!!

-Οι επισκέπτες με θαυμάζουν από μακριά και με καταγράφουν με τις φωτογραφικές τους μηχανές.

-Χάρηκα πολύ που σε γνώρισα!!! Έχεις τόσο ωραία θέα από εδώ ψηλά!! Μακάρι να μπορέσω να ξαναέρθω να θαυμάσω εσένα και την όμορφη πόλη σου!

- Θα σε περιμένω με πολλή αγάπη φίλε μου!!! Χάρηκα που γνωριστήκαμε και τα είπαμε!

Το ταξίδι του αέρινου καρταετού μας απ' το Βορρά μέχρι το Νότο μιας πανέμορφης χώρας, της Ελλάδας μας, τελειώνει κάπου εδώ...

Ο καρταετός μας ακουμπισμένος στο ρολόι της Ξάνθης αναπολεί τις όμορφες στιγμές που έζησε και όσα έμαθε στις πόλεις που επισκέφτηκε, την Κομοτηνή, τη Ρόδο και την Ξάνθη.

Γεμάτος με ωραίες εικόνες και πλούσιες εμπειρίες ανυπομονεί για το επόμενο ταξίδι του.

Γλιστράει με ένα ελαφρύ φουσηματάκι του αέρα και

καθώς πετάει πολύ ψηλά ακούει τα γέλια των παιδιών που παίζουν στην πλατεία του ρολογιού σαν να τον ξεπροβοδίζουν.

Με ένα γλυκό χαμόγελο, μία χορευτική φιγούρα και την υπόσχεση πως σίγουρα θα επιστρέψει την επόμενη χρονιά, αποχαιρετά τα παιδιά και χάνεται στον καταγάλανο ουρανό...

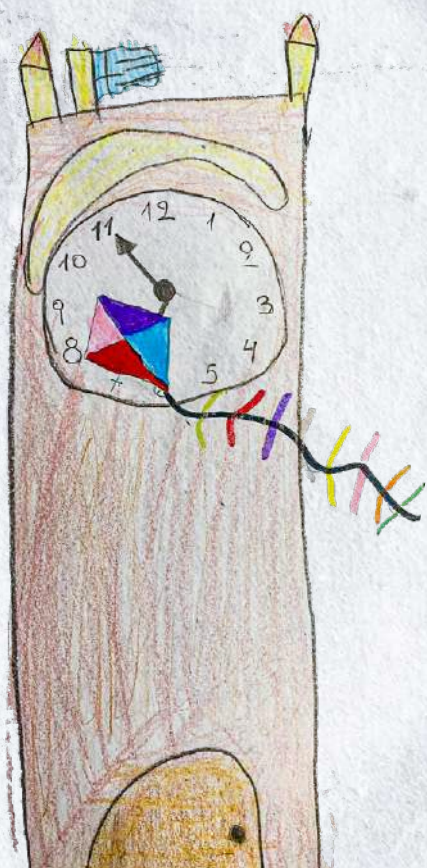

Συγγραφείς οι μαθητές των Νηπιαγωγείων:

- 3ο Κομοτηνής (υποχρεωτικό πρωινό τμήμα Ν2), 18ο Ξάνθης (υποχρεωτικό πρωινό τμήμα 1,2,3), 22ο Ρόδου (υποχρεωτικό

πρωινό τμήμα Α, τμήμα Β).

Εκπαιδευτικοί: Αδαμοπούλου Ελένη, Γαλαζούλα Μαρία, Καλαϊτζή Σοφία, Κανλή Παρασκευή, Μυλωνάκη Γεωργία, Σιάγκου Ειρήνη, Τσακουρίδου Δέσποινα, Τσιανάκα Ευδοξία.

Το χελιδόني ταξιδεύει..
και η Ελλάδα το μαγεύει!
Ο φίλος μου, το Σπαθί!

Είμαι λίγο ζηηρούλης. Η μαμά λέει πως τώρα που ήρθε η άνοιξη και θα ταξιδέψουμε ξανά, θα πρέπει να είμαι ήσυκος και να την ακούω. Όμως εγώ έχω άλλα σχέδια...

Στη διάρκεια του ταξιδιού η μαμά έπιασε την κουβέντα και βρήκα την τέλεια ευκαιρία να το σκάσω. Ναι, να το σκάσω!

Με ένα γρήγορο φτερούγισμα πέταξα πάνω από βουνά, λίμνες, δάση, μα κουράστηκα πολύ. Φτερουγίζω χαμπλά, βλέπω κάτι άσπρο και λέω να ξαποστάσω.

- Μα τη μύτη είναι αυτή. Τι είσαι εσύ; ρωτώ.
- Εγώ είμαι ένα σπαθί και καθόλου τυχαίο. Είμαι το Κεντρικό Ηρώο της πόλης.
- Ποιας πόλης;
- Δεν ξέρεις πού είσαι; Της Κομοτηνής φυσικά! Είμαι εδώ στο δημοτικό άλσος πάνω από 50 χρόνια. Στηρίζομαι σ' αυτό το λευκό μάρμαρο που έχει ύψος 14 μέτρα. Μάλλον γι' αυτό με είδες από ψηλά, χελιδονάκι. Εγώ, να ξέρεις, είμαι πολύ σημαντικό για την πόλη

μου. Εδώ από κάτω γίνονται πολλές γιορτές και εκδηλώσεις. Οι στρατιώτες κάθε Κυριακή κάνουν την έπαρση της σημαίας. Και ξέρεις γιατί όλα αυτά; Είμαι εδώ ως φόρος τιμής στους ήρωες του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Όλοι οι επισκέπτες με

θαυμάζουν και με φωτογραφίζουν.

- Πλάκα έχεις, Σπαθί! Θα μείνω να είμαστε φίλοι. Το πρώτο χελιδόني που έχει φίλο ένα σπαθί! Χαχα!

Ένα χελιδόνη... στα Ανάκτορα

«Σπαθί» σε χαιρετώ, τρέχω να προλάβω κι άλλα για να δω.

Πω πωωω θέα από ψηλά, η θάλασσα δεν τελειώνει πουθενά. Αλλά γιατί να κουράζομαι να πετώ; Χα κασα σ' εκείνο το πλοίο θα σταθώ...

- Συγγνώμηηη, κύριε Γλάρε, μπορώ να καθίσω κοντά σου; Πού πάει η αφεντιά σου;
- Μικρέ, στην Κέρκυρα φτάνουμε... κοίτα αριστερά.. ένα παλάτι! Δες ομορφιά στη θάλασσα κοντά!
- Είναι μαγικοσοό... τι είναι όλο αυτό;
- Είναι το ανάκτορο των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου, οι κερκυραίοι το λένε και Βασιλικό παλάτι. Εκεί έμενε ο άγγλος Λόρδος Μαίτλαντ, αλλά χρησιμοποιήθηκε και από το τάγμα των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου. Όταν ενώθηκαν τα Επτάνησα με την Ελλάδα το 1864, το ανάκτορο έγινε βασιλική κατοικία μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αργότερα ο βασιλιάς το χρησιμοποιούσε για γραφεία του κράτους. Σήμερα είναι εκεί το Μουσείο Ασιατικής Τέχνης.
- Τέλειοο! Γιατί έχει δύο πύλες;
- Μία είναι του Αγίου Μιχαήλ και η άλλη του Αγίου Γεωργίου.
- Βλέπω και πανέμορφους κήπους με εξωτικά δέντρα, λουλούδια, οχυρώσεις και πυργίσκους.
- Μικρέ ωραία η ξενάγηση; Τώρα τι θα κάνεις; Που θα περιπλανηθείς.
- Γλάρε σε ευχαριστώ, ελπίζω να σε ξαναδώ, πίσω

πρέπει να γυρίσω, τη μανούλα μου να συναντήσω. Αν αργήσω πιο πολύ θα με βάλει σε κλουβί!!!

Ένα τζαμί... που ήταν μιναρές!

Η μαμά Χελιδόνα έφαχνε εδώ και μέρες το μικρό της. Έφτασε σ' ένα μεγάλο κωριό.

- Που είμαι; ρώτησε έναν πελαργό. Έκασα το μικρό μου και ψάχνω να το βρω.
- Είσαι στην Άρνισσα, που τα παλιά χρόνια την λέγαν Όστροβο. Είναι μεγάλο κωριό, με πολλά σπίτια, πολλά δέντρα και λουλούδια. Έχει όμως και πολλούς σκύλους και γάτες.

Μόλις η Χελιδόνα άκουσε «γάτες» τρόμαξε και έφυγε γρήγορα. Έφτασε σε ένα παλιό κτίριο που έμοιαζε με πύργο.

- Γεια σου. Πως σε λένε; Θέλεις να γίνουμε φίλοι;; ακούει μια μικρή φωνή.

Ήταν μια πασκαλίτσα.

- Είμαι η Χελιδόνα. Ψάχνω το μικρό μου. Μήπως το είδες;
- Ανέβα πάνω στο Τζαμί, να δεις καλύτερα.

- Τι είναι αυτό;

- Ήταν μια παλιά τούρκικη εκκλησία. Ανέβηκε όμως το νερό της λίμνης Βεγορίτιδας και βύθισε όλα τα σπίτια. Και έμεινε μόνο αυτό. Όμως είναι μιναρές και όχι Τζαμί, όπως το λένε.

Εκείνη την ώρα φτάνει πετώντας ένα μικρό χελιδονάκι!

- Μαμά! Μαμά! Σε βρήκα!

- Το μωρό μου! Φωνάζει η Χελιδόνα και το αγκαλιάζει τρυφερά.

- Μαμά, που να στα λέω. Έγινα φίλος με ένα σπαθί και είδα και ένα μεγάλο ανάκτορο!

- Θα μου τα πεις όλα μωρό μου. Έλα όμως να φτιάξουμε πρώτα τη φωλιά μας εδώ στο Τζαμί που είναι... μιναρές και όλος ο χρόνος είναι δικός μας.

Συγγραφείς οι μαθητές των Νηπιαγωγείων Ζου Κομοτηνής, Ποταμού Κέρκυρας και Άρνισσας Πέλλας.

Εκπαιδευτικοί: Αδαμοπούλου Ελένη, Τσιανάκα Ευδοξία, Νίκου Ευανθία, Ψαρρά Σοφία, Κομμάτα Βασιλική, Πετρέλλη Ειρήνη, Βουλιβάση Ελισσάβετ, Χαντόλιας Κωνσταντίνος

Στα χνάρια της Ιστορίας:

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΜΕ ΤΟΝ ΔΑΜΩΝΑ

Είμαι ο Δάμων, ο ονειροπόλος ταξιδευτής. Ταξιδεύοντας στον χρόνο περιδιαβαίνω την Ελλάδα, γνωρίζω τόπους και ανθρώπους και μαθαίνω την ιστορία τους. Ξεκίνησα την περιήγησή μου από το Κομπότι της Άρτας, την εποχή της Τουρκοκρατίας (18ος αιώνας).

Το Κομπότι είναι ένα όμορφο πεδινό χωριό, γεμάτο ελιές και πορτοκαλιές. Ο Σουλτάνος το έχει παραχωρήσει στη μητέρα του, τη Βαλιδέ Σουλτάν. Εδώ σε κάποιο περίπατό μου, γνώρισα τον σοφό δάσκαλο-Αναστάσιο Γεροστάθη, τον γιο του, Κωνσταντίνο και τον συμμαθητή του, Νικόλαο Σκουφά. Συναντιώμασταν κρυφά και συζητούσαμε. Ο Σκουφάς μου εκμυστηρεύτηκε ότι σκοπεύει να φύγει. Αργότερα,

έμαθα ότι πήγε στην Οδησό της Ρωσίας και ασχολήθηκε με το εμπόριο. Γνώρισε τον Αθανάσιο Τσακάλωφ από τα Γιάννενα, τον Εμμανουήλ Ξάνθο από την Πάτμο και ίδρυσαν μαζί τη «Φιλική

Εταιρεία», μια μυστική οργάνωση που είχε σκοπό την απελευθέρωση της Ελλάδας από τον τουρκικό ζυγό. Στη Φιλική Εταιρεία μυήθηκε και ο Κωνσταντίνος Γεροστάθης, μετέπειτα στενός συνεργάτης του Ιωάννη Καποδίστρια.

Αναχώρησα από το Κομπότι αναζητώντας τον επόμενο προορισμό μου. Καθώς πετούσα ψηλά είδα την εντυπωσιακή διώρυγα της Κορίνθου και σταμάτησα στο χωριό Ίσθμια. Το χωριό αυτό πήρε το όνομά του από τον διάσημο Ισθμό της Κορίνθου, ο οποίος ενώνει την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα. Βρέθηκα εκεί το έτος 1895 και στις βόλτες μου γνώρισα τον κύριο Θεόδωρο, ο οποίος μου περιέγραψε πόσο σκληρά εργάστηκε μαζί με τους άλλους εργάτες τα έτη 1880-1893 για να κατασκευάσουν την διώρυγα. Μου εξήγησε πόσο σημαντικό ήταν αυτό το έργο, διότι η διώρυγα ενώνει τον Κορινθιακό με τον Σαρωνικό Κόλπο και τα πλοία δε χρειάζεται πλέον να πλέουν γύρω από την Πελοπόννησο. Μου

είπε επίσης πως από το 602 π.Χ., ο τύραννος της Κορίνθου Περίανδρος προσπάθησε να φτιάξει την διώρυγα αλλά δεν τα κατάφερε. Ακολούθησαν και άλλοι όπως ο Ιούλιος Καίσαρας, ο Καλιγούλας και ο Νέρωνας, ώσπου τελικά κατασκευάστηκε από τον Ούγγρο μηχανικό Βέλα Gerster και τον Γάλλο συνάδελφό του, Dauzats Vincent, όταν ήταν πρωθυπουργός της χώρας ο Χαρίλαος Τρικούπης.

Ένα σμήνος πουλιών τράβηξε την προσοχή μου, καθώς κατευθυνόταν ανατολικά. Το ακολούθησα και μετά από λίγη ώρα είδα ένα όμορφο βουνό με έναν οικισμό στα πόδια του. Έφτασα στον Βύρωνα,

στους πρόποδες του Υμηττού. Ήταν το 1924 και είδα μια τελετή στην οποία ανακοίνωσαν το όνομα του οικισμού που είχε δημιουργηθεί από Μικρασιάτες πρόσφυγες το 1922. Ο οικισμός ονομάστηκε Βύρωνας, τιμώντας τα 100 χρόνια από τον θάνατο του Λόρδου Μπάιρον στο Μεσολόγγι.

Στη συνέχεια, περπάτησα στους κωμάτινους δρόμους. Γύρω μου έβλεπα μικρά σπιτάκια, φτωχικά, αλλά περιποιημένα, με όμορφα λουλούδια, που στέγαζαν τους ταλαιπωρημένους πρόσφυγες. Μετά, πρόβαλε μπροστά μου, εντυπωσιακό, ένα μεγάλο πέτρινο κτίριο, το Ταπητουργείο. Εκεί, δούλευαν πολλοί, μικροί και μεγάλοι, που έφτιαχναν μεγάλα κι όμορφα χαλιά.

Ξαφνικά, άκουσα γλυκές, παιδικές, χαρούμενες φωνές. Κατευθύνθηκα προς τα εκεί και είδα το άλσος της Αγίας Τριάδας με την πρώτη παιδική χαρά της περιοχής.

Απέναντι υπήρχε ένα μεγάλο πέτρινο σχολείο, το πρώτο του Βύρωνος.

Μετά από τις όμορφες εμπειρίες στον Βύρωνα, αποφάσισα να πετάξω νότια, προς τη πανέμορφη Κρήτη. Καθώς πετούσα πάνω από το Αιγαίο Πέλαγος, οι σκέψεις μου ήταν γεμάτες από την ιστορία και την κουλτούρα του νησιού.

Επέλεξα να επισκεφθώ το γραφικό χωριό του Ζαρού, σε μια εποχή γεμάτη αναταραχή, την εποχή της μάχης για την ελευθερία στην Κρήτη, το

1941. Στο χωριό έπνεε αναβλητικός αέρας ελευθερίας. Τα πεσμένα φύλλα και η ψυχία του τοπίου συναντούσαν την αναστάτωση των ανθρώπων, που ετοιμάζονταν να πολεμήσουν για την αυτονομία τους.

Στα στενά δρομάκια, συνάντησα ανθρώπους που είχαν ήδη αφιερωθεί στον αγώνα. Στη μονή Βροντησίου συνάντησα τον Νίκο Καζαντζάκη και τον Γεώργιο Πετράκη ή Πετρακογιώργη και τους άκουσα να συζητούν και να προετοιμάζονται για τη μεγάλη μάχη. Η μάχη στο Τραχήλι, το 1943, ήταν ένας κρίσιμος αγώνας για την ελευθερία της Κρήτης. Βρέθηκα εκεί παρακολουθώντας τη σύγκρουση με αγωνία. Είδα τους αγωνιστές να πολεμούν με θάρρος και αποφασιστικότητα, για την ελευθερία του τόπου τους.

Καθώς το ταξίδι μου έφτανε στο τέλος του, έκλεισα τα μάτια και συλλογίστηκα τις περιπέτειες που έζησα στην Άρτα, στην Κόρινθο, στον Βύρωνα και στον Ζαρό και ένιωσα ευγνωμοσύνη για όλες τις εμπειρίες που μου χάρισαν οι συναντήσεις με τους ανθρώπους εκείνους.

Δημοτικό σχολείο Κομποτίου Άρτας – Σοφία Μιμιγιάννη (ΣΤ΄ τάξη)
Δημοτικό σχολείο Ισθμίων – Μαρία Μάρκου (Δ΄ τάξη)

3ο Δημοτικό σχολείο Βύρωνος – Τάσος Γαλάνης (Δ΄ τάξη)
Δημοτικό σχολείο Ζαρού Κρήτης – Γιάννης Ζαμπετάκης (ΣΤ΄ τάξη)

Μεταφράσεις:

Αγγλικά: Σοφία Μιμιγιάννη, Μαρία Μάρκου, Βασιλική Τάσσου, Αντζελα Τσαγκαρίδου

Γαλλικά: Ευδοκία Ευαγγελίζη, Αλεξάνδρα Τσοκανά, Αλέξιος Χάσκης, Ναταλία Γαλάνη

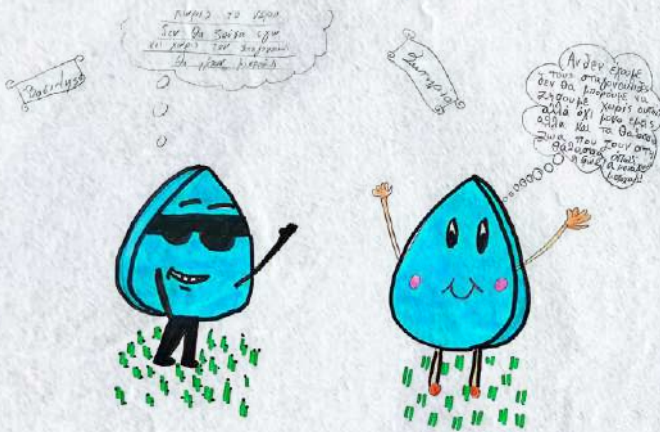
Γερμανικά: Σιαφάκα Χριστίνα, Δήμητρα Ρηγάτου, Όλγα Ελευθεριάδου

Ζωγραφική: Ανδρέας, Ανιέλα, Κλάιντι, Μικαέλα, (Το Ταπητουργείο) και Αναστασία, Άρια, Λαμπρινή και Σοφία (Το 1ο Δημοτικό σχολείο Βύρωνος) - (Δ΄ τάξη – 3ο Δημοτικό σχολείο Βύρωνος)

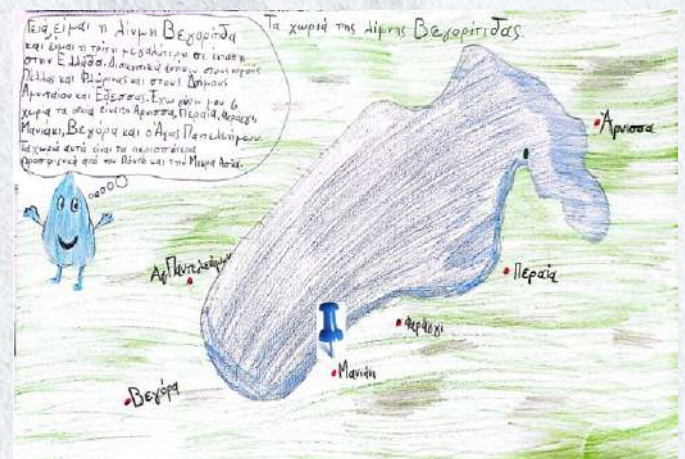
Σταγονοταξιδευτές

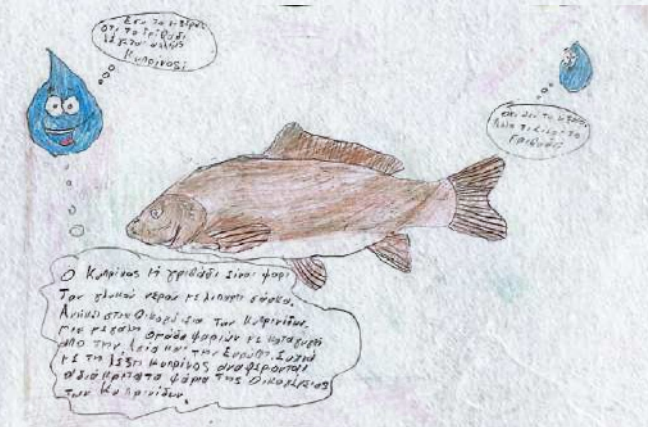

Στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος «Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα και την Κύπρο» το Δημοτικό Σχολείο Μανιακίου Φλώρινας, το 1ο Δ.Σ. Νέας Αγκιάλου Μαγνησίας και το Δ.Σ. Λιθακιάς Ζακύνθου ασχολήθηκαν με την αξία του νερού στη ζωή μας και συνεργαζόμενοι δημιούργησαν ένα κόμικ. Οι ήρωες του κόμικ, οι αποκαλούμενοι «Σταγονοταξιδευτές» είναι οι ίδιοι οι μαθητές μας που επιμελήθηκαν τόσο την εικονογράφηση όσο και τη συγγραφή ανακαλύπτοντας μέσα από διάφορες δράσεις, σπουδαία μέρη και σημαντικές πληροφορίες για το πολύτιμο αγαθό που λέγεται νερό. Το ταξίδι ξεκίνησε από το χωριό Μανιάκι του Νομού Φλώρινας, συνέχισε στη Νέα Αγκιάλο του Νομού Μαγνησίας και κατέληξε στη Λιθακιά της Ζακύνθου. Οι Σταγονοταξιδευτές μας ταξίδεψαν και μας κατέληξαν με όσα μας παρουσίασαν.

- Μια σταγόνα τόση δα, μια σταγόνα που κυλά, λίμνες θάλασσες βουνά και στα σύννεφα ξανά, να τη πάλι χαμπλά και ξανά, ξανά, ξανά.....
- Ελάτε να σας ξεναγήσουμε στη λίμνη Βεγορίτιδα.
- Η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση λίμνη της Ελλάδας που γύρω της έχει 6 χωριά: την Άρνησσα, την Περαία, το Φαράγγι, το Μανιάκι, τη Βεγόρα και τον Άγιο Παντελεήμονα, τα περισσότερα προσφυγικά από τον Πόντο και τη Μικρά Ασία.
- Οι κάτοικοι ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία.
- Καλλιεργούν κερασιές και ροδακινιές που μεγαλώνουν με τη βοήθεια του νερού.
- Αλλά μεγάλα και όμορφα είναι και τα καλάμια της λίμνης. Φτάνουν τα 2 μέτρα.
- Υπάρχουν και πολλές πάπιες και κύκνοι, που συνηθίζουν να κάνουν βουτιές στο δροσερό νερό.
- Αλλά υπάρχουν και διάφορα, μικρά και μεγάλα ψάρια, οι κυπρίνοι ή γριβάδια, τα οποία έχουν λιπαρή σάρκα.
- Ήρθε η ώρα όμως να συναντήσουμε τη σταγονοπαρέα μας. Πάμε για τη Νέα Αγκιάλο.

- Καλώς ήρθατε παρέακι!!! Το χωριό μας είναι πολύ κοντά στον Βόλο.
- Ζώντας φέτος τις πλημμύρες διαπιστώσαμε ότι οι άνθρωποι δεν προσέχουν καθόλου το περιβάλλον και μολύνουν το νερό πετώντας σκουπίδια.
- Κάτι πρέπει να κάνουμε εμείς για να τους δώσουμε να καταλάβουν ότι κάνουν λάθος.
- Χωρίς το νερό δεν υπάρχει ζωή για κανένα οργανισμό.
- Ακόμη και τα θαλάσσια ζώα, όπως η φώκια Μονάχους Μονάχους που ζει στην Αλόνησσο της Μαγνησίας.
- Πρέπει οπωσδήποτε να τις βοηθήσουμε.
- Όμως πρέπει να είμαστε και προσεκτικοί. Γιατί πολλές φορές το νερό μπορεί να δημιουργήσει πανικό.....
- Δηλαδή πώς;
- Όταν πέφτει αρκετό και δεν έχουμε φροντίσει για την καθαριότητα του περιβάλλοντος, τότε μπορεί να είναι καταστροφικό.
- Μα πώς;
- Κοντά μας υπάρχει η λίμνη Κάρλα, μια λίμνη που αποξηράνθηκε πριν πολλά χρόνια και τη φετινή χρονιά, λόγω των πλημμυρών ξαναδημιουργήθηκε, προκαλώντας όμως μεγάλες ζημιές.
- Κρίμα.... Όπως κρίμα είναι ότι πρέπει να αναχωρήσουμε.
- Πάμε για τη Ζάκυνθο;;;; Ναιiiiiiiii!!!!
- Καλώς ήρθατε στη Λιθακιά της Ζακύνθου.
- Πράγματι το νερό είναι πολύ σημαντικό! Χωρίς αυτό δεν υπάρχει ζωή!
- Πάμε στο Μαραθονήσι που μοιάζει με χελώνα;;;
- Ποιος ζει εκεί;
- Εκεί ζουν και γεννούν οι χελώνες Καρέτα-Καρέτα!
- Είναι ένα παμφάγο ζώο που γεννά τα αυγά της στην παραλία που γεννήθηκε και η ίδια.
- Πάμε και κάπου αλλού;
- Ναι πάμε στις γαλάζιες σπηλιές.

- Πω! Πω! τι ομορφιά!!! Μπορούμε να μπούμε μέσα;
- Ναι μπορούμε με ένα μικρό σκάφος.
- Να και μία φώκια.
- Ναι στο νησί ζουν και φώκιες και χελώνες. Και οι δυο είναι είδη προς εξαφάνιση.
- Κάντε ψυχία να μην τις τρομάξουμε!
- Περάσαμε όλοι υπέροχα! Ένα μοναδικό ταξίδι με εκπληκτικές γνωριμίες και φιλίες που θα κρατήσουν χρόνια!!!!
- Μανιάκι, Νέα Αγχιάλος και Λιθακιά, μια ομάδα μια γροθιά!!!!

Έπειτα από ένα υπέροχο ταξίδι και μια όμορφη συνεργασία το μεγάλο ταξίδι των «Σταγονοταξιδευτών» τελειώνει. Οι «Σταγονοταξιδευτές» απέκτησαν γνώσεις για μέρη της πατρίδας τους που δε γνώριζαν, έμαθαν για τη σπουδαιότητα του νερού στη ζωή, συνάντησαν είδη υπό εξαφάνιση και συνειδητοποίησαν πόσες φυσικές καταστροφές οφείλονται σε ενέργειες των ανθρώπων. Υποσχέθηκαν όμως πως θα αλλάξουν όλοι μαζί τον κόσμο και θα τον κάνουν καλύτερο έχοντας πάντα στο μυαλό και την καρδιά τη χαρά της ανακάλυψης μαζί με νέους φίλους. Κι όλα αυτά μπορεί κανείς να τα δει στους **ΣΤΑΓΟΝΟΤΑΞΙΔΕΥΤΕΣ!**

Συμμετείχαν οι μαθητές-τριες της Ε΄-ΣΤ΄ τάξης Δ.Σ. Μανιακίου Φλώρινας με τον εκπαιδευτικό Σαλιάκου Γιώργο, οι μαθητές-τριες της Δ΄ τάξης του 1ου Δ.Σ. Νέας Αγχιάλου Μαγνησίας με τις εκπαιδευτικούς Δημητρακοπούλου Ζωή, Σιδηροπούλου Νένα και Τοκαλή

Βούλα, οι μαθητές-τριες της Α-Β-Γ τάξης του Δ.Σ. Λιθακιάς Ζακύνθου με τις/τους εκπαιδευτικούς Μανωλούλη Αναστασία, Μουρούτσο Γεώργιο και Τασούλη Μαρία-Βασιλική.

"Το Δάσος του τόπου μας, μια πολύτιμη κληρονομιά της φύσης".

Μακέτα του δάσους της Σκοτίνας

Αγαπητοί συνοδοιπόροι, ένα ακόμη όμορφο ταξίδι έφτασε στο τέλος. Μια δημιουργική σύμπραξη αξιόλογων συναδέλφων εκπαιδευτικών από όλη την επικράτεια, με ένα κοινό όραμα ολοκληρώθηκε.

Το θέμα της ομάδας μας, μέσα από τις πλούσιες πτυχές του προκάλεσε το έντονο ενδιαφέρον των παιδιών και έδωσε την ευκαιρία για επικοινωνία, αλληλεπίδραση, ανταλλαγή ιδεών, αλλά και για τη διαμόρφωση θετικών συμπεριφορών και στάσεων.

Μέσα από την επαφή με τη φύση, την τέχνη, τη λογοτεχνία, τα πειράματα και την παρατήρηση τα παιδιά έμαθαν για τα διάφορα είδη δέντρων, φυτών, ζώων, αλλά και για τη σημασία της διατήρησης της βιοποικιλότητας. Γνώρισαν το δασικό και ορεινό οικοσύστημα και αντιλήφθηκαν την ανάγκη της προστασίας του για την ευημερία όλων.

Κατανόησαν την ανάγκη για βιώσιμες πρακτικές, όπως η ανακύκλωση και η αναδάσωση για την αντιμετώπιση

ση της κλιματικής αλλαγής.

Οι ποικίλες δράσεις μας δίδαξαν, ότι πρέπει να σεβαστούμε και να προστατεύσουμε αυτήν την πολύτιμη κληρονομιά των προγόνων και ότι οφείλουμε να την παραδώσουμε αυτούσια στην επόμενη γενιά!

Το ετήσιου εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα αποτυπώνεται στην εφαρμογή radlet και το απόσταγμα του ετήσιου προγράμματος είναι το συνεργατικό ηλεκτρονικό βιβλίο που ακολουθεί..

["ΤΟ ΔΑΣΟΣ" - Free stories online. Create books for kids | StoryJumper](#)

Όταν βρεθείς στο δάσος...

γίνε ο φύλακας του και προστάτεψέ το απ' όλους τους κινδύνους...

γιατί το δάσος μας προσφέρει φρέσκο αέρα, οξυγόνο, ομορφιά...

και δροσιά το καλοκαίρι, είναι το σπίτι για πουλιά και ζώα, μας χαρίζει καρπούς, βότανα, φρούτα και το ξύλο, κρατάει τα νερά της βροχής και μας προστατεύει από πλημμύρες.

Αγάπησέ το σαν να είναι και δικό σου σπίτι.

Τη φύση να φροντίζεις... ίχνη και σκουπίδια να μην αφήνεις, Προστάτεψέ το τη φωτιά γιατί κάνει το δάσος να πονά.

Αγάπησέ το όπως τον καλύτερό σου φίλο.

Δέντρα φύτεψε κι εσύ για να ανασάνει όλη η γη!

Άφησε τα ζώα στην αγκαλιά της φύσης να ζούνε ευτυχισμένα.

Σκέψου παγκόσμια και δράσε τοπικά.

Σεβασμός στο δάσος και προστασία για έναν κόσμο γεμάτο αγάπη και αρμονία!

Το δάσος είναι η ζωή σου...

17η ομάδα:

2/θ Νηπιαγωγείο Προμάκων Πέλλας

με υπεύθυνη εκπαιδευτικό, την Μπάτσοιου Κυριακή/ Θεοδοροπούλου Στυλιανή.

6ο Νηπιαγωγείο Ρόδου

με υπεύθυνη εκπαιδευτικό, την Παπαποστόλου Πολυξένη.

Νηπιαγωγείο Σκοτίνας Πιερίας

με υπεύθυνη εκπαιδευτικό, την Βροντινού Αικατερίνη.

Οι πέντε ατρόμητοι εξερευνητές στα χνάρια του Μεγάλου Αλεξάνδρου

Η ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

7^ο Δ. Σ. Κομοτηνής
Μαρίνα Χουβί

Οι δάσκαλοι της 33ης ομάδας του Δικτύου Συνεργατικών Σχολείων “Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα και την Κύπρο” ανέθεσαν στους μαθητές τους μια εργασία με θέμα τη σχέση του Μεγάλου Αλεξάνδρου με τους τόπους τους. Αφού έκαναν την έρευνά τους, οι εκπρόσωποι των μαθητών από το κάθε σχολείο συναντήθηκαν διαδικτυακά να συζητήσουν τις πληροφορίες που βρήκαν. Η ομάδα αποτελούνταν από την Κύπριδα Αφροδίτη από την Κυπερούντα Λεμεσού, την Εφύρα από την Κόρινθο, τον Ρήσο από την Κομοτηνή, τον Πτολεμαίο από την Άρνισσα Πέλλας και την Εχίνια από τον Αχινό Φθιώτιδας. Στη συνάντησή τους τα παιδιά συνειδητοποίησαν ότι οι πληροφορίες τους είχαν ένα κοινό στοιχείο. Ο μεγάλος στρατηλάτης είχε περάσει από τις περιοχές τους και κουβαλούσε έναν μεταλλικό κύλινδρο μαζί του, που είχε μεγάλη αξία γι’ αυτόν. Στο πέρασμα των χρόνων ο κύλινδρος κάθηκε, αλλά οι αρχαιολόγοι αν και πιστεύουν πως είναι δύσκολο να βρεθεί, θεωρούν πως κρύβει κάτι πολύτιμο. Τα παιδιά, που μέσα τους ξύπνησε το αστυνομικό δαιμόνιο, συμφώνη-

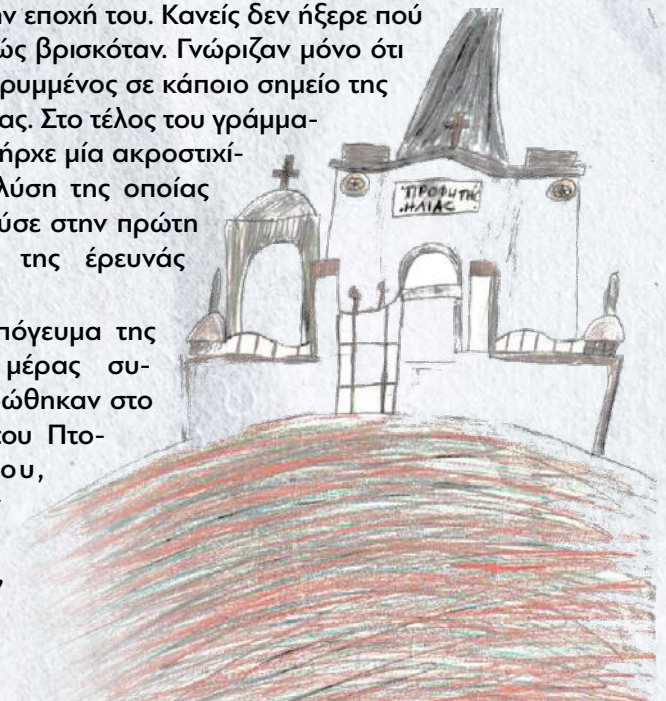
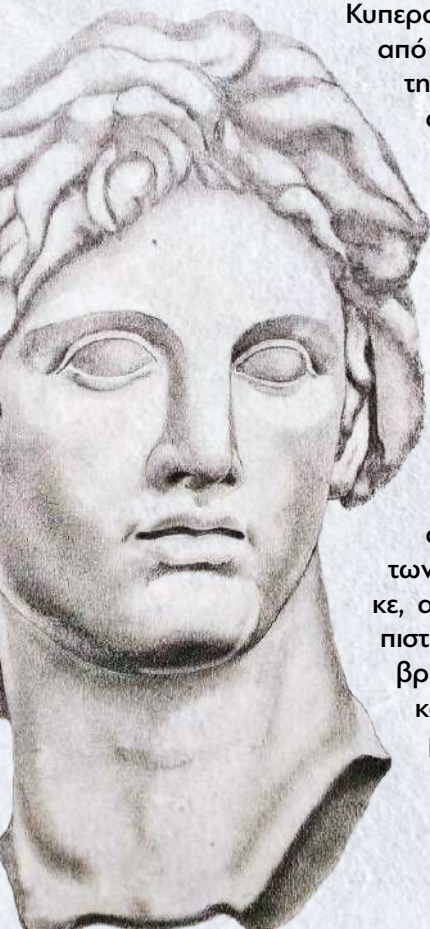
σαν να ερευνήσουν αυτό το μυστήριο ακολουθώντας τα ίχνη του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

ΣΤΗΝ ΑΡΝΙΣΣΑ

- Δύσκολο το εγχείρημά μας, είπε η Κύπριδα Αφροδίτη, αλλά θα το προσπαθήσουμε. Από πού να ξεκινήσουμε άραγε;
- Από πού αλλού; Φυσικά από τη γενέθλια γη του Αλέξανδρου, την Πέλλα, που είναι και ο δικός μου τόπος, είπε ο Πτολεμαίος. Παιδιά, σας περιμένω όλους στη Μακεδονία.
- Πού θα συναντηθούμε, ρώτησε η Εχίνια.
- Στη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Έδεσσας, πρότεινε ο Πτολεμαίος. Εκεί θα αναζητήσουμε το πρώτο μας στοιχείο.

Έτσι κι έγινε. Την επόμενη μέρα οι πέντε μικροί εξερευνητές συναντήθηκαν ενθουσιασμένοι για πρώτη φορά από κοντά και ανέλαβαν αμέσως δράση. Εκεί, ανάμεσα στους διαδρόμους με τα ράφια που φιλοξενούσαν μεγάλη ποικιλία βιβλίων, άρχισαν να ανακαλύπτουν σταδιακά τον κόσμο του Μ. Αλεξάνδρου. Κάποια στιγμή ο Ρήσος τραβώντας ένα βιβλίο από ένα ράφι παρατήρησε μία μικρή κρύπτη, η οποία περιείχε ένα κιτρινωμένο από τα χρόνια χαρτί. Όταν το άνοιξε, διαπίστωσε ότι ήταν ένα γράμμα που απευθυνόταν σε όποιον το ανακάλυπτε. Όλη η παρέα συγκεντρώθηκε γύρω από τον Ρήσο και το διάβασαν. Έμειναν έκπληκτοι! Το γράμμα μιλούσε για τον μυστικό κύλινδρο του Μ. Αλεξάνδρου μέσα στον οποίο ήταν κρυμμένος ένας «θησαυρός» που χρονολογούνταν από την εποχή του. Κανείς δεν ήξερε πού ακριβώς βρισκόταν. Γνώριζαν μόνο ότι ήταν κρυμμένος σε κάποιο σημείο της Ελλάδας. Στο τέλος του γράμματος υπήρχε μία ακροστική-δα η λύση της οποίας οδηγούσε στην πρώτη στάση της έρευνάς τους.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας συγκεντρώθηκαν στο σπίτι του Πτολεμαίου, στην Άρ-
νισσα,

και κατάφεραν να λύσουν την ακροστιχίδα. Το πρώτο στοιχείο τους οδηγούσε στο σέρβικο εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία στην κορυφή του όρους Βόρα. Την άλλη μέρα το πρωί συναντήθηκαν στην προβλήτα της επιβλητικής λίμνης Βεγορίτιδας με τα καθαρά, γαλαζοπράσινα νερά της. Ο αδελφός του Πτολεμαίου προσφέρθηκε να τους μεταφέρει με το βανάκι του μέχρι το σημείο που πήγαινε ο δρόμος. Ακολουθώντας το μονοπάτι που κατέληγε στο εκκλησάκι θαύμασαν το μαγευτικό τοπίο και τη μοναδική θέα. Μπήκαν ευλαβικά στον ναό και έμειναν έκπληκτοι με τις οβίδες που ήταν τοποθετημένες στο πάτωμα. Χωρίς καθυστέρηση άρχισαν να ψάχνουν το επόμενο στοιχείο. Πίσω από τη μεγάλη εικόνα του Προφήτη Ηλία βρήκαν έναν γρίφο με αναγραμματισμό μιας λέξης: «ΟΝΕΜΕΤΣ». Άρχισαν να αναρωτιούνται τι να σημαίνει αυτή η λέξη και ξαφνικά πετάχτηκε η Εφύρα και είπε γεμάτη ενθουσιασμό: «ΤΕΜΕΝΟΣ»!

Το Σάββατο το πρωί συναντήθηκε όλη η παρέα στο Δημοτικό Σχολείο και ξεκίνησαν για τον ιστορικό χώρο του Τεμένους. Φτάνοντας έξω από τον γυναικείο συνεταιρισμό «Βόρας», έκαναν μία στάση για να ξεδιψάσουν καθώς η μητέρα του Πτολεμαίου ήταν εκεί από το πρωί. Μπαίνοντας μέσα, τους κατέκλυσαν οι γλυκιές

μυρωδιές από ροδάκινο, κεράσι και μήλο, τα κύρια συστατικά των γλυκισμάτων, που παρασκεύαζαν οι γυναίκες με μεράκι. Αφού γεύτηκαν τις «τοπικές αλχημείες», συνέχισαν για τον προορισμό τους.

Καθώς πλησίαζαν, μπροστά τους υψώνονταν ο μιναρές του παλιού ερειπωμένου Τεμένους, απομεινάρι της εποχής της Τουρκοκρατίας.

Παρατηρώντας λεπτομερώς το κτίσμα εντόπισαν μία πέτρα διαφορετική από τις υπόλοιπες. Την τράβηξαν με μεγάλη περιέργεια και διαπίστωσαν ότι στην πίσω πλευρά της ήταν χαραγμένος ο αριθμός «12» και το σχέδιο ενός καταρράκτη.

- Τι μπορεί να σημαίνει αυτό; ρώτησε ο Ρήσος.
- Πρέπει να αναφέρεται στους καταρράκτες της Έδεσσας, οι οποίοι, αν θυμάμαι καλά,

είναι δώδεκα, απάντησε ο Πτολεμαίος.

- Πολύ ωραία! Ευκαιρία να επισκεφτούμε και αυτή την όμορφη πόλη, πετάχτηκε με ενθουσιασμό η Κύπριδα Αφροδίτη. Πτολεμαίε, θα γίνεις ο ξεναγός μας.

Όλα τα παιδιά συμφώνησαν και την επόμενη μέρα επισκέφτηκαν το Πάρκο με τους Καταρράκτες. Εντυπωσιάστηκαν από το καταπράσινο, περιποιημένο τοπίο και τα ορμητικά νερά του ποταμού Εδεσσαίου. Όμως δεν έχασαν λεπτό. Καθώς ερευνούσαν τον χώρο, είδαν την Εφύρα να τους φωνάζει στην είσοδο του μικρού σπηλαίου. Μόλις μπήκαν μέσα, παρατήρησαν ότι υπήρχαν πολλά ανοίγματα στα βράχια. Χωρίστηκαν και άρχισαν να τα ψάχνουν ένα προς ένα. Μετά από λίγο ακούστηκε η φωνή της Εκίνιας που τους ανακοίνωσε ότι βρήκε ένα πλήνιο όστρακο που πάνω του ήταν χαραγμένη η προτομή του Μ. Αλεξάνδρου.

- Νομίζω... ότι αυτήν την προτομή την έχω δει στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πέλλας, είπε διστακτικά ο Πτολεμαίος.

- Έχεις δίκιο!!! φώναξαν όλα τα παιδιά με μια φωνή.

- Φύγαμε για Αρ-

καιολογικό Μουσείο Πέλλας! είπε ο Ρήσος.

Ήδη την επόμενη μέρα βρίσκονταν έξω από το Μουσείο. Μπαίνοντας μέσα, την προσοχή τους τράβηξε η επιβλητική προτομή του Μ. Αλεξάνδρου. Κατευθύνθηκαν αμέσως προς τα εκεί και άρχισαν να την επεξεργάζονται. Η Κύπριδα Αφροδίτη παρατήρησε ότι κοντά στη βάση της υπήρχε ένα πλακάκι που δεν ήταν καλά τοποθετημένο. Με πολλή προσοχή το αφαίρεσε. Προς μεγάλη της έκπληξη βρήκε κάτω από το πλακάκι μία φθαρμένη εικόνα του Αγίου Δημητρίου και φώναξε τους υπόλοιπους. Στο πίσω μέρος της εικόνας υπήρχε ένας χάρτης της αρχαίας Φθίας και σε κάποιο σημείο του ξεχώριζε το σκίτσο ενός ακινού. Έλαμψαν από χαρά τα μάτια της Εχίνιας, καθώς τους ανακοίνωσε με μεγάλο ενθουσιασμό ότι ξέρει τον επόμενο προορισμό.

- Ακινός Φθιώτιδας! Φαίνεται πως έφτασε η ώρα να επισκεφτούμε και τον δικό μου τόπο. Ξεκινάμε...

ΣΤΟΝ ΑΧΙΝΟ

Η Εχίνια τόνισε πως άκουγε συχνά τη γιαγιά της να συζητά με τους συντοπίτες της για τα φημισμένα Πυργόσπιτα του Αχινού. Πίστευαν πως τα απόρθητα αυτά κτίσματα που φτιάχτηκαν κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, φύλαγαν κρυμμένα μυστικά του παρελθόντος. Υπέδειξε, λοιπόν, στα παιδιά να ψάξουν στοιχεία για τον χαμένο κύλινδρο στον Παλιό Πύργο, το μεγαλύτερο πυργόσπιτο που δεσπόζει στο τέλος του χωριού, πάνω στο ύψωμα.

Θα 'πρεπε, όμως, πρώτα να περάσουν από το αρχαιολογικό μουσείο της Λαμίας, προκειμένου να συζητήσουν με τον Κεμάλ και τον Ιωακείμ. Κάνοντας μια

7ο Δ.Σ. Κομοτηνής
Σερτσέ

7ο Δ.Σ. Κομοτηνής
Λαογυρά

μικρή έρευνα στο διαδίκτυο ανακάλυψαν πως ήταν αντίστοιχα οι απόγονοι του πρώτου τσιφλικά, ιδιοκτήτη του πύργου, του Οθωμανού Μουσταφά Μπέη και του δεύτερου του Έλληνα Νικόλαου Σκουμπορδή. Οι δύο άντρες τούς εξήγησαν ότι στον Πύργο υπάρχει μία σκάλα που οδηγεί σ' ένα μυστικό υπόγειο. Κρυφά ο Κεμάλ τους έδωσε ένα ξύλινο κουτί που μέσα περιείχε τρία παλιά κλειδιά με περίεργο σχήμα.

- Προσέξτε μη τα χάσετε, είναι μοναδικά. Ένα απ' αυτά ανοίγει την εξώπορτα, το άλλο την πόρτα που οδηγεί στο υπόγειο, ενώ το τρίτο την καταπακτή που περιέχει ένα γυναικείο ειδώλιο, το οποίο ξεκουμπώνει και μέσα του κρύβει έναν παλιό χάρτη.

- Έχετε, όμως τον νου σας, συμπλήρωσε ο Ιωακείμ. Κάθε κλειδί αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη κλειδαριά. Αν βάλετε το λάθος κλειδί, ο Πύργος θα καταρρεύσει και θα εγκλωβιστείτε.

Οι πέντε ήρωες μέσα στο λεωφορείο προς Αχινό περιεργάζονταν τα περίεργα κλειδιά.

- Είναι εξαιρετικά δύσκολο να διαλέξουμε το κατάλληλο, είπε σκεπτικός ο Ρήσος.

- Μπορώ να ρίξω μια ματιά; ζήτησε η Κύπριδα Αφροδίτη.

- Δείτε το χρυσό, έχει πάνω του χαραγμένα τα αρχικά Μ και Β, μάλλον του Μουσταφά Μπέη, συμπλήρωσε ο Πτολεμαίος.

- Παιδιά φτάσαμε. Θα δούμε τα υπόλοιπα εκεί, είπε η Εφύρα.

Στον δρόμο για το Πυργόσπιτο οι πέντε φίλοι πέρασαν από την πλατεία του χωριού. Έξω από την επιβλητική εκκλησία της προστάτιδας Αγίας Αικατερίνης ζήτησαν πληροφορίες από μια πολύ ευγενική κυρία. Ήταν η δασκάλα του χωριού, η κυρία Μαρία, η οποία τους παρότρυνε να μην παραλείψουν να επισκεφτούν ορισμένες από τις ομορφότερες περιοχές του Αχινού, το ξωκλήσι του Αγίου Δημητρίου, αλλά και το οινοποιείο της περιοχής.

Ήταν μεσημέρι και τα παιδιά αρκετά κουρασμένα και πεινασμένα αποφάσισαν να κολατσίσουν στο γραφικό ξωκλήσι κάτω απ' τα πλατάνια δίπλα στα τρεχούμενα νερά. Συνομίλησαν με τον ιερέα, ο οποίος αναφέρθηκε στον Ξέρξη που το 480 πέρασε από 'κει και κρέμασε το χρυσό του σπαθί σ' ένα από τα πλατάνια. Τους έδειξε

και το καταπράσινο μέρος που 'χε στήσει το λημέρι του ο Οδυσσεάς Ανδρούτσος.

Το απόγευμα πια φτάσανε στο ξακουστό πυργόσπιτο του Αχινού. Η κλειδαριά ήταν χρυσή με τα ίδια αρχικά, οπότε άνοιξαν μ' επιτυχία τη βαριά εξώθυρα. Κατεβαίνοντας στο υπόγειο δίπλα στην πόρτα ήταν σκαλισμένος ένας γρίφος.

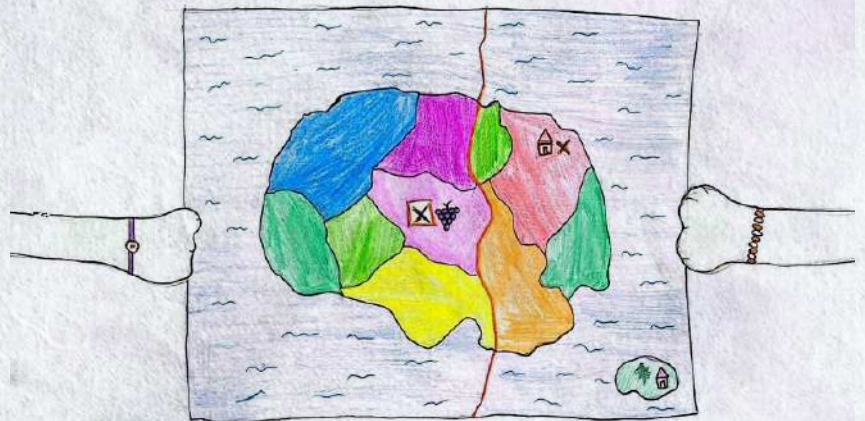
«Στο ξωκλήσι του Αϊ-Δημήτρη πέρασε ο Ξέρξης το και κάρφωσε το ολόχρυσο σπαθί του.»

- 480 π.Χ. αναφώνησαν όλοι ταυτόχρονα.
- Πάνω στο ασημένιο κλειδί είναι σκαλισμένος αυτός ο αριθμός, είπε έκπληκτη η Εφύρα.

Δυστυχώς μέσα στο ειδώλιο βρέθηκε μόνο το απόσπασμα ενός χάρτη που υποδείκνυε ένα σημείο σ' ένα κτήμα κοντά στη θάλασσα, δίπλα στο εξοχικό της Ζωρζ Σαρή. Εσπευσμένα, καθώς είχε αρχίσει να σουρουπώνει ξεκίνησαν για τη θάλασσα. Η Εχίνια παρατήρησε δίπλα στο σημείο σχεδιασμένο ένα τσαμπί σταφύλια. Ο Πτολεμαίος συσχέτισε το τσαμπί με το φημισμένο οινοποιείο της περιοχής.

Όταν έφτασαν εκεί, αντίκρισαν στην είσοδο μία γυναίκα κι έναν άντρα που συζητούσαν χαμηλόφωνα. Σταμάτησαν απότομα και τους ρώτησαν τι θέλουν. Εκείνη τη στιγμή ο Ρήσος παρατήρησε ότι ο κύριος κρατούσε στο χέρι του το υπόλοιπο κομμάτι του χάρτη.

- Πού βρήκατε αυτόν τον χάρτη; ρώτησε με αγωνία.
- Είμαι αρχαιολόγος μελετητής των ελληνιστικών χρόνων. Είναι ένα στοιχείο που βρήκα στο σπίτι της αγαπημένης φίλης Ζωρζ Σαρή και θα με οδηγήσει στην ανακάλυψη ενός μεγάλου μυστικού. Δυστυχώς, όμως, δεν έχω όλο τον χάρτη, είπε απογοητευμένος.
- Θα μπορούσαμε να σας βοηθήσουμε εμείς, καθώς εντοπίσαμε πριν λίγο το υπόλοιπο του χάρτη, φώναξε με χαρά η Εχίνια.
- Μα αυτό είναι απίστευτο! Αν τα ενώσουμε θα βρούμε το επόμενο στοιχείο. Μου φαίνεται, όμως, πως εδώ

Μαριλία
7ο Δ.Σ. Κομοτηνής

τελειώνει η δική μου αποστολή. Είστε μια δυναμική ομάδα κι από δω και πέρα καλύτερα θα ήταν να συνεχίζατε εσείς.

Στον συμπληρωμένο χάρτη εμφανίστηκε ένας γρίφος. «Ο Εχίονας θα βρει αυτό που ψάχνει, μόνο όταν στρέψει το βλέμμα στον νότο, πάνω στην κόρη που στέκει δίπλα στον Ισθμό», διάβασε όλο νόημα η Εφύρα, που τ' όνομά της δεν ήταν παρά η αρχική ονομασία της Κορίνθου.

Οι πέντε φίλοι συνειδητοποίησαν πως η αποστολή τους στον γραφικό Αχινό έφτασε στο τέλος της. Επόμενος προορισμός τους η Κόρινθος. Ίσως κάποιος από τους μυθικούς της ήρωες οδηγούσε στον μυστικό κύλινδρο του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟ

Φεύγοντας από τον Αχινό οι ήρωες μας έφτασαν στον Ισθμό της Κορίνθου και αφού τον διέσχισαν, πέρασαν στην Πελοπόννησο. Από εκεί περπάτησαν στον παραλιακό δρόμο από το Λουτράκι προς την Κόρινθο μέχρι που βρήκαν το άγαλμα του Ποσειδώνα, το οποίο δεσπόζει στην είσοδο της πόλης της Κορίνθου. Συνέχισαν

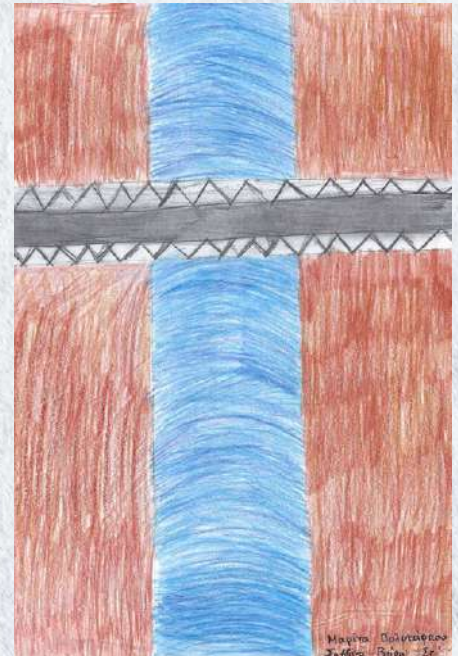

παραλιακά. Έπρεπε να βρουν το «φτερωτό άλογο» που στις οπλές του έκρυβε ένα στοιχείο. Η διαδρομή ήταν ευχάριστη και ξεκούραστη. Το αεράκι της θάλασσας τους δρόσιζε και κάποια σύννεφα που έκρυβαν τον έντονο ήλιο τους βόλεψαν μια χαρά. Η πόλη, πλούσια σε ιστορία και ομορφιά, υποσχόταν να τους αποκαλύ-

προσκαλώντας τους εξερευνητές να βρουν κρυμμένα μνηύματα. Η Εφύρα, ως ντόπια, τους οδήγησε στο κέντρο της πόλης, στον πολυσύχναστο πεζόδρομο της οδού Πυλαρινού. Εδώ, ανάμεσα στα εμπορικά καταστήματα, καφέ και μπαρ, οι πέντε φίλοι χαλάρωσαν για λίγο, απολαμβάνοντας το παγωτό τους και συζητώντας

Ευγενία Αγγελική ΣΤ' 2005/06

Μαρίνα Πουλιάνου ΣΤ' Βαση 2005/06

πει μυστικά που θα τους οδηγούσαν πιο κοντά στον καμένο κύλινδρο του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Η περιπέτειά τους ξεκίνησε από την παραλιακή ζώνη, όπου βρίσκεται η πλατεία Ελ. Βενιζέλου με το εντυπωσιακό άγαλμα του Πήγασου, σύμβολο της πόλης, να δεσπόζει επιβλητικά. Έτρεξαν γρήγορα στην πλατεία και ξεκίνησαν να περιεργάζονται το άγαλμα. Όλα έγιναν τόσο γρήγορα που οι ήρωές μας δεν αντιλήφθηκαν ότι το άγαλμα βρισκόταν μέσα σε ένα σιντριβάνι και είχαν γίνει και οι πέντε μούσκεμα. Τα γέλια και τα παιχνίδια με το νερό ξεκίνησαν, αλλά δεν κράτησαν πολύ γιατί έπρεπε να ψάξουν για το στοιχείο. Όσο κι αν έψαξαν όμως δεν βρήκαν κάτι εκεί. Δεν απογοητεύτηκαν όμως. Η όμορφη πόλη τους περίμενε για να την εξερευνηθούν και να βρουν τα στοιχεία που έψαχναν. Έτσι, οι ήρωες μας περπάτησαν γύρω από την πλατεία, απολαμβάνοντας τη θέα του μικρού λιμανιού του Φλοίσβου με τη μαρίνα.

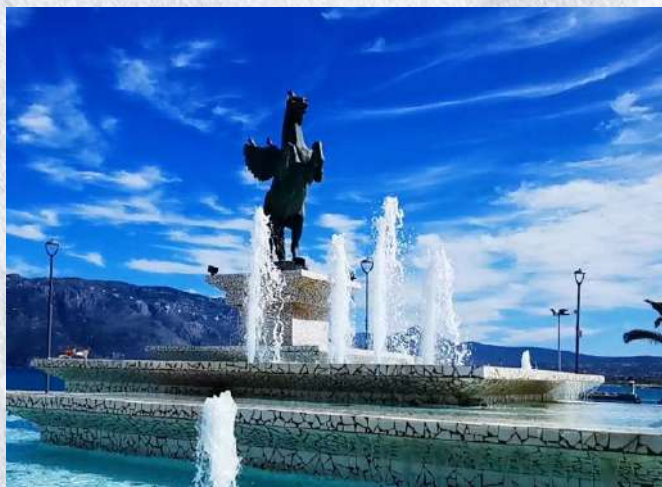
Περιπλανηθήκαν στην περιοχή και μετά από αρκετή ώρα ψαξίματος εξουθενωμένοι έφτασαν στα καταπληκτικά ψηφιδωτά στον πεζόδρομο, έργα της ζωγράφου Ευφροσύνης Χαστούπη-Παρούση. Οι περίτεχνα τοποθετημένες πέτρες δημιουργούν εικόνες που φαίνονται να διηγούνται ιστορίες από το παρελθόν,

τα επόμενα βήματά τους.

Στην πλατεία Ελ. Βενιζέλου, συνάντησαν το Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο με τα 3.500 εκθέματα φορεσιών του 18ου και 19ου αιώνα από όλη την Ελλάδα και αποφάσισαν να το επισκεφθούν. Το μουσείο ήταν γεμάτο από εντυπωσιακά εκθέματα που τους τράβηξαν την προσοχή. Σταμάτησαν λίγο για να τα χαζέψουν, αλλά μετά θυμήθηκαν τον σκοπό της επίσκεψής τους και άρχισαν το ψάξιμο. Ο φύλακας της αίθουσας που τους είδε να κοιτάνε περιέργα, τους ρώτησε αν

ψάχνουν κάτι. Όταν του απάντησαν ότι δεν ψάχνουν κάτι συγκεκριμένο, έφυγε από την αίθουσα. Ξαφνικά, αντίκρισαν μπροστά τους μια κλειστή πόρτα που έγραφε πως απαγορευόταν η είσοδος. Ο Ρήσος είχε ένα προαίσθημα πως αυτό που αναζητούσαν βρισκόταν στο κλειστό δωμάτιο. Έτσι όταν δεν έβλεπε κανέναν μπήκαν στον πειρασμό να ανοίξουν την πόρτα. Η πόρτα οδηγούσε σε μια σκοτεινή αποθήκη. Άναψαν τους φακούς των κινητών τους και σε μια γωνιά είδαν τα κομμάτια ενός σκονισμένου και αραχνιασμένου από τον χρόνο αγάλματος, που μάλλον περίμενε στην αποθήκη αυτή μέχρι τα κομμάτια του να συναρμολογηθούν. Ανατρίχιασαν προς στιγμής, αλλά η Εχίνια, ως πιο τολμηρή που ήταν, προχώρησε πρώτη κόβοντας τους ιστούς των αραχνών. Ακολούθησαν και τα υπόλοιπα παιδιά. Παρατήρησαν προσεκτικά τα κομμάτια και ανακάλυψαν ένα μικρό χάρτη τοποθετημένο κάτω από το σκονισμένο πόδι του αγάλματος.

Ο χάρτης τους οδηγούσε στο σύμπλεγμα αγαλμάτων του κυνικού φιλόσοφου Διογένη και του Μέγα Αλέξανδρου.

Κατευθύνθηκαν αμέσως προς τα εκεί, περνώντας από την εντυπωσιακή παραλία των Καλαμιών, δυτικά από το κέντρο της πόλης. Η παραλία, κατάλληλη για κολύμπι, με άμμο στο εσωτερικό της και βότσαλα στο εξωτερικό της, προσφέρει έναν ιδανικό τόπο για χαλάρωση στους επισκέπτες. Περιπάτησαν στον πεζόδρομο ανάμεσα στις καφετέριες και τα εστιατόρια, απολαμβάνοντας τη θαλασσινή αύρα και το ηλιοβασίλεμα. Στο τέρμα της οδού Γεωργίου Παπανδρέου, οι φίλοι μας συνάντησαν το σύμπλεγμα αγαλμάτων του κυνικού φιλόσοφου Διογένη και του Μεγάλου Αλεξάνδρου, που απεικονίζει τη γνωστή συνάντηση των δύο ανδρών κατά την αρχαιότητα στην Κόρινθο. Οι ήρωες μας σταμάτησαν για να θαυμάσουν το άγαλμα και να αναλο-

γιστούν την ιστορική σημασία του.

Καθώς πλησίασαν το άγαλμα, παρατήρησαν κάτι παράξενο στην βάση του. Ένα μικρό χάλκινο κουτί ήταν κρυμμένο ανάμεσα στα πόδια του αγάλματος του Διογένη. Με προσοχή, ο Πτολεμαίος άνοιξε το κουτί και βρήκε μέσα ένα χειρό-

γραφο. Το χειρόγραφο περιείχε οδηγίες που θα τους οδηγούσαν στην επόμενη φάση της περιπέτειάς τους. «ΑΝ ΤΟΝ ΚΥΛΙΝΔΡΟ ΖΗΤΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΕΡΙΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΡΕΘΕΙΤΕ...». Το χειρόγραφο έγραφε: «... ΣΤΗΝ ΚΥΠΕΡΙΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΡΕΘΕΙΤΕ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΡΕΛΟ ΓΕΡΟ...», ως εκεί φαίνονταν τα γράμματα, μιας και ήταν αρκετά παλιό και είχε φθαρεί από τον χρόνο.

«Κύπερις;», τι είναι, διερωτήθηκαν τα παιδιά. «Ξέρω εγώ!», είπε η Κύπριδα Αφροδίτη. «Πρέπει να πάμε στον τόπο μου, την Κύπρο και συγκεκριμένα στο χωριό Κυπερούντα.» «Και πώς θα πάμε εκεί;» ρώτησαν οι υπόλοιποι. «Θα μπορούσαμε με πλοίο ή αεροπλάνο. Αλλά πιστεύω ότι είναι καλύτερα με πλοίο, για να έχουμε χρόνο να συζητήσουμε τις επόμενες μας κινήσεις! Όταν φτάσουμε στο λιμάνι, μπορούμε να πάρουμε λεωφορείο για Κυπερούντα.»

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΕΡΟΥΝΤΑ

Το τελευταίο στοιχείο για την αναζήτηση του κυλίνδρου, μας δόθηκε στην Κόρινθο και μιλούσε για ένα άνθρωπο που θα μας βοηθούσε να συνεχίσουμε την εξερεύνηση μας.

Θα πάτε να βρείτε έναν γέροντα, τον γέρο - Φώτη... μας είπαν... που ζει στην Κυπερούντα. Όλοι τον λένε τρελό και πως δεν είναι στα συγκαλά του. Διαλαλεί πως είναι απόγονος των αρχαίων Κυπρίων βασιλιάδων, του Πτυναγόρα και του Ευαγόρα, αλλά και του Ανδροκλή της Αμαθούντας. Αν δεν σας βοηθήσει αυτός, τότε κανείς άλλος δεν μπορεί να το κάνει.

Έτσι μας είπαν, και το επόμενο πρωί πήραμε το καράβι για την Κύπρο. Μετά από ένα πολύωρο ταξίδι και αφού διασχίσαμε όλο το Αιγαίο φτάσαμε στο λιμάνι της Λεμεσού. Καθίσαμε λίγο να ξεποστάσουμε, αλλά όχι για πολύ. Ήμασταν γεμάτοι ανυπομονησία και το μυαλό μας κυριεύε μόνο μία σκέψη. Τι θα μπορούσε να μας πει ο γέροντας;

Έτσι πήραμε το πρώτο λεωφορείο της γραμμής με προορισμό την Κυπερούντα. Το λεωφορείο μας άφησε σε ένα ύψωμα του χωριού και το πρώτο πράγμα που είδαμε μπροστά ήταν η πετρόχτιστη εκκλησία του

Αγίου Αρσενίου που βρισκόταν ακριβώς απέναντι. Μπήκαμε να προσκυνήσουμε και μείναμε κατενθουσιασμένοι από την μεγαλοπρέπεια των ψηφιδωτών και των εικόνων της. Στον προαύλιο χώρο υπάρχει ένα άγαλμα που συμβολίζει την αγρότισσα μάνα, αλλά και ένα ηλιακό ρολόι. Είναι πραγματικά εντυπωσιακή.

Είχε μόλις σουρουπώσει και εμείς ήμασταν σχεδόν εξαντλημένοι. Βρήκαμε ένα κατάλυμα να περάσουμε το βράδυ και το επόμενο πρωί ξεκινήσαμε την έρευνα μας. Έπρεπε να βρούμε τον γέρο - Φώτη και δεν υπήρχε άλλος τρόπος από το να ρωτήσουμε για αυτόν στο καφενείο του χωριού. Όλοι γέλασαν και μας είπαν ότι ο τρελό - Φώτης (έτσι τον έλεγαν εκεί) περνάει ώρες ατέλειωτες στο δασάκι, στην εκκλησιά της Παναγίας και Χρυσοσωτήρος, κα-

θισμένος σε ένα παγκάκι παραμιλώντας.

Περπατήσαμε λίγη ώρα μέχρι εκεί και βρεθήκαμε σε ένα πανέμορφο πάρκο με φυλλοβόλα δέντρα, βρύσες, και ένα τεχνητό ρυάκι με γεφύρι. Στην μέση βρίσκεται η εκκλησιά. Πρόκειται για έναν δίκλιτο ναό με την παραδοσιακή στέγη των ορεινών εκκλησιών, του οποίου η σημερινή μορφή ανάγεται στον 18ο αιώνα. Περιηγηθήκαμε για λίγη ώρα στο πάρκο και δεν αργήσαμε πολύ να δούμε έναν γέροντα, με κάτασπρη γενειάδα και σκισμένα ρούχα, να κάθεται σε ένα παγκάκι. Έμοιαζε με άστεγο. Τον πλησιάσαμε και η πρώτη του αντίδραση μόλις μας είδε μας εξέπληξε. «Σας περίμενα» μας αποκρίθηκε με βαριά ταλαιπωρημένη φωνή, «ξέρω τι ψάχνετε» μας είπε. Εμείς όλοι κοιταχτήκαμε απορημένοι. «Το βλέπω συνέχεια στα όνειρά μου πως κάποια μέρα κάποιος θα συνέχιζε το ψάξιμο της χαμένης περγαμνής», συνέχισε.

Καθίσαμε λίγη ώρα μαζί του και ακούγαμε με προσοχή τα λόγια του.

«Την έψαχνα κάποτε και εγώ με τον παππού μου, τότε που μου έλεγε ιστορίες για τον Μέγα Αλέξανδρο και τον Αριστοτέλη. Δεν μιλούσε σε άλλους για αυτό, παρά μόνο έγραφε και έγραφε τις νύχτες, ώρες ατέλειωτες, στα παλιά του τα κιτάπια. Μοναχά μιλούσε για ένα μέρος που δεν μπόρεσε να πάει ποτέ. Μετά ήρθε ο πόλεμος και δεν τον ξαναείδα ποτέ. Από τότε σταμάτησα το ψάξιμο. Βλέπετε έχασα και τα παλιά του τα κιτάπια. Μας τα πήραν και τα βάλαν στο μουσείο. Είναι σοβαρά εκθέματα αυτά, μας είπαν, αλλά αμφιβάλλω αν γνωρίζουν την πραγματική τους αξία. Εγώ προσπάθησα πολλές φορές να πάω να τα πάρω, αλλά δεν με άφησαν ποτέ να μπω στο σπίτι του Καννάουρου. Είμαι βλέπετε ο τρελός του χωριού».

Αμέσως καταλάβαμε πού έπρεπε να ψάξουμε για το επόμενο μας στοιχείο. Αφού τον ευχαριστήσαμε ξεκι-

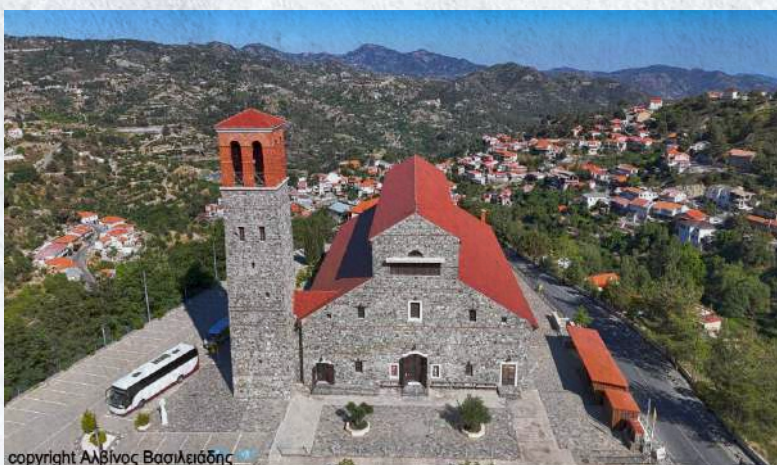

νήσαμε για το μουσείο της Ε.Ο.Κ.Α. Το μουσείο στεγάζεται στο σπίτι του Χριστόδουλου Καννάουρου, που υπήρξε μεγάλος αγωνιστής του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του '55-'59. Η προσφορά του στον αγώνα ήταν μεγάλη, γιατί έκρυβε τους αγωνιστές στον στάβλο του σπιτιού του και όταν οι Άγγλοι το έμαθαν τον σκότωσαν. Στο μουσείο βρίσκονται εκθέματα του αγώνα αυτού, καθώς η Κυπερούντα υπήρξε ένα χωριό που παραδοσιακά είχε έντονο αγωνιστικό φρόνημα.

Μπήκαμε μέσα στο μουσείο και αφού είδαμε όλα του τα εκθέματα, βρεθήκαμε και την αίθουσα που φυλάσσονται τα έγγραφα. Δεν ξέραμε όμως ποια από αυτά είναι τα κιτάπια του παππού του γερό - Φώτη. Έπρεπε κάτι να σκαρφιστούμε για να τα πάρουμε στα χέρια μας, έστω και για λίγο. Έτσι είπαμε στους υπευθύνους ότι είμαστε μαθητές και χρειαζόμαστε στοιχεία για μια εργασία που ετοιμάζουμε στο σχολείο. Παραδόξως

και για καλή μας τύχη, μας επέτρεψαν να κάτσουμε στην αίθουσα για λίγο και να τα ανοίξουμε με προσοχή.

Ευτυχώς δεν αργήσαμε πολύ να βρούμε αυτό που ψάχναμε. Μετά από ελάχιστη ώρα αναζήτησης, βρέθηκε μπροστά μας ένα μπλε τετράδιο και αμέσως καταλάβαμε ότι ήταν του παππού του τρελό - Φώτη. Ήταν γεμάτο ζωγραφιές που απεικόνιζαν μάχες με άλογα, πιθανότατα της εποχής του Μ. Αλέξανδρου, αλλά και κείμενα γραμμένα σε γλώσσα αρχαϊζουσα ελληνική. Ομολογώ πως δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε τι έλεγαν αλλά ένα μονάχα πράγμα μας έκανε τρομερή εντύπωση. Παντού γραμμένη η λέξη Κομοτηναί. Αμέσως συνειδη-

τοποιήσαμε ότι η αναζήτησή μας στη Κύπρο είχε τελειώσει και έπρεπε αμέσως να οργανώσουμε το επόμενο μας ταξίδι ...πού φυσικά ήταν,στην Κομοτηνή.

ΣΤΗΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Μετά την άκαρπη αναζήτηση στην Κυπερούντα, οι πέντε ατρόμητοι εξερευνητές είχαν ένα κουραστικό ταξίδι, καθώς οι σημειώσεις στο τετράδιο του παππού του τρελό-Φώτη τους οδήγησαν στην Κομοτηνή. Ο πρώτος σταθμός τους ήταν το κεντρικό Ηρώο. Πλησίασαν το μνημείο και άρχισαν να ψηλαφίζουν το

μεταλλικό σπαθί και την ψηλή μαρμάρινη στήλη, αλλά δεν βρήκαν καμία μυστική κρύπτη.

- Τίποτα πάλι, μονολόγησε απογοητευμένη η Εφύρα. Κανένα στοιχείο. Πώς θα συνεχίσουμε;

- Για δείτε εδώ, είπε ο Πτολεμαίος. Πίσω από το σπαθί, στην μαρμάρινη στήλη, είναι χαραγμένο κάτι. Ξεχωρίζω έναν σταυρό, αλλά δεν μπορώ να καταλάβω τι παριστάνουν οι άλλες γραμμές.

- Για να δω... Σαν μια γυναικεία φιγούρα να κοιμάται μου φαίνεται, παρατήρησε η Εχίνια.

- Το βρήκα, φώναξε ο Ρήσος! Στον ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου θα συνεχίσουμε την αναζήτησή μας. Ακολουθήστε με.

Έφτασαν στον ναό και αφού άναψαν ένα κεράκι, προσευχήθηκαν η αποστολή τους να έχει αίσιο τέλος. Η Εχίνια στάθηκε μπροστά στην εικόνα της Παναγίας και αναφώνησε:

- Τι υπέροχη εικόνα! Φαίνεται πολύ παλιά.

Ο Πτολεμαίος κοιτούσε με θαυμασμό τον άμβωνα και η Κύπριδα Αφροδίτη τον δεσποτικό θρόνο, όταν η Εφύρα που ξεφύλλιζε το εκκλησιαστικό βιβλίο το οποίο βρισκόταν στο αναλόγιο παρατήρησε πως τα πρώτα γράμματα κάποιων λέξεων της δεύτερης σελίδας ήταν γραμμένα με έντονα βυζαντινά γράμματα. Βάζοντας σε σειρά τα γράμματα σχηματίστηκε η λέξη «Ένωσις».

- Παιδιά, νομίζω πως πρέπει να κατευθυνθούμε προς το φρούριο. Έξω απ'αυτό είναι το νεοκλασικό κτίριο της λέσχης Κομοτηναίων «Η Ένωσις». Μάλλον εκεί μας οδηγεί το νέο στοιχείο, υποστήριξε.

Θαύμασαν το εντυπωσιακό βυζαντινό τείχος και το φρούριο που ήταν απέναντι και συνέχισαν τον δρό-

μο τους περνώντας από τον πύργο του ρολογιού. Εκεί άκουσαν τον Μουεζίνη να καλεί σε προσευχή από τον Μιναρέ του τεμένους Γενί Τζαμί, που υψώνεται πίσω από τον πύργο. Το άκουσμα ήταν για τα παιδιά κάτι το ξεχωριστό. Όταν μάλιστα μετά από λίγο έφτασε στα αυτιά τους και ο ήχος από τις καμπάνες της Κοιμήσεως της Θεοτόκου η Εφύρα συγκινημένη σχολίασε :

- Πόσο αρμονικά συνυπάρχουν εδώ άνθρωποι διαφορετικών πολιτισμών και διαφορετικών θρησκειών!

Πέρασαν κι από το Εσκή Τζαμί, το μεγαλύτερο τέμενος σε ολόκληρη τη Ροδόπη. Η Εφύρα και ο Πτολεμαίος νιώθοντας κατάκοποι πρότειναν να ξεκουραστούν για λίγο και ο Ρήσος, μιας και ήταν από εκεί, είπε να πάνε στην πλακόστρωτη Ερμού. Τα παιδιά αφού περιπλανήθηκαν στα γραφικά σοκάκια, θαύμασαν τα στραγαλάδικα, τις ταβέρνες και τα εργαστήρια παραδοσιακών γλυκισμάτων. Ύστερα από λίγο σταμάτησαν μπροστά σε μια βιτρίνα γεμάτη γλυκίσματα της Κομοτηνής και ο Ρήσος τους είπε:

- Δεν πρόκειται να φύγετε από την πόλη μου αν δεν δοκιμάσετε Σουτζούκ Λουκούμ και Μαλεμπί.

Οι πέντε φίλοι εντυπωσιάστηκαν από τις μοναδικές γεύσεις και μετά από μια ώρα, ξεκούραστοι και αναζωογονημένοι, συνέχισαν την αποστολή τους. Έφτασαν στη Λέσχη Κομοτηναίων, που το νεοκλασικό κτίριο που στεγάζεται, αποτελεί κρηυγμένο μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.

- Από πού πρέπει να ξεκινήσουμε άραγε; αναρωτήθηκαν τα παιδιά.

Οι ψηλοτάβανοι κώροι και οι εσωτερικές κολόνες ήταν δύσκολο να εξεταστούν διεξοδικά. Εκείνη την

ώρα μάλιστα είχε πολύ κόσμο η κεντρική αίθουσα, λόγω της παρουσίασης του βιβλίου μιας αρχαιολόγου που αναφερόταν στον τάφο του Μ. Αλεξάνδρου. Τα παιδιά άρχισαν να ψάχνουν. Αυτή τη φορά το επόμενο στοιχείο το βρήκε ο Πτολεμαίος και ήταν ένας γρίφος σε μια γκραβούρα που αναπαριστούσε τον Μ. Αλέξανδρο πάνω στον Βουκεφάλα να κρατά ένα κυλινδρικό ξίφος. Στο κάτω μέρος της γκραβούρας ήταν γραμμένο με μικρά καλλιγραφικά γράμματα :

«Του Νείλου τα μυστικά και των βιβλίων τα μυστήρια, τα χνάρια ανδρός σοφού ακολουθούν και σε περγαμνή οδηγούν»

- Νομίζω είμαστε πολύ κοντά στη λύση, είπε ο Ρήσος. Ο γρίφος μάς οδηγεί στη δημοτική βιβλιοθήκη που στεγάζεται στο Τσανάκλειο Μέγαρο. Ο ευεργέτης της Κομοτηνής Νέστορας Τσανακλής έζησε στην Αίγυπτο, χώρα που συνδέεται και με τον Μέγα Αλέξανδρο.

Οι μικροί εξερευνητές κατευθύνθηκαν γεμάτοι χαρά προς τη συνοικία Βαρόσι και μετά από λίγο έφτασαν στο Τσανάκλειο Μέγαρο. Για να μη χάνουν χρόνο χωρίστηκαν σε δύο ομάδες και έκαναν τη βιβλιοθήκη φύλλο και φτερό. Και πάλι όμως οι προσπάθειές τους ήταν άκαρπες. Η αρχική τους αισιοδοξία είχε χαθεί κι όταν ξανασυναντήθηκαν ήταν απογοητευμένοι. Η αποτυχία τους επηρέασε κι άρχισαν να ρίχνουν τις ευθύνες ο ένας στον άλλον. Ο Ρήσος είπε :

- Πτολεμαίε είσαι σίγουρος ότι έχετε ψάξει καλά στη δυτική πτέρυγα;

- Ναι είμαι σίγουρος, απάντησε ο Πτολεμαίος. Μάλλον εσείς δεν ψάξατε καλά στην ανατολική πτέρυγα.

Εκεί μεσολάβησε η Κύπριδα Αφροδίτη και είπε να ηρεμήσουν και να συνεχίσουν την αναζήτησή τους αλλού. Λίγο πριν βγουν από τη μεγάλη αίθουσα της βιβλι-

οθήκης η Εχίνια παρατήρησε:

- Κοιτάξτε! Το φως που μπαίνει από το παράθυρο σχηματίζει ένα μεγάλο βέλος! Τι εντυπωσιακό!

- Το βέλος πέφτει πάνω στο πορτρέτο του Τσανακλή, είπε ο Ρήσος. Εκεί έψαξε κανείς;

«Όχι» απάντησαν όλοι με μια φωνή και έτρεξαν προς τον πίνακα. Πέντε ζευγάρια χέρια άρχισαν να ψηλαφίζουν το πορτρέτο, όταν ξαφνικά άνοιξε μια μυστική κρύπτη και αντίκρισαν έναν χάλκινο κύλινδρο. Με τρεμάμενα χέρια τον άνοιξαν, έβγαλαν μια παλιά περγαμνή από το εσωτερικό του γραμμένη από τον Αριστοτέλη, δάσκαλο του Μεγάλου Αλεξάνδρου κι άρχισαν να διαβάζουν:

«Αλέξανδρε, μην ξεχάσεις ποτέ ότι οι καλοί φίλοι και η συνεργασία μέχρι και όλον τον κόσμο μπορούν να σε κάνουν να κατακτήσεις»

Και κάπως έτσι, η Κύπριδα Αφροδίτη, η Εφύρα, η Εχίνια, ο Πτολεμαίος και ο Ρήσος, από πέντε απλά παιδιά του δημοτικού, έγιναν διάσημοι πανελλαδικά. Όλοι ήξεραν ποιοι ήταν. Κι έτσι κέρδισαν φήμη και δόξα. Όλες οι πρωινές τηλεοπτικές εκπομπές, τα κανάλια ειδήσεων και οποιοδήποτε μέσο μαζικής ενημέρωσης υπήρχε στην Ελλάδα μιλούσε για αυτούς τους πέντε φίλους, οι οποίοι έκαναν μια σπουδαία ανακάλυψη. Οι οικογένειες των παιδιών ήταν περήφανες και χαρούμενες για το επίτευγμά τους. Από τότε οι πέντε ατρόμητοι εξερευνητές συνέχισαν να συναντιούνται και να κάνουν όνειρα για την ενήλικη

Ζωή τους, πιστεύοντας ότι το επόμενο κατόρθωμά τους θα ήταν η εύρεση του τάφου του Μ. Αλεξάνδρου.

Συντελεστές Δημιουργικής Γραφής

• Το 1ο κεφάλαιο (Στην Άρνισσα)

υλοποιήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες των Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων του 2ου Δημοτικού Σχολείου Εξιναίων.

Ζωγραφιές:

Αρμυριώτου Δέσποινα, Ζαγκανά Βασιλική, Νταούλλια Ναζμί, Παπαηρακλής Αργύρης

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί:

Ρεντίφη Μαρία - Κουτσιαρή Χρυσούλα

• Το 2ο κεφάλαιο (Στον Αχινό)

υλοποιήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες της ΣΤ΄ 2 τάξης του 7ου Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής

Ζωγραφιές:

Μεχμέτ Σερτσέ, Μιχαηλίδου Λάουρα, Μπακιριτζή Μαρίλια, Παπαγιάννη Μαρία Χρυσή

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός:

Μαρία Λεπίδα

• Το 3ο κεφάλαιο (Στην Κόρινθο)

υλοποιήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου Κυπερούντας Λεμεσού (Περιφερειακό Ενιαίο Ολοήμερο).

Ζωγραφιές:

Ευγενία Αλλαγιώτη, Ρόδια Αριστείδου, Σαββίνα Βύρα, Ήβη Δημητρίου, Μαρίνα Πολυκάρπου, Στυλιανή Στυλιανού, Θεοφανία Χριστοφίνα,

Δακτυλογράφηση κειμένου:

Από τα παιδιά της ΣΤ΄ τάξης

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός:

Κυριακή Τσαγαρίδου

• Το 4ο κεφάλαιο (Περίηψη στην Κυπερούντα)

υλοποιήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου Άρνισσας Πέλλας

Κείμενο – Δακτυλογράφηση:

Ελένη Τσότηση ΣΤ΄ τάξη – Δημοτικό Σχολείο Άρνισσας/ Πέλλας

Ζωγραφιές:

Κατερίνα Θεοδώρου – Δέσποινα Παπαγιαννίδου – Ελισάβετ Τσουμάγκα – Χρυσοβαλάντης Νιώτης – Τραϊανός Παπατραϊανός

Υπεύθυνος εκπαιδευτικός:

Ηλίας Κάρτας

• Το 5ο κεφάλαιο (Στην Κομοτηνή)

υλοποιήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες ΣΤ΄ 1 τάξης του 10ου Δημοτικού Σχολείου Κορίνθου

Ζωγραφιές:

Όλια Αδαμοπούλου, Νικολίνα Ασημακοπούλου, Νεφέλη Καλέγια, Έφη Γιαννήλα, Αγγελική Δαλακλείδη

Δακτυλογράφηση κειμένου:

Μπέτυ Βαφειάδη

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός:

Μαρία Ντρέλια

Τα ονόματα των εξερευνητών προτάθηκαν από τους μαθητές των σχολείων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η ιδιαιτερότητα του εγχειρήματός μας είναι ότι οι μαθητές των σχολείων περιέγραψαν και ζωγράρισαν, στο κεφάλαιο που τους αναλογούσε, μια άλλη περιοχή και όχι τον δικό τους τόπο. Αυτό προκύπτει, άλλωστε, και από την παραπάνω αναφορά στους συντελεστές της ιστορίας. Αναλυτικότερα, ο Αχινός παρουσίασε την Άρνισσα, η Κομοτηνή τον Αχινό, η Κυπερούντα την Κόρινθο, η Άρνισσα την Κυπερούντα και η Κόρινθος την Κομοτηνή.

Ο
 Άγιος Χριστόφορος είναι χτισμένος στην πλαγιά του Βερμίου σε υψόμετρο 670 μέτρων. Η παλαιότερη ονομασία του ήταν Τρέπτιστα.

Ο Μέγας στρατηλάτης Αλέξανδρος το 336 π.Χ., στρατοπέδευσε στο χωριό μας την Τρέπτιστα όταν κατέβηκε για να καταπνίξει την εξέγερση των Θηβαίων γεγονός που βρίσκουμε στην ιστορία του Αρριανού ο οποίος κατέγραφε τις πορείες του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Για να γνωρίσουν οι μαθητές τον τόπο τους ξεκινήσαμε έναν πολιτιστικό περίπατο όπου τα τοπωνύμια μας υπέδειξε η φιλόλογος κα Ελένη Θεοδώρου πρώην Διευθύντρια του Γυμνασίου Αγίου Χριστοφόρου, γεννημένη και μεγαλωμένη στον τόπο.

Πρώτος σταθμός αποτέλεσε το παλιό τουρκικό σπίτι, που αντανακλά την ιστορίας μιας άλλης εποχής, τότε που το πολιτιστικό μωσαϊκό του τόπου είχε την κουλτούρα δύο πολιτισμών: ελληνικού και μωαμεθανικού. Τη σχέση αυτή μαρτυρά η παλιά τουρκική βρύση που βρίσκεται στο νότιο κλίτος του σπιτιού και αποτελούσε μέρος της καθημερινότητας και αλληλεπίδρασης ή αλλιώς «αλισφερίσι» που είχαν οι κάτοικοι των δύο λαών.

Επόμενη στάση, ο Ιερός Ναός Αγίου Χριστοφόρου όπου περίμενε ο Πατέρας Ελευθέριος καλωσορίζοντας του μαθητές/τριες με την παραδοσιακή караμέλα. Στη συνέχεια έκανε μια ιστορική αναδρομή του τοπωνυμίου από το λόφο στου οποίου την κορυφή ήταν χτισμένος ένας αρχαίος ειδωλολατρικός ναός μέχρι την ανέγερση του σημερινού Ιερού ναού του Αγίου Χριστοφόρου.

Αφού τον ευχαρίστησαν μαθητές και εκπαιδευτικοί, συνέχισαν την περιήγησή τους δίπλα ακριβώς από την εκκλησία στο παλιό Γυμνάσιο Αγίου Χριστοφόρου. Την ιστορία του κτιρίου διηγήθηκε ο Πρόεδρος του Αγίου Χριστοφόρου, Κ. Βαγγέλης Συκουνίδης λέγοντας ότι

Ο ευλοϊημένος Τόπος Του Αγίου Χριστοφόρου Ξορδαίας

κατασκευάστηκε το 1968 και λειτούργησε αρχικά ως Κέντρο Νεότητας αφού δεν υπήρχαν τότε οι καφετέριες για νέους. Αργότερα λειτούργησε ως Γυμνάσιο με σπουδαία δράση όσον αφορά τον πολιτισμό και τα γράμματα με την διευθύντρια του Γυμνασίου κα Ελένη Θεοδώρου να λειτουργεί ακόμη και απογεύματα για τις θεατρικές παραστάσεις που διοργάνωνε το Γυμνάσιο.

Ακριβώς δίπλα από το Γυμνάσιο δεσπόζει το Δημαρχείο του χωριού το οποίο έχει παρακωρηθεί για τη στέ-

γαση του Ειδικού Εργαστηρίου Πτολεμαΐδας. Επίσης, οι ωφελούμενοι και οι φροντιστές του Εργαστηρίου βρίσκονται σε αγαστή συνεργασία με το 1ο Δημοτικό Σχολείο Αγίας Παρασκευής και οργανώνουν δράσεις με κοινό παρονομαστή την ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ.

Αφού φωτογραφήθηκαν μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί έξω από το κτίριο του Δημαρχείου κατηφόρισαν για την περιοχική ποτάμι όπου θα έπαιρναν το κολατσιό τους στο κίосκι δίπλα στη βρύση ακούγοντας το μουρμουρητό του ποταμού.

Ο δρόμος της επιστροφής περνούσε πάνω από την ξύλινη γέφυρα του ποταμού για να επισκεφτούν το

οδηγούσε στην παλιά πλατεία του χωριού και την τρίτη βρύση του όπου και απόλαυσαν τη δροσιά της γιγάντιας καρυδιάς που έστεκε αγέρωχη προστατεύοντας με τη σκιά της τα παιδιά που κάθισαν να ξεποσάσουν και να παίξουν στο τσιμεντένιο κτίσμα της βρύσης.

Οι μαθητές/τριες φτάνοντας στο σχολείο είχαν μια ευχάριστη έκπληξη: ένα δροσερό παγωτό ως επιβράβευση της προσήνειας που επέδειξαν κατά την περιήγηση!

Όμως δεν σταμάτησε εκεί η όμορφη διαδρομή: οι μαθητές/τριες αποτύπωσαν με τα μάτια της φαντασίας τους τα μνημεία του πολιτισμού τους στο χαρτί ζωγραφίζοντας πολύ όμορφες δημιουργίες!

σπίτι όπου υπήρχαν τα απομεινάρια ενός νερόμυλου, δείγμα οικονομικής ευμάρειας μιας άλλης εποχής. Ο νοικοκύρης του σπιτιού, κύριος Θεοδώρου, είχε καταγωγή από την Ήπειρο και εγκαταστάθηκε στο χωριό λόγω της ενασχόλησής του με το νερόμυλο μιας και ήταν διαδεδομένο το επάγγελμα του Μυλωνά εκείνη την εποχή.

Οι μαθητές/τριες περιηγήθηκαν στο σπίτι δίπλα στο ποτάμι εντυπωσιασμένοι από τα κτίσματα και τα εργαλεία του παρελθόντος αλλά και από το σύγχρονο περιβάλλον με τις ανθισμένες κερασιές, αχλαδιές, καρυδιές και ξεκουράστηκαν στο χορτάρι με το φρέσκο χαμομήλι!

Για να επιστρέψουν στο σχολείο κινήθηκαν στη παραποτάμια διαδρομή που

Νατάσα Μάγκου - εκπαιδευτικός.

**Μαθητές και εκπαιδευτικοί
του 1ου Δ.Σ. Αγίας Πρασκευής Κοζάνης**

ΕΣΦΙΩ

Γιαννιότικα προϊόντα... στολίδια της πόλης!

Τα Γιάννενα είναι ένας προορισμός γεμάτος γαστρονομικούς θησαυρούς και αξέχαστα μέρη. Η πλούσια γαστρονομική παράδοση του Νομού Ιωαννίνων βασίζεται στη χρήση αγνών τοπικών προϊόντων. Οι νόστιμες πίτες, τα ψημισμένα τυριά, το ευωδιαστό μέλι, τα καθαρά νερά, οι φρέσκες πέστροφες και τα κρασιά της περιοχής, συνθέτουν το παραδοσιακό μενού των Ιωαννίνων.

Ηπειρώτικη χορτόπιτα χωρίς φύλλο

Όσοι τα επισκέπτονται σπεύδουν να δοκιμάσουν την ιδιαίτερα γνωστή σε ολόκληρη την Ελλάδα, πίτα με αγριόχορτα. Η Μπατσαριά είναι πίτα με χόρτα και φέτα. Το ζυμάρι της απλό και νόστιμο, ίσως εμπνευσμένο από την μπομποτά της Κατοχής, με καλαμποκάλευρο και γάλα. Τα χόρτα και τα μυρωδικά ψήνονται στο αλάτι για να ανακατευτούν αργότερα με το εθνικό μας τυρί, την πλούσια φέτα και να ψηθούν όλα μαζί στον φούρνο.

ΜΠΑΤΣΑΡΙΑ

Α. ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΥΜΗ :

(Τα ανακατεύουμε όλα μαζί. Βάζουμε τη μισή ζύμη κάτω σε λαδωμένο ταψί και τη μισή ζύμη πάνω από τη γέμιση, αφού την αραιώσουμε πρώτα με λίγο κλιαρό νερό.)

- 300γρ. ελαιόλαδο
- 400 γρ. γιαούρτι στραγγιστό
- 4 αυγά
- 400 γρ. κλιαρό φρέσκο γάλα
- 700 γρ. καλαμποκάλευρο
- 1 κ.γλ. αλάτι
- πιπέρι μαύρο

Β. ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΜΙΣΗ :

(Τα ενώνουμε όλα μαζί!)

- 300 γρ. ελαιόλαδο
- 1,5 κιλά χόρτα καθαρισμένα, ψιλοκομμένα και στιμμένα από τα υγρά τους: (λάπατα, σπανάκι, σέσκουλα, τσουκνίδες, κολοκυθοκορφάδες, κρεμμυδάκια φρέσκα και ξερά, πράσο, καροτόφυλλα, άνηθος και μαϊδανός)
- 100 γρ. καλαμποκάλευρο
- 1/4 κ. γλ. αλάτι
- πιπέρι μαύρο
- 500 γρ. τυρί φέτα κοντροτριμμένη
- λίγο σιμιγδάλι χοντρό ή τραχανά ή ρύζι
- 1 αυγό (προαιρετικά)

Γ. Τελειώνοντας με το στρώσιμο της υπόλοιπης μισής ζύμης πάνω από τη γέμιση, λαδώνουμε την επιφάνεια της πίτας και την ψήνουμε στους 200°C, στον αέρα της κουζίνας μας, για περίπου 40 - 45 λεπτά.

ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Στην ευρύτερη περιοχή των Ιωαννίνων, με την κτηνοτροφία να είναι η κύρια δραστηριότητα των κατοίκων, αναπτύχθηκε μεγάλη παράδοση στην τυροκομία. Με πρώτη ύλη το φρέσκο Ελληνικό αιγοπρόβειο γάλα, φτιάχνονται αγνά προϊόντα υψηλών προδιαγραφών. Στην οικογένεια των γαλακτοκομικών προϊόντων των Ιωαννίνων, συμπεριλαμβάνονται το φρέσκο παστεριωμένο γάλα, το φυσικό υγιεινό γιαούρτι και το φρέσκο βούτυρο. Οι γαλακτοβιομηχανίες ιδρύθηκαν στα Ιωάννινα πάνω από μισό αιώνα πριν. Σήμερα, μισό αιώνα μετά, είναι από τις κορυφαίες εταιρείες γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα και κυρίαρχες εταιρείες στις πωλήσεις φέτας ΠΟΠ στην Ελλάδα.

ΚΡΑΣΙΑ

Στα Ιωάννινα από τον 16ο αιώνα έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα και η αμπελοκαλλιέργεια. Η σύσταση και το ανάγλυφο του εδάφους των Ιωαννίνων σε συνδυασμό με το υψόμετρο, οδηγούν στην δημιουργία υπέροχων κρασιών, μοναδικών σε γεύση, άρωμα και χρώμα. Με παραδοσιακές τεχνικές φτιάχνονται τα λευκά και

κόκκινα κρασιά, οι ημιαφρώδεις και αφρώδεις οίνοι. Η αμπελοκαλλιέργεια στην Ήπειρο και ιδιαίτερα στη Ζίτσα έχει μεγάλη ιστορία και τα κρασιά της είναι γνωστά από παλιά, καθώς στην περιοχή καλλιεργούνται τρεις ενδημικές και σπάνιες ποικιλίες, η λευκή Ντεμπίνα, και οι ερυθρές Βλάχικο κι Μπεκάρι,

ΝΕΡΟ

Από τις πηγές στην περιοχή των Ζαγοροχωρίων και των Τζουμέρκων παράγεται και συσκευάζεται το νερό. Το Φυσικό Μεταλλικό Νερό φτάνει σε εμάς ακριβώς όπως το δημιούργησε η φύση, μέσα στο αγνό και

προστατευμένο περιβάλλον της οροσειράς της Πίνδου. Το Φυσικό Μεταλλικό Νερό είναι το αγνό προϊόν της φύσης, χωρίς καμία επεξεργασία ή πρόσθετα.

ΠΕΣΤΡΟΦΑ

Ο ποταμός Λούρος ίσως είναι το μοναδικό ποτάμι της χώρας που συνδέθηκε τόσο έντονα με την οικονομική δραστηριότητα της Ηπείρου αφού τα νερά του χρησιμοποιούνται- (ιδιαίτερα το μέρος που βρίσκεται στο νομό Ιωαννίνων) – για την υδροδότηση 22 μονάδων εκτροφής πέστροφας. Δεν είναι τυχαίο που ο ποταμός Λούρος έχει χαρακτηριστεί ως ο «πεστρότροφος» ποταμός της χώρας.

ΜΕΛΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

Στην περιοχή μας κυριαρχεί το μέλι. Αμέτρητες οι μελισσοκομικές εγκαταστάσεις οι οποίες αποδίδουν ένα

φантаστικό μέλι. Το ονομαστό Ηπειρώτικο μέλι. Κυριότερα το Πευκόμελο, το μέλι ελάτης, μέλι θυμαρίσιο, μέλι ερείκης και άλλα.

ΑΣΗΜΙ

Από τα παραδοσιακά προϊόντα των Ιωαννίνων δεν θα μπορούσαν να απουσιάζουν τα έργα λαϊκής τέχνης των αργυροχρυσόχων, που φημίζονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Σε κεντρικό σημείο της πόλης των Ιωαννίνων δίπλα στη λίμνη Παμβώτιδα και σε ένα προσεγμένο χώρο 10.000τ.μ λειτουργούν εργαστήρια αργυροχρυσόχοιας, μουσείο, αίθουσα εκδηλώσεων. Το πρατήριο πώλησης χειροποίητων προϊόντων που λειτουργεί είναι ένα από τα μεγαλύτερα καταστήματα πώλησης προϊόντων αργυροχόιας στην Ελλάδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΖΑΓΟΡΙ, Φυσικό Μεταλλικό Νερό (zagoriwater.gr)
Μουσείο Αργυροτεχνίας | ΠΙΟΠ (pioop.gr)
Αφρώδη, Ημιαφρώδη & Premium Κρασιά από Ντεμπίνα | Κτήμα Γκλίναβος, Ζίτσα (glinavos.gr)
Καλώς ορίσατε στη ΔΩΔΩΝΗ | ΔΩΔΩΝΗ (dodoni.eu)
Γνωρίζοντας το Μουσείο Αργυροτεχνίας στα Ιωάννινα | Η πλατφόρμα πολιτισμού του gov.gr beta (digitalculture.gov.gr)
Smoked Fish » ΚΑΠΝΙΣΤΗ ΠΕΣΤΡΟΦΑ ΦΙΛΕΤΟ (Πηγών Λούρου) (smoked-fish.gr)
Ιωάννινα: Προϊόντα & Έθιμα (touristorama.com)

3ο Δ.Σ. Ανατολής Ιωαννίνων

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί

Λαμπρινή Τσουμάνη Α1- Αλεξία Μπεζεβέγκη Α2
Ελένη Μπίτη Δ1 - Αναστασία Μαυρογεώργου Δ2
Χριστίνα Ρούκνη Ε1
Κωνσταντίνα Ζέρβα Ε2
Σταυρούλα Καινούργιου Στ1

Εικονογράφηση

Νερό πηγή ζωής : Θεοδώρα Ιωάννου- τάξη Α1
Ασήμι : Μιράντα Μπαντή- τάξη Δ1
Πέστροφα: Αχιλλέας Τατσινας- τάξη Δ2
Οίνος: Τηλέμαχος Παπουτσης- τάξη Ε1
Το μέλι μας: Ιωάννης Βλέτσας- τάξη Δ2
Γαλακτοκομικά Προϊόντα:
Δημοσθένης Θεοδωρίδης ΣΤ1
Φωτογραφία
Μπατσαριά – Αλεξία Μπεζεβέγκη

ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΕΘΙΜΑ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ

Οι παραδόσεις και τα έθιμα του Δωδεκαημέρου (δηλαδή διαρκούν 12 ημέρες) των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς ολοκληρώνονται με τον εορτασμό των Θεοφανείων. Στην Μακεδονία και ιδιαίτερα στον νομό μας – Δράμα- οι παραδοσιακές τελετουργίες του Δωδεκαημέρου γιορτάζονται το τελευταίο τρίμηρο (6, 7 και 8 Ιανουαρίου), με τις διονυσιακές μεταμφιέσεις και τα πανάρχαια δρώμενα για την καλοχρονιά και τη γονιμότητα. Οι «Κουδουνάτοι» ή «Κουδουνοφόροι» που διώχνουν το κακό με χορούς, τραγούδια και συμβολικές πράξεις, τα «Μπαμπούγερα», τα «Χαράπια» και οι «Αρκούδες», με τους ιδιαίτερους χορούς που συνοδεύονται από τις αρχέγονες μακεδονίτικες λύρες, τις γκαΐντες και τους νταϊρέδες, αποτελούν χα-

περνούν από γενιά σε γενιά και μέχρι σήμερα πλήθος κόσμου τα παρακολουθεί. Συμμετέχει κυρίως η νεολαία τηρώντας πιστά την παράδοση αυτή.

Την πρώτη μέρα, ανήμερα των Θεοφανείων αναβιώνει το έθιμο της Μπάρας. Μετά τον Αγιασμό των Υδάτων οι νέοι του χωριού με τη συνοδεία των παραδοσιακών οργάνων πηγαίνουν στα σπίτια όσων παντρεύτηκαν την προηγούμενη χρονιά. Τους παίρνουν και χορεύοντας διασχίζουν τα Αγιασμένα νερά για Υγεία και γονιμότητα. Ακολουθούν όσοι χωριανοί ή και επισκέπτες επιθυμούν.

Την δεύτερη μέρα στις 7 Ιανουαρίου ακολουθεί το έθιμο των Αράπηδων ή Χαράπια. Οι νέοι του χωριού μαζεύονται σε ομάδες σε διάφορες εστίες του χωριού και ντύνονται αράπηδες. Ο «Αράπης» είναι βαμμένος σε

πρόσωπο και χέρια με στάχτη (καπνιά) από σπιτικό τζάκι ή σόμπα. Φοράει κάπα από δέρμα, έχει καμπούρα στη πλάτη και κουδούνια στη μέση. Κρατάει στο χέρι ένα ξύλινο σπαθί και έχει στη μέση ένα ξύλινο ρόπαλο. Η ομάδα συμπληρώνετε με τον «Τσαούση», που είναι άντρας ντυμένος με παραδοσιακή αντρική φορεσιά και την «Νύφη», που είναι άντρας με τη γυναικεία παραδοσιακή φορεσιά. Το έθιμο συμβολίζει ένα ζευγάρι, ενώ οι «Αράπηδες» είναι οι προστάτες της νύφης.

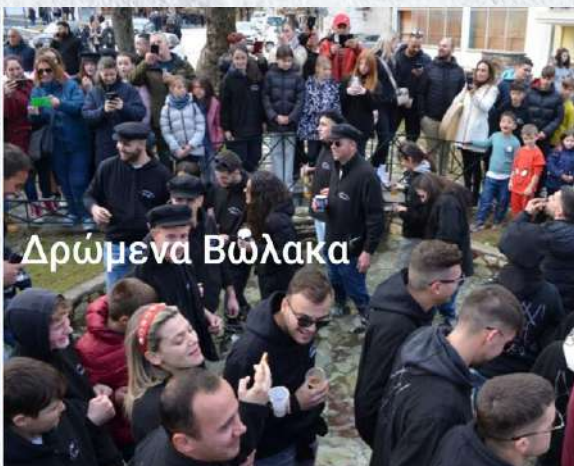
Την επόμενη μέρα, στις 8 Ιανουαρίου πραγματοποιείται σατιρική αναπαράσταση του τοπικού παραδοσιακού γάμου. Αρχίζει από το πρωί, στα σπίτια των μελλονύμφων, με το ντύσιμο του γαμπρού, της νύφης και του κουμπάρου και ολοκληρώνεται το μεσημέρι στην πλατεία του χωριού, όπου γίνεται η τελετή του γάμου και ακολουθεί ομαδικό γλέντι. Την ίδια μέρα βγαίνουν και οι «αρκούδες». Οι «αρκούδες» είναι ομάδες μεταμφιεσμένων με προβιές, οι οποίες καλύπτουν από το κεφάλι μέχρι τα πόδια και στη μέση τους φορούν

ρακτηριστικά έθιμα των χωριών της Δράμας, με ρίζες στις διονυσιακές τελετές, τα οποία επιβιώνουν και γιορτάζονται μέχρι και τις μέρες μας.

ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΒΩΛΑΚΑ ΔΡΑΜΑΣ

Στο Βώλακα Δράμας κάθε χρόνο στις 6, 7 και 8 Ιανουαρίου διοργανώνονται τα Διονυσιακά έθιμα του δωδεκαημέρου, τα οποία

ένα κουδούνι. Έτσι ολοκληρώνονται τα έθιμα του τριήμερου στον Βώλακα.

Επιμέλεια συγγραφής

Η μαθήτρια και οι μαθητές της Ε΄ τάξης του Δ.Σ. Αρκαδικού Δράμας: Καλλιόπη Στάικου, Κωνσταντίνος Γεωργίου, Θεωдорής Μαλίκης, Παναγιώτης Αγγέλου.

Συντονισμός - Επιμέλεια κειμένων:

Ειρήνη Ελένη Ματζιάρη – δασκάλα

ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

Τα δρώμενα των μεταμφιεσμένων στον Ξηροπόταμο Δράμας έχουν τις ρίζες τους από την αρχαιότητα και ανήκουν στα Διονυσιακά έθιμα, γίνονται στις 6 και 7 Ιανουαρίου και ονομάζονται «Αράπηδες».

Οι Αράπηδες είναι τα βασικά πρόσωπα των «Τσέτας».

Λήψη: Κωνσταντίνος Γεωργίου

Πλατεία Ξηροποτάμου

Οι Αράπηδες της Τσέτας είναι άντρες ντυμένοι με κάπες φτιαγμένες από βελόντζα (φλοκάτη) και κεφαλοστολές από δέρμα κατσίκας. Στο κεφάλι δένουν ένα μαντίλι και στα χέρια τους κρατούν ένα ξύλινο σπαθί. Στη μέση τους κρεμούν τρία μεγάλα κουδούνια (κουδονοφόροι), ώστε ο ήχος τους να είναι αρμονικός.

Επίσης, στα δρώμενα συμμετέχουν και οι «Εύζωνες» παριστάνοντας τους γαμπρούς, οι «Γκελίγγκες» (νύφες), που είναι νεαροί άντρες μεταμφιεσμένοι με τις τοπικές παραδοσιακές γυναικείες ενδυμασίες και οι «Μάνγκουδες» (παλιάτσι). Οι Μάνγκουδες είναι άντρες ντυμένοι με λευκά ρούχα και μαύρες κάλτσες στο κεφάλι με τρύπες για τα μάτια και τη μύτη, ψεύτικη καμπούρα, στο χέρι ένα σακούλι στάχτη από το Δωδεκαήμερο και μια μαγκούρα.

Στις 6 Ιανουαρίου, η Τσέτα μετά την ευχή του παπά που έχει αγιάσει τα νερά, συνοδεία της Μακεδονικής λύρας και νταχαρέδων, κάνει τη γύρα του χωριού

περνώντας από τα σπίτια χορεύοντας, δίνοντας ευχές για υγεία και ευημερία στις οικογένειες. Ο δυνατός ήχος των κουδουνιών θεωρείται ικανός να διώξει τις δαιμονικές δυνάμεις του χειμώνα.

Στις 7 Ιανουαρίου – ανήμερα της γιορτής του Αϊ Γιάννη- το πρωί, η Τσέτα πάλι μαζί με τους μουσικούς, επισκέπτεται μόνο τα σπίτια που έχουνε Γιάννη. Τέλος, καταλήγουν στην πλατεία όπου στήνουν χορό και συμμετέχουν όσοι βρίσκονται εκεί. Με τη δύση του ηλίου, οι Αράπηδες και οι Μάνγκουδες, ζέβουν δύο Αράπηδες με ένα αλέτρι, που οργώνουν εικονικά την πλατεία και σκορπίζουν στάχτη για καλή σοδιά. Έτσι ολοκληρώνεται η τελετουργική δράση της Τσέτας. Με όλες αυτές τις τελετουργικές πράξεις, οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι κατά την αρχαιότητα ευελπιστούσαν να ξυπνήσουν και να ενισχύσουν τις γονιμικές δυνάμεις της φύσης, για να δουν τα χωράφια τους να βλασταίνουν, τα ζώα τους να αυξάνονται και τις οικογένειες τους να ζουν καλά.

Επιμέλεια συγγραφής

Οι μαθήτριες και ο μαθητής της Ε΄ τάξης του Δ.Σ. Αρκαδικού Δράμας: Έλενα Γκολάτση, Παυλίνα Δημητρίου, Βασιλική Παυλίδου, Ανδριάννα Λέκα, Φώτης Μπάσας

Συντονισμός - Επιμέλεια κειμένων:

Ειρήνη Ελένη Ματζιάρη – δασκάλα

Μικροί μύθοι για μια μεγάλη λίμνη

Ένα παραμύθι για τη Λίμνη Βεγορίτιδα

πανοπλία του, και της είπε ότι ήταν ο θεός Άρης, της ζήτησε ευγενικά να καθίσει κοντά της για να ξαποστάσει.

Η Βεγόρα, για πρώτη φορά στη ζωή της ερωτεύτηκε. Έζησε τις πιο όμορφες στιγμές της μαζί του, πιστεύοντας ότι η αγάπη τους θα είναι παντοτινή. Κάποια μέρα όμως της ανακοίνωσε ότι έπρεπε να φύγει μακριά, γιατί το βασιλικό καθήκον τον καλούσε. Μάταια η όμορφη Βεγόρα κλαίγοντας τον παρακαλούσε να μείνει κοντά της. Ο Άρης, ανένδοτος, έφυγε.

Πέρασε καιρός και η Βεγόρα έφερε στον κόσμο ένα όμορφο αγοράκι, καρπό του

Τα πολύ παλιά τα χρόνια, κάπου στην περιοχή της Εορδαίας, ζούσε φτωχικά ένα ζευγάρι γεωργών, ο Φιλώτας και η Αρσινόη. Δουλεύανε σκληρά για να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, τη Βεγόρα, τον Κρατερό, Αντίγονο, Σέλευκο, Περδίκη και Αντίοχο.

Η Βεγόρα, σαν μεγαλύτερη, βοηθούσε τους γονιούς της, βόσκοντας το μικρό κοπάδι που είχαν. Χρόνο με το χρόνο, μεγαλώνοντας, γινόταν όλο και πιο όμορφη.

Το πρόσωπό της είχε τέτοια λάμψη που όποιος νέος την πρωτοαντίκριζε, την ερωτεύοταν. Τα προξενιά ήταν πολλά, όμως η Βεγόρα, αδιάφορη για όλα αυτά, δούλευε σκληρά για να βοηθήσει την οικογένεια.

Ο καιρός περνούσε και η πανέμορφη Βεγόρα ζούσε ξέγνοιαστα τα χρόνια της εφηβείας της, βόσκοντας το κοπάδι της στις πλαγιές του Βερμίου.

Κάποια μέρα, όπως καθόταν ψηλά σε μια ρακούλα προσέχοντας τα πρόβατά της, παρουσιάστηκε μπροστά της ένας ψηλός, όμορφος νέος. Αφού έβγαλε την

έρωτά τους. Όμως όλη η αγάπη που ένιωθε για τον Άρη μεταβλήθηκε σε μίσος στο πρόσωπο του νεογέννητου. Ένιωθε προδοσία και, για εκδίκηση, έπιασε το αγοράκι από το πόδι και το πέταξε μακριά, στις μπόρες, τις καταιγίδες, τις θύελλες. Μετά από χρόνια, το κορμάκι του μικρού αγοριού, μεταμορφώθηκε σε ένα μεγάλο βουνό, το Βόρα.

Η Βεγόρα, που έχανε πλέον τη λάμψη της, συνέχιζε να βόσκει το κοπάδι της ανάμεσα στην Άρνισσα, τη Λεβαία και την πόλη Βοκέρια. Τώρα δεν ήταν όπως πριν, έκλαιγε μέρα-νύχτα και τα δάκρυά της σχημάτιζαν σιγά σιγά μια λίμνη. Κάποτε όμως, από το πολύ κλάμα και τα πολλά δάκρυα που έχυσε, έχασε το φως της, γλίστρησε, έπεσε και πνίγηκε στα βαθιά νερά της λίμνης που η ίδια δημιούργησε...

Από το cd-rom έξι λίμνες... τρία παραμύθια (Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού)

Κουρέστη Αθηνά Δ΄ τάξη Δημοτικό Σχολείο Άρνισσας

Αναρτημένο στο διαδίκτυο :
<https://www.musicheaven.gr/html/modules.php?name=Blog&file=page&op=viewPost&pid=33710>

Ένας μύθος για τη λίμνη Βεγορίτιδα

Μια φορά κι έναν καιρό εκεί που βρίσκεται σήμερα η λίμνη Βεγορίτιδα ήταν ένα πηγάδι. Ήξεραν οι άνθρωποι πως κάθε φορά που έπαιρναν νερό έπρεπε να το σφραγίζουν καλά μην τυχόν και ξεχειλίσει. Ένα βράδυ όμως ένα κορίτσι φοβισμένο από τα ξωτικά έφυγε βιαστικά ξεχνώντας το ανοιχτό.

Ο κάμπος τότε πλημμύρισε κι οι ντόπιοι αντίκρυσαν το επόμενο πρωί την λίμνη Βεγορίτιδα. Οι ντόπιοι τη λένε Νεράιδα, όταν από το χωριό Άγιο Παντελεήμονα βλέπουν 50 τετραγωνικά χιλιόμετρα νερού να αστράφτουν κάτω από τα άγρια βουνά, τον Άσκιο το Βέρμιο και Βόρα. Είναι η μεγαλύτερη λίμνη της περιοχής και μοιρασμένη στους νομούς Φλώρινας, Πέλλας, Κοζάνης.

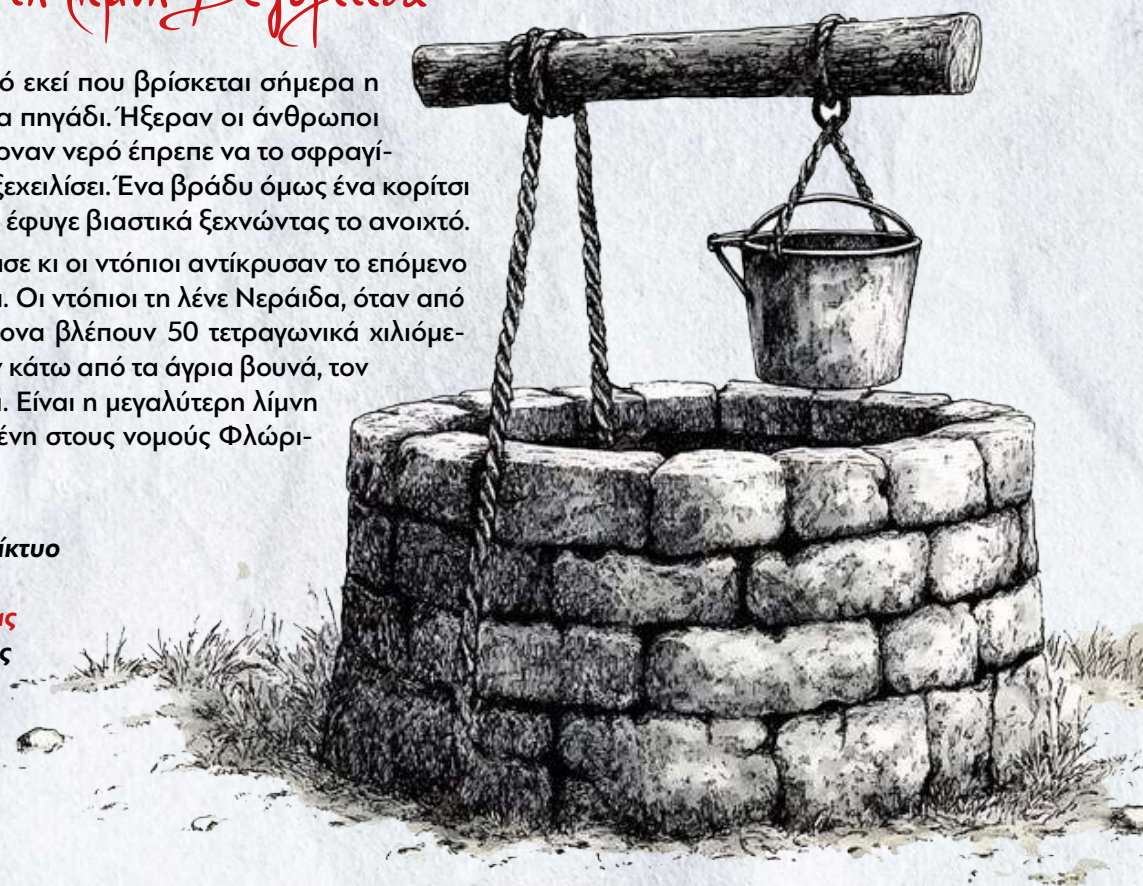
Πληροφορίες από το διαδίκτυο

**Ραφαέλα Μπόγια Δ΄ τάξη
Δημοτικό Σχολείο Άρνισσας
Επιμέλεια εικόνων τεχνητής
νοημοσύνης:**

**Γεωργία Καλλέργη –
εκπαιδευτικός**

Υπεύθυνος εκπαιδευτικός:

Αθανάσιος Θεοδώρου

ΘΡΑΨΑΝΟ, ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΩΝ

Στα βάθη του νομού Ηρακλείου στην ενδοχώρα της Κρήτης βρίσκεται ένα χωριό που οι κάτοικοι του ως άλλοι Γαλάτες αντιστέκονται στην επέλαση της τυποποιημένης βιομηχανίας και του πλαστικού. Πρόκειται για το Θραψανό, το χωριό των αγγειοπλαστών. Μαστόρων μιας τέχνης που οι ρίζες της χάνονται στα βάθη των αιώνων. Τα πρώτα κεραμικά ευρήματα στην Κρήτη χρονολογούνται στο 7000 π.Χ., ωστόσο η αγγειοπλαστική αναπτύχθηκε αρχικά στα πρώτα μινωικά χρόνια (3000- 2100 π.Χ.) κι έφθασε στην κορύφωσή της στα μέσα μινωικά χρόνια (2100-1600 π.Χ.).

Οι κάτοικοι του χωριού δεν άργησαν να ανακαλύψουν την εξαιρετική ποιότητα του χώματος της περιοχής, πλούσιο σε άργιλο, κάτι που δίνει ανώτερης ποιότητας αποτέλεσμα και ανθεκτικότητα στα αγγεία, μοναδική στον κόσμο.

Παλιότερα οι αγγειοπλάστες έπαιρναν το χώμα για να φτιάξουν τον πηλό τους από την περιοχή Λιβάδες, μόλις 1500 μέτρα έξω από το χωριό. Χωρίς να το ξέρουν, αυτή τους η δραστηριότητα συνέβαλε στο να δημιουργηθεί σιγά σιγά μια λίμνη. Οι κοιλότρες που δημιουργούνταν με το σκάσιμο γέμιζαν με νερό, με αποτέλεσμα έναν πανέμορφο υδροβιότοπο που σήμερα φιλοξενεί πολλά είδη φυτών και ζώων και αποτελεί στάση για αποδημητικά πουλιά.

Η τέχνη της αγγειοπλαστικής πάει χέρι χέρι με την ιστορία του χωριού. Η κεραμική ήταν και είναι η κύρια ασχολία των κατοίκων,

παρά τις κρίσεις που πέρασε. Παλιότερα, οι αγγειοπλάστες για να επιβιώσουν αναγκάζονταν να μετακινούνται ανά ομάδες σχεδόν τον μισό χρόνο. Αυτή η μετακίνηση λεγόταν βεντέμα. Πιο συγκεκριμένα έφευγαν από το χωριό με τα 'τακίμια' τους, δηλαδή τις μικρές αυτοτελείς ομάδες τους, στις 21 Μαΐου και επέστρεφαν πριν τις 14 Σεπτεμβρίου, μέρα γιορτής του Τιμίου Σταυρού, πολιούχου του χωριού.

Ο κύριος λόγος αυτής της μετακίνησης ήταν η αδυναμία μεταφοράς των μεγάλων πιθαριών σε άλλες περιοχές όπου υπήρχε ζήτηση. Οι "βεντεμάρηδες" διαλεγαν περιοχές με μεγάλη αγροτική παραγωγή, αφενός γιατί θα

εί-
χαν
περισσό-
τερα χρήματα
για να τους πλη-

ρώσουν, αφετέρου διότι η μεγαλύτερη παραγωγή απαιτούσε και περισσότερα πυθάρια για αποθήκευση των αγροτικών προϊόντων τους. Λάδι, ελιές, κρασί κ.α., όλα αποθηκεύονταν στα μοναδικής ποιότητας πιθάρια των Θρασηνιωτών, των τεχνιτών που άφηναν το σπίτι τους για μήνες ολόκληρους ώστε να βγάλουν το μεροκάματο. Η βεντέμα αποτελούσε πρότυπο ομαδικής δουλειάς, αφού η διαδικασία χωρίς τη συνεργασία των μελών του τακιμιού δε θα απέδιδε καρπούς.

Στις μέρες μας ευτυχώς η μεταφορά των αγγείων έχει γίνει πολύ ευκολότερη. Οι αγγειοπλάστες δε χρειάζεται πια να εγκαταλείπουν τις οικογένειες τους για να βγάλουν το ψωμί τους. Οι δυσκολίες όμως, αν και διαφορετικές, δεν παύουν να υπάρχουν. Η θρασηνιώτικη αγγειοπλαστική πέρασε πολλές κρίσεις τα τελευταία χρόνια. Το πρώτο μεγάλο χτύπημα ήρθε με την εκτόξευση της χρήσης του πλαστικού στην καθημερινότητά μας. Το δεύτερο χτύπημα ήρθε με την οικονομική κρίση, η οποία αύξησε αναγκαστικά τις τιμές των θρασηνιώτικων πιθαριών. Η κεραμική τέχνη κατάφερε να επιβιώσει και στις δύο αυτές περιπτώσεις. Τα θρασηνιώτικα προϊόντα αποδείχθηκαν μοναδικά, αφού η υψηλή τους ποιότητα και η μοναδική τους ανθεκτικότητα, τους δίνει το πλεονέκτημα σε σχέση με αντίστοιχα προϊόντα παγκοσμίως.

Σήμερα, το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής εξάγεται σε χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής. Η Μεγάλη Βρετανία, η Δανία, η Ολλανδία, η Γερμανία, η Αυστρία, η Γαλλία και (μέχρι πρόσφατα) το Ισραήλ, τιμούν την παραδοσιακή κρητική κεραμική, διακοσμώντας τους κήπους, τα ξενοδοχεία και τα σπίτια τους με περισσότερα από 100 διαφορετικά κεραμικά θρασηνιώτικα είδη.

Οι νέοι διδάσκονται την τέχνη απ' τους παλαιότερους ενώ την εξελίσσουν χρησιμοποιώντας πιο σύγχρονα μέσα παραγωγής. Η παράδοση μένει ζωντανή και η φλόγα άσβεστη.

Δημοτικό Σχολείο Θρασηνού / Ηρακλείου

Υπεύθυνος εκπαιδευτικός:

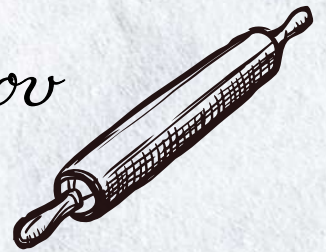
Ερμόλαος Χατζηράλλης

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ 1^{ΟΥ} ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΔΗΜ. ΣΧ. Ζ.Π.Α ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Β ΤΑΞΗ

Τα Λαζαράκια της Ηπείρου

Συνταγή

- ½ κουταλιά ξηρή μαγιά
- 200γρ κλιαρό νερό
- 75 γρ ζάχαρη
- 500 γρ αλεύρι σκληρό
- Μια πρέζα αλάτι
- 25 γρ ελαιόλαδο
- 1/2κ.γ κανέλα
- ¼ κ.γ γαρίφαλο
- 30 γρ καρύδια
- 30γρ σταφίδες
- 20 γαρούφαλλα

Εκτέλεση

Σε κλιαρό νερό διαλύουμε τη μαγιά. Σε μια μεγάλη λεκάνη ρίχνουμε το αλεύρι και στη συνέχεια ρίχνουμε το ελαιόλαδο, τη διαλυμένη μαγιά και τη ζάχαρη. Το ζύμωμα ξεκινάει, προσθέτοντας κλιαρό νερό όσο χρειάζεται, μέχρι να γίνει η ζύμη ελαστική χωρίς να κολλάει. Μετά, προσθέτουμε την κανέλα, τα καρύδια και τις σταφίδες συνεχίζοντας το ζύμωμα. Παίρνουμε τη ζύμη και τη χωρίζουμε σε φραντζολάκια για τα Λαζαράκια. Τα παιδιά πλάθουν τη ζύμη και σχηματίζουν ανθρωπάκια, τοποθετώντας στη θέση των ματιών και του στόματος μοσχοκάρφια. Τα ακουμπάμε σε λαμαρίνα πάνω στο αντικολητικό χαρτί ψησίματος.

Αρχικά για να φουσκώσουν τα Λαζαράκια τα βάζουμε στον φούρνο σε θερμοκρασία 40° με 50° C. Ψήνουμε στους 200° C μέχρι να ροδίσουν.

Καθώς ζυμώνουμε λέμε και τα κάλαντα του Λάζαρου:

Πού 'σαι Λάζαρε, που είναι η φωνή σου
που σε γύρευε η μάνα κι η αδερφή σου.
Ήμουνα στη γη, στη γη βαθιά κωμένος
κι από τους εχθρούς, εχθρούς βαλαντωμένος.
Βάγια, βάγια των Βαγιών τρώνε ψάρια και κολιόν
και την άλλη Κυριακή ψήνουν το παχύ τ' αρνί.

Δημήτρης, Χρήστος, Βασιλική

Το Σάββατο του Λαζάρου στην Ήπειρο

Οι κάτοικοι των χωριών της Ήπειρου μαζί με τα παιδιά πήγαιναν από σπίτι σε σπίτι κρατώντας κουδούνια σε σχήμα καμπάνας (τις ζύγες) και έλεγαν τα κάλαντα του Λαζάρου. Είχαν επίσης στα χέρια τους ένα καλάθι που ήταν στολισμένο με λουλούδια. Ο σπιτονοικοκύρης τους φίλευε συνήθως με αυγά.

Βασιλική, Μανώλης, Μαρία

Χόκκινα αυγά

Τα αυγά τα βάφουν τη Μ. Πέμπτη και το πρώτο βαμμένο αυγό το βάζουν στο εικονοστάσι του σπιτιού για καλοτυχία ενώ πολλοί το βάζουν στα χωράφια και στον στάβλο.

Συνταγή για κατακόκκινα αυγά

8 αυγά

1 κ. σ ξίδι από κόκκινο κρασί

½ λίτρο κλιαρό νερό

50γρ. ξίδι από κόκκινο κρασί

3 γρ κόκκινη βαφή αυγών

5 κ. σ λάδι

Εκτέλεση

Βράζουμε πρώτα τα αυγά με το ξίδι.

Σε άλλη κασσαρόλα ετοιμάζουμε τη βαφή όπου θα βάλουμε κλιαρά τα αυγά.

Τέλος, αφού κρυώσουν, τα αλείφουμε με λάδι.

Καλό τσούγκρισμα!

Γιώργος, Μάγια, Ελένη, Φωτεινή, Χρήστος, Ορέστης

Γιαννιώτικα πασχαλινά κουλούρια

Τη Μ. Τετάρτη οι φούρνοι των σπιτιών γεμίζουν με τις μυρωδιές των πασχαλινών κουλουριών. Οι νοικοκυρές φτιάχνουν από το πρωί τα κουλούρια τους προετοιμάζοντας έτσι το πασχαλινό τραπέζι της Κυριακής.

Συνταγή

- 1.000-1.200γρ αλεύρι μαλακό
- 450γρ ζάχαρη
- 250γρ. φυτίνη ή βούτυρο
- 10 αυγά
- 5 βανίλιες
- 1 φακελάκι αμμωνία, 28-30γρ
- 60ml χυμό πορτοκάλι (1 πορτοκάλι)

Για το άχνισμα

- ανθόνερο
- ζάχαρη άχνη

Μέθοδος

• Λιώνουμε το βούτυρο σε κασσαρόλακι και αφήνουμε να κρυώσει.

- Στο μπολ του μίξερ χτυπάμε τα αυγά (κρόκους,

ασπράδια) με τη ζάχαρη σε μέτρια ταχύτητα για 20 λεπτά μέχρι να ασπρίσουν, να γίνουν σαν κρέμα και να φουσκώσουν. Ρίχνουμε τις βανίλιες.

Συνεχίζοντας το χτύπημα, προσθέτουμε το κρύο ρευστό βούτυρο. Διαλύουμε την αμμωνία στο χυμό πορτοκαλιού, προσθέτουμε στο μίγμα και ανακατεύουμε. Προσέξτε να μην χυθεί εκτός κάδου, γιατί φουσκώνει μόλις ενωθεί με το πορτοκάλι.

Βάζουμε τον γάντζο στο μίξερ, χαμηλώνουμε την ταχύτητα στο ελάχιστο και προσθέτουμε κούπα κούπα το αλεύρι. ΔΕΝ βάζουμε όλο το αλεύρι. Κρατάμε τα 200 γρ στην άκρη. Η ζύμη είναι υγρή και κολλάει.

Σκεπάζουμε με μεμβράνη και πετσέτα και αφήνουμε στον πάγκο να σταθεί για 2 ώρες.

- Προθερμαίνουμε το φούρνο στους 200 βαθμούς. Με λαδωμένα χέρια παίρνουμε ένα κομμάτι ζύμης (± 30γρ) πλάθουμε κορδόνι μήκους 18εκ περίπου και το ακουμπάμε σε λαμαρίνα στρωμένη με αντικολητικό χαρτί, σαν κουλουράκι ενώνοντας τις άκρες του.

Ψήνουμε στη δεύτερη σχάρα από κάτω για 10-15 λεπτά να ροδίσει αλλά να μην πάρει πολύ χρώμα. Θέλουμε να δούμε αν το αλεύρι είναι αρκετό για να ψηθεί το κουλουράκι χωρίς να απλώσει υπερβολικά. Αν είναι καλό συνεχίζουμε να πλάθουμε κουλουράκια με τη ζύμη όπως είναι. Αν απλώσει και γίνει επίπεδο, προσθέτουμε δύο κούφτες από το αλεύρι που έχουμε κρατήσει και ανακατεύουμε απαλά με το χέρι. Ξαναδοκιμάζουμε και αρχίζουμε να πλάθουμε και να ψήνουμε.

- Βγάζουμε τα ψημένα κουλούρια προσεκτικά με σπάτουλα γιατί είναι μαλακά και τα ακουμπάμε σε σχάρα ή ταψί, μια στρώση μέχρι να κρυώσουν.

Αφού κρυώσουν ψεκάζουμε με ανθόνερο και πασπαλίζουμε με ζάχαρη άχνη.

Ελένη, Χρήστος, Μαργαρίτα, Ιωάννης, Μάγια, Αποστολία

Το βράδυ της Ανάστασης γυρνώντας από την εκκλησία «οι νοικοκύρηδες» του σπιτιού πριν μπουν στο σπίτι, σταυρώνουν την εξώπορτα με το Άγιο Φως. Μετά ανάβουν το καντήλι ώστε να κρατήσουν το Άγιο Φως όλο τον χρόνο στο σπίτι.

Άγγελος, Κωσταντής, Μαρία, Μαργαρίτα

Έθιμο της πυράς στην Άρτα

Στην Άρτα, την Μ. Πέμπτη το βράδυ, αναβιώνει το έθιμο της «φωτιάς», με σε ανάμνηση της πυράς, που άναψε έξω από το κυβερνείο Ρωμαίου Επίτροπου της Ιουδαίας Πόντιου Πιλάτου εν αναμονή της απόφασης του, για τον Ιησού. Τα παιδιά και οι νέοι από κάθε ενορία συγκεντρώνουν από νωρίς το πρωί, κορμούς δένδρων και αλλά ξύλα στο προαύλιο των ναών και τα

τοποθετούν σε σχήμα κώνου. Κατά το παρελθόν, μάζευαν τα ξύλα τις προηγούμενες ημέρες από τις όχθες του Άραχθου ποταμού. Η μεγάλη φωτιά που καίει για πολλές ώρες, ανάβει αμέσως μετά τη ακολουθία της Σταύρωσης. Πλήθος πιστών συγκεντρώνεται στο προαύλιο του Ιερού Ναού και συμμετέχει στην αναβίωση του εθίμου.

Το **Μεγάλο Σάββατο**, στις 10 το πρωί, οι Αρτινοί ξορκίζουν το κακό. Με το χτύπημα της καμπάνας που αναγγέλλει την πρώτη Ανάσταση, οι πιστοί θα σπάσουν κεραμικά, γυάλινα και πήλινα σκεύη, για να ξορκίσουν το κακό.

Το βράδυ του Μεγάλου Σάββατου στην Αγία Θεοδώρα, αναβιώνει το έθιμο του καψίματος του Ιούδα. Οι νέοι της ενορίας, φτιάχνουν το ομοίωμα του Ιούδα με παλιά ρούχα και το μεσημέρι το τοποθετούν σε αυτοσχέδια κρεμάλα δίπλα σε ένα πηγάδι στο προαύλιο της εκκλησίας. Το βράδυ μετά την αναστάσιμη ακολουθία θα ανάψουν φωτιά για να καεί. Παράλληλα, θα αφεθούν στον ουρανό της πόλης πολύχρωμα φωτεινά αερόστατα, για να συμβολίσουν την άνοδο της ψυχής στον ουρανό.

Γιώργος, Χρήστος,
Φερνάντο, Κλέλια,
Ευγενία, Μαρία

Το έθιμο του «Φράγκου» στην Πρέβεζα

Κάθε Πάσχα σε κωριά της Πρέβεζας ο νονός ή η νονά δωρίζει ένα ζαχαρένιο ψωμάκι στο βαφτιστήρι που λέγεται «Φράγκο».

Βασιλική, Κλέλια

Το έθιμο της «μποτιάς» στην Πρέβεζα

Ξεχωριστή θα είναι κάθε χρόνο η πρώτη Ανάσταση στην Πρέβεζα. Λίγο μετά τις 9.30 το πρωί του Μ. Σαββάτου μόλις η καμπάνα του Αγίου Χαράλαμπος σημάνει χαρμόσυνα θα αναβιώσει το σπάσιμο των κανατιών «τα μπότια» στο ιστορικό κέντρο της πόλης «Σαΐταν Παζάρ» και άλλες γειτονίες της πόλης.

Το δρώμενο κρατά από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας όταν οι χριστιανοί προσπαθούσαν να κρατήσουν μακριά τους Τούρκους από τις γειτονίες τους κάνοντας θόρυβο με κροτίδες για να γιορτάζουν ανενόχλητοι την Ανάσταση. Διατηρήθηκε μέχρι τις μέρες μας χάρη στους καταστηματάρχες και τους κατοίκους του γραφικού στενού «Σαΐταν Παζάρ» και τα τελευταία χρόνια επεκτάθηκε σε όλη τη αγορά.

Εκατοντάδες κόσμου πιάνουν από νωρίς θέση στα

δρομάκια γύρω από τον Ι.Ν του Αγίου Χαραλάμπους, προκειμένου να δουν τα «μπότια» να πέφτουν από ψηλά και συνάμα να ρίξουν τα δικά τους, ενώ σε όλους μοιράζονται από το Δήμο νησιόσιμα τοπικά γλυκίσματα και πηλίνα κιούπια στο πλακόστρωτο της Λαϊκής Αγοράς.

Η πρώτη Ανάσταση στην Πρέβεζα είναι ένα έθιμο γνωστό πλέον ανά το πανελλήνιο, ενώ καταβάλλονται προσπάθειες να ενταχθεί στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO.

Μαρία, Δημήτρης, Κλέλια, Αλκίνοος, Αγάπη, Αγγελική

Τα φωτίκια

Ένα ξεχασμένο Πασχαλιάτικο έθιμο σε όλη την Ήπειρο από την εποχή του Αλή-Πασά που σχετίζεται και με την τέχνη του χαλκού ήταν «τα φωτίκια». Όταν πλησίαζε το Πάσχα, αρκετές μέρες πριν την Ανάσταση, συνήθως το Σάββατο του Λαζάρου, οι νονοί αγόραζαν για το βαφτιστήρι τους ρούχα, εσώρουχα και παπούτσια. Όταν έφταναν στην ηλικία των 8 έως 12 ετών ο νονός του δώριζε και ένα χάλκινο χρηστικό σκεύος που το ονόμαζε «φωτίκι».

Το «φωτίκι», ήταν ένα ταψί, κατσαρόλα, κανάτα χωρίς καπάκι (μαστραπάς), ένα καμπράτσι, έναν ταβά (τηγάκι με καπάκι) ανάλογα με τη δυνατότητα την οικονομική του νονού που το έδινε στο παιδί το Μ. Σάββατο. Σε όλα τα χάλκινα σκεύη, ο τεχνίτης χάραζε τα αρχικά γράμματα του ονόματος του κάθε ιδιοκτήτη και την ημερομηνία που έγινε το δώρο.

Βασιλική, Αποστολία, Αλκίνοος

Κυριακή του Πάσχα

Πατροπαράδοτο γεύμα της Κυριακής του Πάσχα ήταν το σουβλιστό αρνί. Όμως παραδοσιακή θεωρούταν και η γάστρα στην οποία έψηναν το πασχαλινό κρέας. Συνήθιζαν επίσης να φτιάχνουν πολλών ειδών πίτες. Επίσης, ένα παραδοσιακό πειρωτικό φαγητό, ήταν η σουκωταριά με σπανάκι στη γάστρα το οποίο το έτρωγαν αντί για μαγειρίτσα. Σε πολλά χωριά μαζεύονταν οι χωριανοί στις πλατείες ή στις αλάνες έψηναν, έτρωγαν, έπιναν και γλεντούσαν όλοι μαζί.

Οι πασχαλινές εθιμικές και λατρευτικές εκδηλώσεις ολοκληρώνονταν την Κυριακή του Πάσχα με τον Εσπερινό της Αγάπης. Στα χωριά που πολιούχος είναι ο Αγ. Γεώργιος συνήθιζαν επίσης, να κάνουν γλέντια τα οποία διαρκούσαν μέχρι την Τρίτη μέρα του Πάσχα.

Οι μαθητές/τριες της Β΄ τάξης του 1ου Πειραματικού Δημ. Σχ. Ζ.Π.Α Ιωαννίνων.

**Υπεύθυνη εκπαιδευτικός:
Βασιλική Δασκάλου**

ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗ ΡΟΔΟ

Βυζαντινές εκκλησίες

Άγιος Φανούριος -14ος αιώνας μ.Χ.

Ο Άγιος Φανούριος είναι ο Προστάτης της Ρόδου, η ύπαρξη του αγνοήθηκε μέχρι και τον 14ο αιώνα, οπότε και βρέθηκε η εικόνα του, όταν έσκαβαν σε ερείπια παλαιού ναού σε απόσταση μόλις 100 μέτρων από την νότια τείχιση οχύρωση της Μεσαιωνικής Πόλης Ρόδου. Γιορτάζεται σε όλη την Χριστιανοσύνη στις 27 Αυγούστου. Ο Άγιος Φανούριος φορούσε στρατιωτική στολή που κρατούσε σταυρό με λαμπάδα και ήταν πλησιασμένος από της 12 σκηνές του μαρτυρίου του.

Άννα Παπαθεοδώρου

Άγιος Γεώργιος ο Χωστός, 14ο - 15ο αιώνας μ.Χ

Η Βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Γεωργίου του Χωστού βρίσκεται στην Φιλήρημο και είναι μικρή, υπόγεια και μονόχωρη. Ο Άγιος Γεώργιος ο Χωστός περιέχει σπάνιες τοιχογραφίες που απεικονίζουν ιππότες του 14ου με 15ου αιώνα μ.Χ.

Δανάη Δημητρά

Παναγία Σκιαδενή-13ος αιώνας μ.Χ

Το όνομα Σκιάδι το πήρε απ' τη σκιά, όπως μαρτυρεί η απότομη πλαγιά που βρίσκεται κάτω απ' την Μονή. Στη σημερινή της θέση κάποτε υπήρχε ένας αρχαίος ειδωλολατρικός ναός, ο ναός της Αρτέμιδος. Τα απομεινάρια απ' τις κολώνες του τα βρίσκουμε ακόμα κτισμένα μαζί στην εκκλησία.

Είναι ένα παμπάλαιο κτίσμα μέσα στη γη όπου σώζεται μέχρι σήμερα, και σύμφωνα με την παράδοση μόναζαν εκεί δύο καλόγεροι, ο ένας από το Βάτι και ο άλλος από την Καταβιά.

Ειρήνη Καρανάτσιου

Άγιος Νικήτας Δαματριάς 12-13ος αιώνας μ.Χ

Βυζαντινός υπόσκαφος ναϊσκος, με χρονολογία 12ος - 13ος αιώνας. Βρίσκεται σε υψόμετρο 100 περίπου μέτρων. Ο Ιταλός αρχαιολόγος Inglieri τον θεωρεί αρχαίο τάφο λόγω της ύπαρξης δύο ταφών, που φέρουν βυζαντινό σταυρό, ενώ ο Brandi εξαιτίας των τοιχογραφιών δεν συμφωνεί.

Επίσης στο σπήλαιο ανακαλύφθηκε θησαυρός χρυσών και αργυρών βυζαντινών νομισμάτων των μέσων του 13ου αιώνα.

Κατερίνα Χατζηνικόλα

Κοίμηση της Θεοτόκου Μεσαναγρός -13ος αιώνας μ.Χ.

Η Κοίμηση της Θεοτόκου στον Μεσαναγρό, είναι βυζαντινή εκκλησιά του 13ου αιώνα, κτισμένη σε ερείπια Παλαιοχριστιανικής του 5ου αιώνα. Στον ίδιο χώρο υπάρχει άλλη εκκλησία του 3ου αιώνα. Ο γύρω χώρος υπήρξε και νεκροταφείο. Μετά από ανασκαφές που έγιναν, η εκκλησία έχει συντηρηθεί και υπάρχουν και αρκετά ψηφιδωτά.

Παναγιώτης Γιαννακόπουλος

Παναγία Καθολική Αφάντου

Ο νέος ναός κτίστηκε πάνω σε ερείπια της παλαιοχριστιανικής βασιλικής και του μεταβυζαντινού ναού. Στο εσωτερικό της διακρίνονται ιωνικά κιονόκρανα, ενώ το ιερό της είναι της περιόδου μεταξύ 10ου και 11ου αι. Οι τοιχογραφίες της, που δεν είναι σε καλή κατάσταση, έχουν φιλοτεκνηθεί μεταξύ 13ου και 14ου αιώνα μ.Χ.

Σωτήρης Κασανής

Ξενάγηση στα βυζαντινά μνημεία της Μεσαιωνικής Πόλης

Στη γνωριμία μας με την βυζαντινή ιστορία της Μεσαιωνικής Πόλης ξεκινήσαμε με τον ξεναγό μας κον Νίκο Ξυλουργά, από την Παναγία του Κάστρου που ήταν βυζαντινή εκκλησία με τρούλο. Όταν ήρθαν οι Ιππότες, το 1309 μ.Χ την μετέτρεψαν σε καθολική εκκλησία. Μέσα η εκκλησία είναι σαν μουσείο, και μάθαμε ότι αυτά που έχουν στον ταβάνι λέγονται σταυροθόλια γιατί θυμίζουν σταυρούς και τα χρησιμοποιούσαν στις καθολικές εκκλησίες. Κατευθυνθήκαμε στα στενάκια της μεσαιωνικής πόλης, είδαμε τα βυζαντινά τείχη και μπήκαμε στην εκκλησία του Αγίου Φανουρίου, μια βυζαντινή εκκλησία του 14ου αιώνα π.Χ., όπου είδαμε πολλές τοιχογραφίες και τη σημαία με το σύμβολο το δικέφαλο αετού.

Άννα Παπαθεοδώρου

Γνωριμία με τη βυζαντινή έκθεση στο Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου

Οι Ε και Στ τάξεις πήγαμε στην Μεσαιωνική Πόλη και επισκεφτήκαμε το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου, όπου είδαμε την έκθεση βυζαντινής τέχνης. Εκεί μας περίμενε μια ξεναγός, η κα Λένα Σκαλίδη, η οποία μας ξενάγησε στους χώρους και μας μίλησε για την βυζαντινή εποχή. Είδαμε πολύ ωραία πράγματα από την βυζαντινή εποχή όπως αγγεία, πιθάρια, κοσμήματα, βιβλία, κανόνια, παιχνίδια πάνω σε πέτρα, πήλινους λύχνους, κεραμικά, αγάλματα, διάφορα μέταλλα, αρχαία νομίσματα, τα οικόσημα των Ιπποτών και άλλα πολλά. Μετά ζωγραφίσαμε τα αντικείμενα που μας άρεσαν για να τα δούμε στην τάξη.

Σωτήρης Κασανής

3/Θ Δημοτικό Σχολείο Καλαβαρδών

Οι μικροί δημοσιογράφοι
Ε΄ τάξη

Ειρήνη Καρανάτσιου

Σωτήρης -Άγγελος Κασανής

ΣΤ΄ τάξη

Άννα-Φωτεινή Παπαθεοδώρου

Κατερίνα -Άννα Χατζηνικόλα

Δανάη Δημητρά

Παναγιώτης Γιαννακόπουλος

Η δασκάλα της τάξης

Κα Γιόλα Πελεκάνου

Μετάφραση-Η δασκάλα των Αγγλικών

Κα Ειρήνη-Αθανασία Ευαγγελούδη

Μια βόλτα στο ιστορικό κέντρο της πόλης μας της Θεσσαλονίκης

Με το σχολείο μας επισκεφτήκαμε το ιστορικό κέντρο της πόλης μας, της Θεσσαλονίκης. Η πρώτη μας στάση ήταν η αρχαία αγορά που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, ανάμεσα στις οδούς Φιλίππου & Ολύμπου. Η αρχαία αγορά χτίστηκε το 2ο αιώνα μ.Χ και καταστράφηκε τον 5ο αιώνα μ.Χ. Η αγορά είχε μια αυλή η οποία ήταν ανοιχτή και έβλεπε σε έναν κεντρικό δρόμο τη “Μέση Οδό” (ViaRegia) που εκεί ήταν τα μαγαζιά. Στις άλλες πλευρές υπήρχαν στοές που εσωτερικά είχαν μια αυλή και δωμάτια όπου ήταν τα καταστήματα και άλλα δημόσια κτήρια. Στην αρχαία αγορά υπήρχε επίσης λουτρό που πήγαιναν οι μόνιμοι κάτοικοι της πόλης. Από την αγορά δεν μπορούσε να λείψει ένα ωδείο το οποίο χωρούσε 400 θεατές. Εκεί απήγγειλαν ποιήματα, τραγουδούσαν και έπαιζαν θέατρο. Τώρα βέβαια έχουν καταστραφεί πολλά κτίσματα, αλλά και πάλι είναι ένας πολύ εντυπωσιακός χώρος που αξίζει να επισκεφθείτε όταν βρεθείτε στη Θεσσαλονίκη. Σήμερα στο χώρο της Ρωμαϊκής Αγοράς λειτουργεί μουσείο.

τα, τραγουδούσαν και έπαιζαν θέατρο. Τώρα βέβαια έχουν καταστραφεί πολλά κτίσματα, αλλά και πάλι είναι ένας πολύ εντυπωσιακός χώρος που αξίζει να επισκεφθείτε όταν βρεθείτε στη Θεσσαλονίκη. Σήμερα στο χώρο της Ρωμαϊκής Αγοράς λειτουργεί μουσείο.

Η επόμενη μας στάση ήταν μια από τις πιο παλιές εκκλησίες στην Ευρώπη, η Ροτόντα - εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Η Ροτόντα στα βυζαντινά χρόνια χρησιμοποιήθηκε ως εκκλησία, ενώ στην περίοδο της τουρκοκρατίας έγινε τζαμί. Καθώς μπήκαμε στο εσωτερικό της Ροτόντας αντικρίσαμε πολλά ψηφιδωτά που έχουν φτιαχτεί από πολύ μικρές πετρούλες. Κάτι που μας έκανε εντύπωση ήταν τα ψηφιδωτά στον τρούλο. Το ψηφιδωτό αυτό

παρίστανε τους αγγέλους να κρατάνε τα χέρια του Χριστού. Από το 1912 ως το 1920 λειτούργησε πάλι ως χριστιανική εκκλησία. Τα τελευταία χρόνια βρίσκονται σε εξέλιξη αποκαταστάσεων του μνημείου από τις σοβαρές ζημιές που προκάλεσαν οι σεισμοί του 9ου αιώνα μ.Χ. και του 1978. Από το 1955 λειτουργεί πάλι ως εκκλησία, επισκέψιμο μνημείο και χώρος εκδηλώσεων.

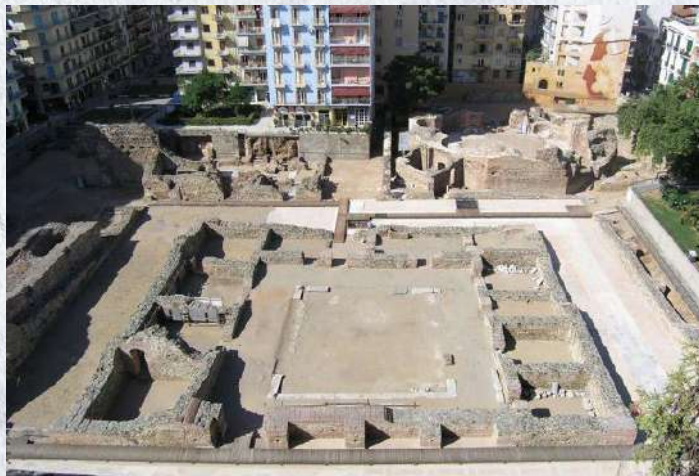
Φεύγοντας απ’ τη Ροτόντα κατηφορίσαμε στην Καμάρα ή αλλιώς αψίδα του Γαλερίου. Φτιάχτηκε τον 4ο αιώνα μ.Χ μετά την νίκη του Γαλερίου εναντίων των Περσών. Η Καμάρα είναι ένα

από τα πιο χαρακτηριστικά μνημεία της Θεσσαλονίκης. Οι σκηνές που υπάρχουν πάνω στην ασίδα αναπαριστούν διάφορες στιγμές της ζωής του Γαλερίου και μέχρι τώρα είναι διατηρημένες πολύ καλά.

Συνεχίζοντας τη διαδρομή μας προς τη θάλασσα περνάμε από τη σημερινή πλατεία Ναυαρίνου. Εκεί βρίσκεται το Ανάκτορο του Γαλερίου. Στο κέντρο του Ανακτόρου διακρίνεις εύκολα το αίθριο, μια τετράγωνη αυλή που περιβαλλόταν από κίονες (το αίθριο). Στις τρεις πλευρές του, νότια, ανατολική και δυτική βρίσκονται δωμάτια με ψηφιδωτά δάπεδα. Προφανώς στο χώρο αυτό

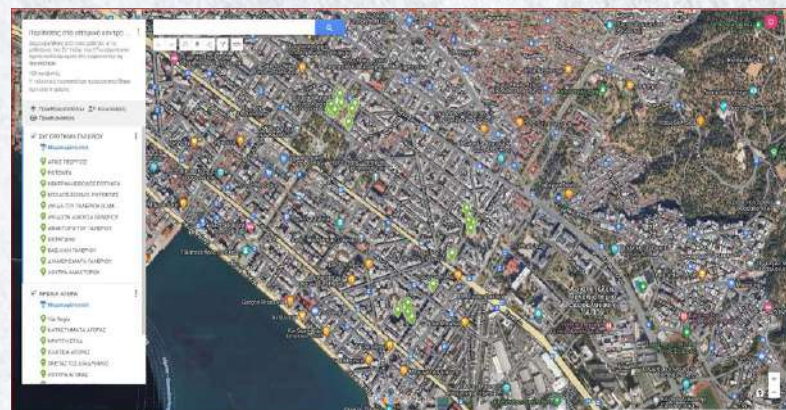
βρισκόταν η ιδιωτική κατοικία της βασιλικής οικογένειας. Μέσα στο Ανάκτορο υπάρχει μία περίεργη αίθουσα σε σχήμα οκτάγωνου. Ίσως θα μπορούσε να ήταν η αίθουσα του θρόνου. Πιθανόν να χρησιμοποιήθηκε κάποια στιγμή ως ναός ή Μουσουλείο. Επίσης υπήρχαν λουτρά και μία μεγάλη αίθουσα σε σχήμα Βασιλικής η οποία ήταν διακοσμημένη με πολυτέλεια. Φαίνεται μόνο το μισό δυτικό τμήμα της αίθουσας, καθώς το υπόλοιπο βρίσκεται κάτω από το δάπεδο της πλατείας Ναυαρίνου. Το πιο εντυπωσιακό είναι ότι κάτω από τις πολυκατοικίες της ανατολικής πλευράς της πλατείας υπήρχε ο ιππόδρομος. Ένας χώρος που γίνονταν αγώνες και συγκεντρώσεις εκείνη την εποχή. Ο ιππόδρομος έφτανε έως τη θάλασσα.

Η επίσκεψη στην αρχαία ρωμαϊκή αγορά, στην Ροτόντα και στα ανάκτορα του Γαλερίου, ήταν πολύ κουραστική, επειδή είχε πολύ περπάτημα. Όμως άξιζε τον κόπο, γιατί μάθαμε καινούρια πράγματα για τον τόπο μας, τα οποία δεν γνωρίζαμε έως τώρα. Αν σας φέρει ο δρόμος

σας στην Θεσσαλονίκη μην παραλείψετε αυτά τα υπέροχα μνημεία, γιατί πραγματικά αξίζει να τα δείτε με κάθε τρόπο. Αυτή η σκέψη μας οδήγησε στο να φτιάξουμε τον διαδραστικό χάρτη στο googlemaps, με φωτογραφίες που τραβήξαμε στην επίσκεψή μας.

Συντακτική ομάδα 17ου Δημοτικού Καλαμαριάς: Ζωή Αυτοσμίδη, Θεοδώρα Δημητριάδου, Ηλιάνα Κουκουρούτσα, Υπατία Δαμνιανίδου, Αναστασία Κιοσέογλου, Μαριλένα Δούγκαρη, Κωνσταντίνα Ίτσιου, Δημήτρης Γουγουτσάς, Θάνος Γερονάτσιος, Ευθύμης Βασιλειάδης, Δημητριάδου Νικολέτα (Ζωγραφιές άρθρου)

Συντονιστές εκπαιδευτικοί 17ου Δημοτικού Καλαμαριάς: Παναγιώτου Δέσποινα

Πληροφορικός, Πλευρίτης Χρήστος Δάσκαλος ΣΤ1.

Σκανάρετε για να δείτε τον χάρτη μας στο googlemaps

Το δάσος κινδυνεύει

(Συνέντευξη από τη κ. Γεωργιάδου, δασολόγο στο Δασαρχείο Λαγκαδά Θεσσαλονίκης στο 2ο τεύχος του μαθητικού περιοδικού του Δημοτικού Σχολείου Λαγυνών: *Bookfullofknowledge*)

προσωπικό που δεν έχουμε, για να κάνουμε τις περιπολίες για τη διαχείριση των δασών. Για την αντιμετώπιση των κινδύνων χρειάζεται να υπάρχει επαρκής αριθμός προσωπικού με ειδικευση στην διαχείριση του δάσους.

Ερώτηση : Πώς προστατεύεται ένα δάσος;

Ένα δάσος προστατεύεται από τη δασική υπηρεσία, από δασοπόνους, δασολόγους, φυλακές με καθημερινές περιπολίες, σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία, τους μαθητές και την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Τα δάση στην περιοχή του Λαγκαδά είναι τεράστια σε έκταση. Έχουν πλούσια κλωρίδα και πανίδα και προσφέρουν μεγάλα οφέλη σε όλους. Το δάσος ανήκει σε όλους μας. Προστατεύοντας το δάσος προστατεύεται και η ζωή. Όμως οι δασικές υπηρεσίες, που είναι υπεύθυνες για το δάσος, δεν έχουν τον ανάλογο αριθμό από υπαλλήλους. Θα έπρεπε να έχουν αλλά δεν έχουν δυστυχώς. Για διάφορους λόγους τα δασαρχεία όχι μόνο στην περιοχή του Λαγκαδά, δεν είναι στελεχωμένα από επαρκή αριθμό υπαλλήλων. Γεγονός που δημιουργεί μεγάλα προβλήματα.

Ερώτηση: Ποια ακριβώς είναι η δουλειά σας;

Η δουλειά μας είναι να προστατεύουμε και να διαχειριζόμαστε το δάσος. Τι θα πει να το διαχειριζόμαστε; Να το φροντίζουμε, να το προστατεύουμε και να το ελέγχουμε. Ένα δάσος είναι σαν τον άνθρωπο. Αρρωσταίνει το δάσος και θέλει φροντίδα.

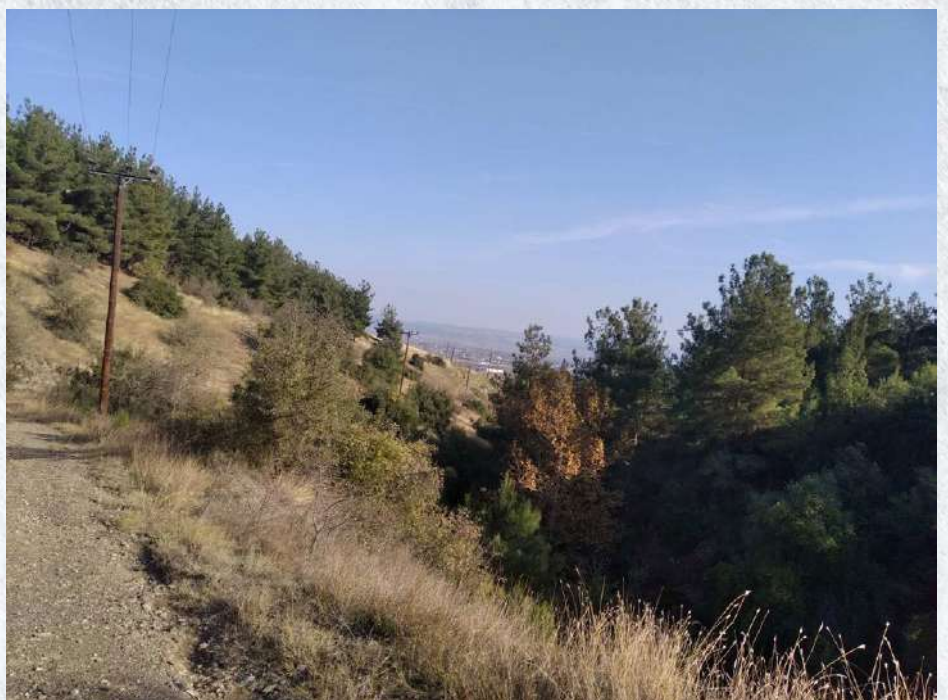
Ερώτηση: Πώς αντιμετωπίζετε τους κινδύνους στο δάσος;

Αυτό που κάνουμε σήμερα εδώ μαζί σας, είναι ένας τρόπος αντιμετώπισης. Σας ενημερώνουμε και σας εξηγούμε και δημιουργούμε πολίτες με ευαισθησία απέναντι στο δάσος. Προσπαθούμε να αλλάξουμε τη νοοτροπία ώστε να γίνουμε όλοι προστάτες του δάσους. Βάση της δουλειάς μας, πρέπει να έχουμε

Ακόμα υπάρχουν μελέτες για το ποιο κομμάτι του δάσους θα δοθεί για υλοτομία. Δεν μπορούμε να μπούμε στο δάσος και να αρχίσουμε να κόβουμε ό,τι θέλουμε. Η μελέτη υπάρχει και για την περίπτωση της φωτιάς.

Ερώτηση: Σε μας τα παιδιά τι συμβουλές θα δίνετε για το δάσος;

Η βασικότερη συμβουλή που θα έδινα σε σας τα παιδιά είναι να κάνετε πράγματα σαν αυτό που κάνετε τώρα, με το περιοδικό και τις δράσεις της σχολικής. Να το επικοινωνήσετε και προς τα έξω και να κάνετε και εσείς επισκέψεις σε υπηρεσίες και σε καταστήματα που

θα ενημερώσετε τον κόσμο. Εσείς θα πρέπει να πείτε τι έχετε μάθει στους γονείς και στους γνωστούς σας.

Ερώτηση: Όταν υπάρχουν πυρκαγιές πώς ενημερώνεστε;

Είπαμε ότι δεν επαρκεί το προσωπικό μας. Άρα αν δεν συνεργαστεί ο κόσμος και να μας πει για την πυρκαγιά δεν γίνεται τίποτα. Στην ερώτησή σου, ειδοποιήθηκε η υπηρεσία μας στο 99% μετά από τηλεφωνήματα πολιτών που ήταν ευαισθητοποιημένοι και νοιάζονταν. Όταν είδαν ένα μικρό καπνό, πήραν τηλέφωνο σε μας και στην Πυροσβεστική, που είναι η πλέον αρμόδια για τις φωτιές και προλαβαίναμε να σβήσουμε τη φωτιά.

Ερώτηση: Τι είναι η αναδάσωση;

Είναι η ενέργεια που γίνεται από τη δασική υπηρεσία μετά τη φωτιά να προσπαθήσουμε να αναγεννήσουμε το δάσος. Βάζουμε ξανά δηλαδή δενδρύλλια μικρά με σκοπό να φέρουμε το δάσος σε εκείνη την κατάσταση που ήταν πριν την καταστροφή. Κάτι πάρα πολύ δύσκολο. Θέλει πάρα πολύ χρόνο. Ένα δενδρύλλιο για να φτάσει σε κανονικό μέγεθος χρειάζεται πάνω από 30 χρόνια.

Ερώτηση: Εμείς είμαστε περιτριγυρισμένοι από δάσος για αυτό το καλοκαίρι δεν έχουμε τόσο υψηλή θερμοκρασία;

Και για αυτό. Αλλά σταματά και τις πλημμύρες. Προστατεύει από πάρα πολλά πράγματα.

Ερώτηση: Έχετε drone;

Δεν έχουμε εμείς. Το drone είναι μία πολύ έξυπνη και καινούργια πρωτοβουλία. Σε κάποιες περιοχές της Ελλάδας θεωρούν ότι θα μπορούσε να βοηθήσει σε μία φωτιά, επειδή βλέπει από ψηλά και μπορεί να εποπτεύει. Σε αυτή τη φάση χρειαζόμαστε βασικό εξοπλισμό, όπως αυτοκίνητα. Δεν μπορεί το drone να κάνει τη δουλειά του δασαρχείου. Είναι σαν να βάζαμε ένα μηχάνημα να κάνει την δουλειά του δασκάλου στην τάξη.

Ερώτηση: Τι μπορούμε να κάνουμε σε περίπτωση πυρκαγιάς; Τι μπορούμε να κάνουμε χωρίς να έχουμε κάποια συσκευή ή δεν είναι ενήλικος μαζί μας;

Αυτό που μπορείτε να κάνετε είναι να φύγετε αμέσως και να καλέσετε το 199 την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Πρέπει να προφυλάξετε πρώτα τον εαυτό σας. Καλό είναι να μην είστε στο δάσος μόνοι/ες σας.

Την συνέντευξη πήρε η συντακτική ομάδα

του περιοδικού *Bookfullofknowledge* του Δημοτικού Σχολείου Λαγυνών: <https://kritiparasimeon.weebly.com/>

Γκουτζούδη Παναγιώτα-Μάρου Πασχαλίνα-Μάνος Αστέριος -Τσαούσογλου Απόστολος-Αναστασιάδου Αναστασία-Βαξεβανάκη Αθηνά-Κουτσού Μελίνα- Τζίμκα Χρυσάνα- Ευγενίδου Ευδοκία (τάξη Στ) -Κούκδα Βενετία-Βήττα Παναγιώτα-Γιαλαμά Ειρήνη - Τσιλιφίκας Νικόλαος-Πατουλίδου Νικολέτα-Πίπος Νικόλαος-Τεμπελούδη Φρειδερίκη-Τσαούσογλου Γιώργος-Μαυροειδής Μάρκος (τάξη Δ΄)-Αντωνιάδης Παναγιώτης-Καντίνας Νικόλαος-Δεσποτόπουλος Χρήστος (τάξη Ε΄)-Τεμπελούδης Απόστολος (τάξη Γ΄) -Καταφυγιώτη Μελίνα-Μποσιάν Ισμήνη-Αναστασοπούλου Ιωάννα (τάξη Α΄)

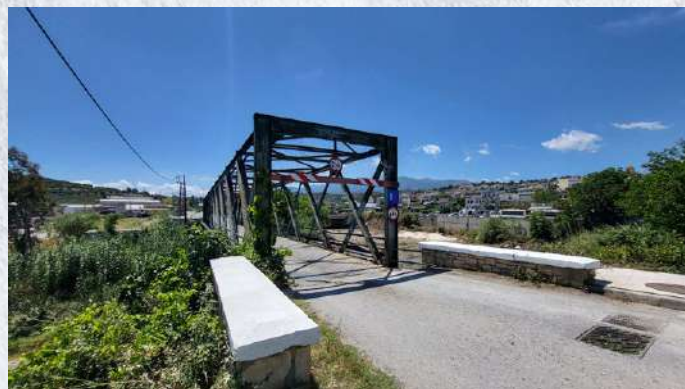
Υπεύθυνη δασκάλα: Παπασυμεών Ελισσάβετ ΠΕ70

🎣 **Καρό μας Πέραμα** 🚢

Ο τόπος μας το Πέραμα είναι μια όμορφη κωμόπολη με πολύ πράσινο, δηλαδή πολλά δέντρα, φυτά και λουλούδια και γύρω έχει και βουνό και θάλασσα. Από εδώ ξεπροβάλλει το βουνό Κουλούκωνας που είναι πολύ πολύ όμορφο και βέβαια, ο Ψηλορείτης, το πιο ψηλό βουνό της Κρήτης. Μετά από διαδρομή 8 χιλιομέτρων και αφού περάσουμε μια σιδερένια γέφυρα, φτάνουμε στο Πάνορμο, ένα χωριό που έχει θάλασσα, ξενοδοχεία και εστιατόρια, πολλούς τουρίστες που κολυμπάνε και μικρά παιδιά που συνήθως τρώνε παγωτό.

Ο τόπος μας, λοιπόν, ονομάζεται 'Πέραμα' γιατί κάποτε υπήρχε πέρασμα πάνω από ποταμό που συνέδεε την κωμόπολη με το Πάνορμο αλλά και γιατί αποτελεί πέρασμα για όλα τα χωριά που βρίσκονται στη γύρω περιοχή κυρίως του Μυλοποτάμου. Η περιοχή είναι πλούσια σε ελιές, αμπέλια και οπωροφόρα δέντρα. Ταξιδεύοντας προς το Πέραμα συναντάμε παραδοσιακούς οικισμούς με γραφικά σπίτια και ξωκκλήσια, πολλά ελαιουργεία και κτηνοτροφικές μονάδες.

Το Πέραμα έχει μεγάλους δρόμους κι ένας από αυτούς οδηγεί στο σχολείο μας, το 1ο Δημοτικό Σχολείο. Υπάρχει κι άλλο ένα δημοτικό σχολείο καθώς και γυμνάσιο και λυκείο. Στην κωμόπολή μας, επίσης, θα βρείτε το Δημαρχείο με μια μεγάλη παιδική χαρά και πολλά δέντρα που ρίχνουν τα φύλλα τους το φθινόπωρο. Το καλοκαίρι πολλά παιδιά μαζεύονται και παίζουν στην παιδική χαρά. Στο ανοιχτό θέατρο του Περάματος, το οποίο είναι δίπλα στο Δήμο, κάνουμε πολλές παραστάσεις κάθε χρόνο. Έχει 963 θέσεις και μία μεγάλη σκηνή, όπου οι ηθοποιοί παίζουν παραστάσεις.

Το σχολείο μας αποτελείται από τρία κτίρια, δύο μεγάλες αυλές με παγκάκια και δέντρα, κήπο, γήπεδα ποδοσφαίρου και μπάσκετ, καθώς και επιδαπέδια παιχνίδια. Δίπλα στο σχολείο βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου με το μεγάλο της καμπαναριό.

Στην είσοδο του Περάματος υπάρχει μία εγκατάσταση με το όνομα της πόλης κατασκευασμένο από αλουμινένια σύρματα, η οποία υλοποιήθηκε το 2023. Φρόντιζουμε και για την ανακύκλωση με κάδους πλαστικών, χαρτικών και αλουμινίων.

1ο Δημοτικό Σχολείο Περάματος/Ρεθύμνου

Οι μαθητές του Γ2:

Αγγελική, Άννα-Μαρία, Αργυρώ, Γιώργος, Γκρισέλντα, Ειρήνη, Ισμέτ, Κατερίνα,

Κωνσταντίνος, Λίντα, Μαρία, Μαριλένα, Ναταλία, Χρυσάνθη, Χρυσούλα.

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός:

Μαρία Τσιλιοπούλου

«Γνωρίζοντας τον τόπο μας, μέσα από φυσικά και ιστορικά μονοπάτια»

Κατά την διάρκεια του σχολικού έτους 2023-2024 η τάξη μας, μαζί με την Δασκάλα μας Γκουντιούλια Αγνή και την Εικαστικό του Σχολείου Μπαντάζου Ευπραξία, αποφασίσαμε να συμμετάσχουμε στο δίκτυο σχολείων **«Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα και την Κύπρο»**.

Το πρόγραμμα μας κίνησε ενδιαφέρον, γιατί θα ερχόμασταν σε επαφή με συνομήλικους από διάφορα μέρη της Ελλάδας. Θέλαμε πολύ να γνωρίσουμε τις φυσικές ομορφίες των πατρίδων τους και τον πολιτισμό τους.

Με αφορμή τις δράσεις, είχαμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε καλύτερα και τον δικό μας νομό.

Συνεργαστήκαμε με τα εξής σχολεία:

7ο Πρέβεζας, Θραψανού Ηρακλείου και Ζερβοχωρίου Χαλκιδικής. Οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Θραψανού μας έστειλαν κάρτες και ένα πλόινο ρόδι, μια όμορφη κατασκευή για ημερολόγιο, λίγο πριν τα Χριστούγεννα. Οι μαθητές των άλλων δύο σχολείων μας έστειλαν επιστολές με πληροφορίες για τα σχολεία, τα ενδιαφέροντά και για ιστορικά μνημεία της περιοχής τους.

Κάναμε τηλεδιάσκεψη με τους μαθητές της Ε' τάξης του σχολείου Θραψανού και της Πρέβεζας και γνωριστήκαμε καλύτερα.

Νιώσαμε την ανάγκη να επικοινωνήσουμε κι εμείς μαζί τους, και τους στείλαμε με τη σειρά μας επιστολές με ζωγραφιές, κολλάζ και Κάρτ Ποστάλ που τα φιλοτεχνήσαμε μόνοι μας με αφορμή τις ομορφίες του Νομού μας που συνοδεύονταν από ένα πακέτο με ταξιδιωτικούς κάρτες και τουριστικό υλικό από την Περιφέρεια Σερρών.

Χάρη στο πρόγραμμα περπατήσαμε σε όμορφες τοποθεσίες κοντά στο σχολείο μας. Επισκεφθήκαμε την υδρογέφυρα στο λόφο Μουσάλα που βρίσκεται πίσω από το σχολείο μας, και είναι εκεί από την περίοδο του Βυζαντίου. Η υδρογέφυρα είναι συνδεδεμένη με πολλές ιστορίες και λαϊκούς θρύλους και η χρήση της ήταν για να περνάει το νερό από τη μία μεριά του λόφου στην άλλη. Διασχίσαμε επίσης τις κοιλάδες των Αγίων Αναργύρων και της Αγίας Βαρβάρας.

Όλοι οι μαθητές της Ε' τάξης αποκομίσαμε τις καλύτερες εντυπώσεις από το πρόγραμμα. Χαρήκαμε που γνωρίσαμε άλλα παιδιά και ενθουσιαστήκαμε με τις τηλεδιασκέψεις, γιατί μπορέσαμε να δούμε τους συνομήλικούς μας. Ενημερωθήκαμε για τις φυσικές ομορ-

Η στιγμή που ανοίγουμε την αλληλογραφία που μας έστειλαν οι φίλοι μας για τα Χριστούγεννα!

Μερικές από τις κάρτες που φιλοτεχνήσαμε με αφορμή τα αξιοθέατα του Νομού Σερρών!

φιές και τα ιστορικά μνημεία του τόπου τους, ανταλλάξαμε απόψεις και μάθαμε τα ενδιαφέροντά τους. Μείναμε πολύ ικανοποιημένοι με την ανταλλαγή αλληλογραφίας μιας και ήταν πρωτόγνωρη εμπειρία. Μας άρεσε πολύ αυτή η μορφή επικοινωνίας, γιατί δεν τη χρησιμοποιούμε στη σημερινή εποχή της τεχνολογίας.

Κάνοντας τους περιπάτους μας σε όμορφα μέρη ήρθαμε σε επαφή με την φύση και αυτό ήταν υπέροχο. Γνωρίσαμε καλύτερα τον Νομό μας και νιώσαμε μεγάλη ικανοποίηση με όλα όσα καταφέραμε, έχοντας πολύ καλή συνεργασία μεταξύ μας.

Από την επίσκεψη της Ε' τάξης του 9ου Δ.Σ Σερρών στην Υδρογέφυρα στο Λόφο Μουσάλα!

Περίπατος στο Λόφο Μουσάλα. Πίσω μας ο Λόφος Κουλά, όπου βρίσκεται ο Πύργος του Ορέστη!

Τα αξιοθέατα του Νομού μας που μας ενθουσίασαν ήταν τα εξής:

Α) Η Ακρόπολη, με τον Πύργο του Ορέστη, που βρίσκονται στον λόφο Κουλά μέσα στις Σέρρες. Ο πύργος αυτός χτίστηκε περίπου το 1345 και ήταν το τελευταίο σημείο άμυνας αν ο εχθρός καταλάμβανε την πόλη.

Β) Η υδρογέφυρα στο λόφο Μουσάλα, που είναι σχετικά κοντά στο σχολείο μας και δεν την είχαμε επισκεφθεί μέχρι τώρα.

Γ) Το Λιοντάρι της Αμφίπολης και ο Τύμβος Καστά που είναι σπουδαία αρχαιολογικά μνημεία.

Από την κωμόπολη του Σιδηροκάστρου γνωρίσαμε το φρούριο Ισάρι και τον ποταμό Κρουσοβίτη.

Αποκτήσαμε αρκετές γνώσεις για τη σπουδαία πανίδα και χλωρίδα της τεχνητής λίμνης Κερκίνης, αυτού του πανέμορφου υδροβιότοπου που προστατεύεται από τη Διεθνή Συνθήκη Ramsar, και είναι το σπίτι για σπάνια πουλιά, νεροβούβαλους και νούφαρα.

Θα θέλαμε πολύ να επισκεφθούμε την Πρέβεζα, τον Θραψανό Ηρακλείου Κρήτης και το Ζερβοχώρι Χαλκιδικής, για να απολαύσουμε από κοντά όλα όσα μας ανέφεραν οι συνομήλικόί μας. Μιας και ο δικός μας τόπος προσφέ-

ρεται για εκδρομές, σας περιμένουμε με μεγάλη χαρά και σας προτείνουμε να έρθετε για να κάνετε βαρκάδα στη λίμνη, ορειβασία και αναρρίχηση αν είστε φυσιολάτρες. Αν πάλι αγαπάτε την ιστορία, μπορείτε να επισκεφθείτε την Αμφίπολη με το Λιοντάρι της, τον Λόφο Καστά και άλλους ιστορικούς θησαυρούς.

Οι μαθητές της Ε' τάξης του 9ου Δημοτικού Σχολείου Σερρών

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί

Γκουντιούλια Αγνή

Μπαντάζου Ευπραξία

Η λίμνη Κερκίνη είναι πλούσια σε χλωρίδα και πανίδα!

Ταξιδεύοντας στο Χιλιομόδι..

Το Χιλιομόδι είναι χωριό του Δήμου Κορινθίων και πρωτεύουσα της Δημοτικής Ενότητας Τενέας, στην Πελοπόννησο. Έχει πληθυσμό 1.510 κατοίκους και απέχει 17 χιλιόμετρα από την Κόρινθο, 98 χλμ. από Αθήνα, 33 χλμ. από Άργος και 43 χλμ από Ναύπλιο. Είναι ένα ημιορεινός τόπος με υψόμετρο 340 μέτρων και βρίσκεται στο πέρασμα Κορίνθου- Άργους, με πολλούς ελαιώνες & κάμπο ολόγυρα, δίπλα από ένα υπέροχο δάσος, το περίφημο πευκοδάσος του Χιλιομοδίου, που είναι γνωστό για το θαυμάσιο δασικό περιβάλλον και το υγιεινό κλίμα του.

Οι κάτοικοι του χωριού ασχολούνται κυρίως με την αμπελουργία, τη γεωργία, την πτηνοτροφία-κτηνοτροφία και το εμπόριο.

Κάποτε οι κάτοικοί του, παρήγαγαν και πούλησαν μέσα σε μία χρονιά σιτάρι συνολικού βάρους ίσο με 1.000 μόδια (μέτρο για τον όγκο των δημητριακών) αριθμός τεράστιος για εκείνη την εποχή. Γι' αυτό το μεγάλο γεγονός ονομάστηκε και ο καινούριος οικισμός Χιλιομόδι.

Τι αξίζει να δείτε,
αν έρθετε εδώ.....

-Αρχαιολογικός χώρος Τενέας:

Ο μύθος λέει ότι οι Τεναάτες είναι απόγονοι αιχμαλώτων της Τροίας, που ο Αγαμέμνονας φέρνοντάς τους από την Τένεδο τους εγκατέστησε στην περιοχή.

Η χαμένη πόλη της Τενέας, η οποία αναφέρεται σε πολλούς αρχαιοελληνικούς μύθους και ιστορικά κείμενα, όπως στον μύθο του Οιδίποδα, ανακαλύφθηκε στην περιοχή μας από την αρχαιολόγο Έλενα Κόρκα. Ήταν μία από τις μεγαλύτερες και πιο πλούσιες πόλεις στην αρχαία Κορινθία, γεγονός που επιβεβαιώνουν τα πολλά αρχαιολογικά ευρήματα. Στην περιοχή του Χιλιομοδίου βρέθηκαν τα εντυπωσιακά επιτύμβια αγάλματα αρχαϊκής εποχής των Δίδυμων Κούρων, ο θησαυρός 29 αργυρών αρχαίων ελληνικών νομισμάτων, αντικείμενα λατρευτικής χρήσης καθώς και πολλοί τάφοι με πλούσια κτερίσματα.

-Μνημείο Νικητάρá

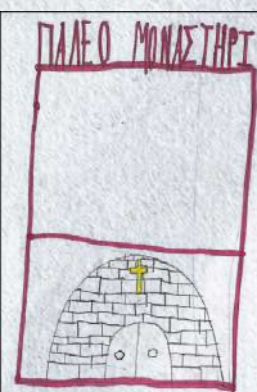
Το άγαλμα του Νικητάρá τιμάει τον ήρωα για τη Μάχη του στα Δερβενάκια και το Αγιονόρι, γειτονικές περιοχές του χωριού μας, κατά την Επανάσταση του 1821. Του χρωστάμε την Ελευθερία μας.

- Δάσος Χιλιομοδίου

Η διαδρομή, το τρέξιμο και η βόλτα μέσα στο δάσος του Χιλιομοδίου, μόλις 3 χιλιόμετρα ανατολικά του χωριού, είναι υπέροχη και αναζωογονητική. Το καλοκαίρι υπάρχει και η κατασκήνωση, που αν περάσει κανείς θ' ακούσει τα γέλια και τη μουσική των παιδιών.

- Παλαιά Μονή της Παναγίας της Φανερωμένης

Στο δάσος του Χιλιομοδίου, επιπλέον βρίσκεται και το παλαιό μοναστήρι της Παναγίας της Φανερωμένης, ένας ναός κτισμένος τον 13ο αιώνα σε ένα μέρος σαν αετοφωλιά. Οι αγιογραφίες που υπάρχουν, παρά τις φθορές και την παλαιότητα τους, παραμένουν σπουδαίες. Κατά την Επανάσταση του 1821 η μονή αποτέλεσε καταφύγιο του άμαχου πληθυσμού.

- Το Θέατρο «Ειρήνη Παππά»

Το θέατρο είναι πέτρινο, κτισμένο σε λόφο και χωράει 800 θεατές. Από εκεί φαίνεται πανοραμικά το χωριό, προσφέρει ικανοποιητική ακουστική και φιλοξενεί κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις για τους κατοίκους του χωριού. Το θέατρο ονομάστηκε έτσι επειδή η μεγάλη μας ηθοποιός Ειρήνη Παππά, κατάγεται από το Χιλιομόδι, όπως και ο συγγραφέας και Μεταφραστής Βασίλης Ρώτας (1889-1977) και ο σκηνοθέτης Μανούσος Μανουσάκης (1950-σήμερα).

-Κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις

Τέλος, οι κάτοικοι του Χιλιομοδίου, μικροί και μεγάλοι είναι πολύ δραστήριοι, συμμετέχουν σε πολιτιστικούς συλλόγους και τηρούν τα ήθη και τα έθιμα. Οι πιο γνωστές εκδηλώσεις είναι:

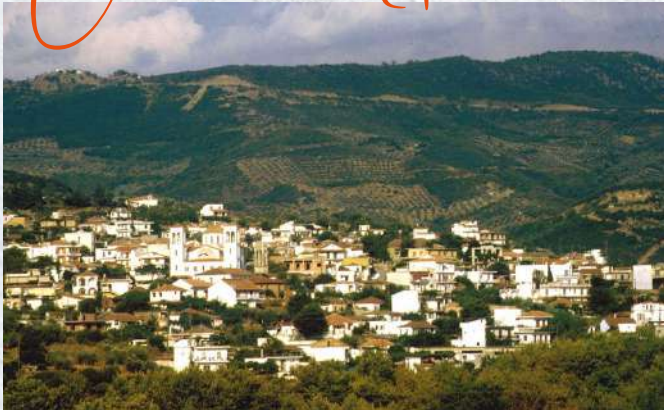
-Η συμμετοχή στο καρναβάλι της Καθαρής Δευτέρας που θυμίζει τα καρναβάλια παλαιότερων εποχών με τα άρματα και τους κατοίκους ντυμένους να τα συνοδεύουν, προσφέροντας άφθονο γέλιο και διασκέδαση.

-Στη Παλαιά Μονή της Φανερωμένης, κάθε Παρασκευή του Πάσχα γίνεται λειτουργία και διεξάγεται ο λαϊκός δρόμος Χιλιομόδι-Παλαιό μοναστήρι, ενώ την παραμονή (Πέμπτη του Πάσχα) γίνεται το άναμμα των φωτιών στην διπλανή κορυφογραμμή και ακολουθεί γλέντι με ψητά και κρασί. Επιπλέον, στο μεγάλο πανηγύρι του χωριού στις 22 και 23 Αυγούστου πραγματοποιείται η περιφορά της εικόνας και οδοιπορικό από το παλαιό μοναστήρι στο νέο μοναστήρι με τη συμμετοχή πολύ κόσμου. Πολλοί ξένοι επισκέπτες έρχονται στο χωριό και η μουσική και η διασκέδαση κρατάει μέχρι το πρωί.

Η πόλη της Άρτας και η τέχνη της...

Η Άρτα είναι χτισμένη στα θεμέλια της αρχαίας Αμβρακίας, μιας κορινθιακής αποικίας. Κοντά στην πόλη υπήρχε ο Άμβρακας, ένα κλειστό λιμάνι. Το 295 π.Χ. η Αμβρακία έζησε περίοδο ακμής, καθώς ο βασιλιάς Πύρρος Α΄, μετέφερε εκεί την πρωτεύουσα του κράτους της Ηπείρου, την οχύρωσε με επιβλητικά τείχη και την διακόσμησε με ναούς, οικοδομήματα και πολλά έργα τέχνης. Περίπου εκατό χρόνια αργότερα, η Αμβρακία πολιορκείται από τους Ρωμαίους. Οι κάτοικοι υποχρεώθηκαν να φύγουν προς τη νέα πόλη που ίδρυσαν οι Ρωμαίοι, τη Νικόπολη. Η πόλη ξεκάσπηκε. Για τους ξένους, έγινε η Αράχθεια ή Άρτα, δηλαδή η χώρα του Αράχθου ποταμού.

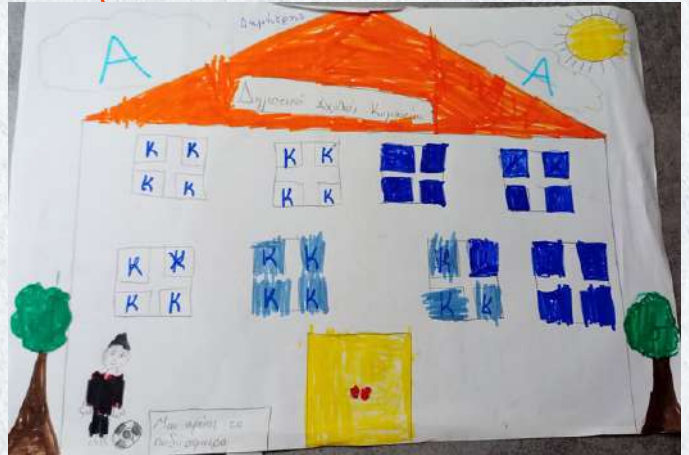
Αιώνες αργότερα, το 1204-1205, η πόλη μετατρέπεται στη Βυζαντινή Άρτα, όταν ο Μιχαήλ Κομνηνός δημιουργεί το δεσποτάτο της Ηπείρου, με πρωτεύουσα την Άρτα. Την περίοδο ακμής του Δεσποτάτου, χτίστηκε

το κάστρο και η πόλη κοσμήθηκε από πολλές βυζαντινές εκκλησίες που ξεχωρίζουν για την αρχιτεκτονική και τις αγιογραφίες τους, όπως η Παναγία Παρηγορήτρια.

Άλλο γνωστό αξιοθέατο της πόλης είναι το πέτρινο γεφύρι, που είναι το πιο ξακουστό

γεφύρι στην Ελλάδα και αυτό το οφείλει στον θρύλο για τη «θυσία της γυναίκας του Πρωτομάστορα». Ανεγέρθηκε τα έτη 1602-1606 μ.Χ. από τον παντοπώλη Ιωάννη Θιακογιάννη. Το μήκος του γεφυριού φτάνει τα 145μ, το πλάτος του είναι περίπου 3,75 μέτρα και έχει τέσσερις ημικυκλικές καμάρες. Το έτος 1881, όταν απελευθερώθηκε η Άρτα, το γεφύρι ήταν το σύνορο της ελεύθερης Ελλάδας με την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Το ποίημα που έγινε τραγούδι για το γεφύρι, είναι ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια της δημοτικής μας ποίησης. Ξεκινά με τους στίχους:

**«Σαραντά πέντε μάστοροι και εξήντα μαθητάδες
γιοφύρι εθεμελίωσαν στης Άρτας το ποτάμι.
Ολημερίς το κτίζανε, το βράδυ εγκρεμιζόταν...
Πουλάκι εδιάβη κι έκατσε, αντίκρυ στο ποτάμι...»**
Και με ανθρώπινη φωνή είπε:

**«Αν δεν στοιχειώσετε άνθρωπο, γιοφύρι δε στεριώνει
Και μη στοιχειώσετε ορφανό, μη ξένο, μη διαβάτη,
Παρά του πρωτομάστορα την όμορφη γυναίκα.»**

Κολιού Ευθυμία – Εκπαιδευτικός **Α΄ Τάξης Δημοτικού Σχολείου Κομποτιού Άρτας**

Σωτηρίου Ηλίας – Εκπαιδευτικός **Β΄ Τάξης Δημοτικού Σχολείου Κομποτιού Άρτας**